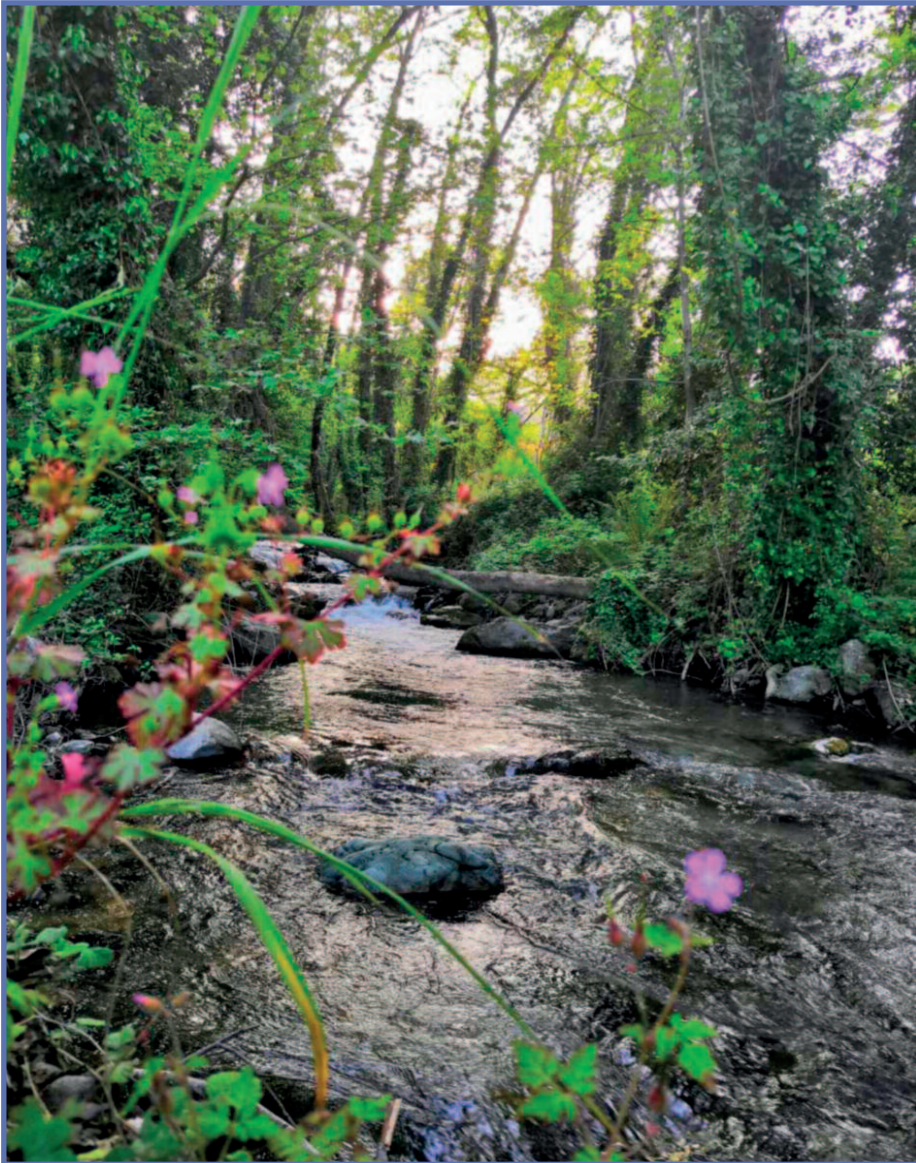

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 44 ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2019

Καλοκαίρι στο Καστόρειο

Φωτο: Ηρώ Ρόδη

Εκδήλωση της Βιβλιοθήκης Καστορείου για τη Γενοκτονία των Ποντίων

Σελ. 4-5

Αφιέρωμα στη Γενοκτονία των Ποντίων

Σελ. 12-15

Για το λάδι

Σελ. 16-17

Τέλειωσαν οι εκλογές για την τοπική αυτοδιοίκηση και έχουμε νέο τοπικό συμβούλιο, εκπροσώπους στο δήμο και από Σεπτέμβριο περιμένουμε να δούμε πώς θα διαμορφωθεί η νέα δημοτική αρχή με το καινούργιο πείραμα της απλής αναλογικής. Μακάρι να έχουμε περισσότερη δημοκρατία. Αλλά τώρα πρέπει να δώσουμε συγκαρπτήρια στους εκλεγμένους συμπατριώτες στο τοπικό συμβούλιο και τη δημοτική αρχή και να ευχηθούμε καλή δύναμη, αγωνιστικότητα, αποφασιστικότητα, καθαρό μυαλό και δημιουργικότητα. Αναφερόμαστε σε αυτούς στη σελίδα 11 του τεύχους αυτού. Χωρίς παρεξήγηση από όλους τους εκλεγμένους, για τους οποίους η εκτίμησή μας είναι δεδομένη και υψη-

λή, θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο από αυτούς. Στο Βασίλη Λαγανά, εξαιρετο συμπατριώτη ο οποίος μέχρι τώρα στην ενασχόλησή του με τα κοινά έχει δείξει ήθος, αφοσίωση και τεράστια προσφορά και στο μέλος του διοικητικού συμβουλίου του Πολυδεύκη, την Ελένη Βλαχογιάννη, που εκλέχτηκε στο τοπικό συμβούλιο για πρώτη φορά και που πιστεύω ότι θα συνεισφέρει με δημιουργικότητα και αγάπη στην προσπάθεια όλων των εκλεγμένων. Και οι δυο τους είναι από τους στυλοβάτες αυτού του εντύπου.

Αυτό το περιοδικό είναι αφιερωμένο στη γενοκτονία των Ποντίων και στην εξαιρετη εκδήλωση της Βιβλιοθήκης Καστορείου με τον συντονισμό της Άβας Μπου-

λούμπαση. Επιπλέον, η Γενική Γραμματέας του Πολυδεύκη Βαρόβα Κεμερίδου έλκει την καταγωγή της από τον Πόντο και ετοίμασε ένα ιστορικά συνεπές αφιέρωμα. Η Νέα Λιβερά ήταν ένα απαγκίο για τους πατριώτες μας που ήρθαν από τον Πόντο.

Επίσης συνεχίζεται η συζήτηση για το μέλλον της καλλιέργειας της ελιάς και του ελαιολάδου στην περιοχή μας με συνέντευξη ενός σημαντικού συμμετοχού στη δραστηριότητα αυτή στη Λακωνία.

Επίσης στο τεύχος αυτό παρουσιάζεται η επιτυχημένη εκδήλωση που έγινε στον Λογκανίκο με θέμα «Εκπαίδευση, Λαϊκός Πολιτισμός, Κοινωνική και Πολιτιστική ζωή στον Λογκανίκο και τον Βόρειο Ταΰγετο τον 20ο αιώνα

(1900-1980)»

Με τούτα και με τα άλλα ο καιρός περνά γρήγορα και ήδη τελειώνει ο Ιούνιος, το καλοκαίρι για τα καλά μας ήρθε παρά τις ανωμαλίες του καιρού. Περιμένουμε να ανταμώσουμε με φίλους και συγγενείς που έρχονται από το εξωτερικό. Ο Πολυδεύκης δεν παραλείπει να αναφέρεται σε αυτούς κάθε χρόνο.

Επίσης πρέπει να βιαστούμε για να ετοιμάσουμε τις εκδηλώσεις του καλοκαιριού.

Η πλατεία περιμένει να γεμίσει από τους παραθεριστές και εμείς που δεν είμαστε ορειβάτες να χαρούμε τον Ταΰγετο.

Από τον Πολυδεύκη σας ευχόμαστε

Καλό Καλοκαίρι

Έντυπη Εφημερίδα «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059
τηλ.: 6973208890, 6944377514
<http://kastori.gr>, <http://polydefkis.gr>
e-mail: info@polydefkis.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρόβα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη,
Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου, Ευγενία Λαμπή,
Δημήτριος Πελεκάνος, Καίτη Σμυρνίου,
Αγγελική Βαριαδάκη-Παρασκευοπούλου, Γιώργος Σκαφιδάς,
Γαρυφαλιά Ρουμελιώτη.

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς

Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,

Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνίου

Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης

Πολιτιστικά - Λαογραφικά: Βαρόβα Κεμερίδου,
Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου

Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς,
Γιάννης Αρφάνης, Γιώργος Λαγανάς, Θ. Ανδριανός
Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνίου, Ηλίας Γρηγοράκης

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνίου

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές

Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Θεόδωρος Αλαφόγιαννης,
Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης Δημητρακόπουλος,
Νίκος Λαγανάς

ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,

Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous

Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylopidis

Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, 25ης Μαρτίου 124,
Περιστέρη, τηλ.: 210 57 81 638, e-mail: stilvopress@gmail.com

Καστανιώτικα

Χρόνια το είχαν στο μυαλό τους, διάβασαν τετράδια, ρώτησαν νοικοκυρές, δοκίμασαν από κασαρόλες και φούρνους, και έτσι με κόπο αλλά και πολύ μεράκι, το βιβλίο με συνταγές γλυκών και φαγητών της περιοχής μας, είναι γεγονός.

Ζητήστε το όλοι, μόνο δέκα ευρώ έχει και θα σας ταξιδέψει σε γεύσεις και μυρωδιές της Καστανιώτικης κουζίνας, γιατί σε λίγο με την επέλαση των τηλεμαγειρών θα ξεχάσουμε τι τρώγαμε.

Φυσικά μέσα δεν θα βρείτε συνταγές για πίτες εκτός μιας συνταγής από την Πελλάνα. Τώρα, πώς όλη η Ελλάδα κάνει πίτες με ότι υλικό μπορεί να φανταστεί κανείς και εμείς δεν κάνουμε στην Καστανιά, θα μείνω με την απορία.

Πριν από λίγο καιρό σε ηλικία 93 ετών απεβίωσε ο Π. Στρατίκης. Για όσους δεν το ξέρουν αλλά και για κάποιους που το ξέχασαν, ήταν ο δημιουργός του «Μικρού Σερίφου». Κάθε Πέμπτη τη δεκαετία του 1960 περιμέναμε τον αείμνηστο Γ. Λάττα που είχε το πρακτορείο των εφημερίδων, να προλάβουμε να αγοράσουμε το περιοδικό για να μάθουμε τη συνέχεια των περιπετειών

του Τζιμ Άνταμς, της Ντιάνας, του Πεπίτο Γκονζάλες και του μικρού ινδιάνου Τσιπιρίπο.

Τις περισσότερες φορές η ανάγνωση ήταν ομαδική και τα τεύχη φυλάσσονταν με προσοχή. Άλλες εποχές!

Οι Δημοτικές Εκλογές τέλειωσαν, κάποιοι χάρηκαν, αρκετοί πικράθηκαν αλλά έτσι είναι η πολιτική.

Δυστυχώς από το χωριό δεν εκλέχτηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο κάποιος Καστανιώτης για να προβάλει και να διεκδικήσει τα αιτήματα του τόπου.

Όμως αντισταθμίζεται αυτό με την εκλογή του Τοπικού Συμβουλίου που απαρτίζεται από άξια μέλη από όλες τις παρατάξεις. Ο αγαπτός εξαδελφος Β. Λαγανάς έχει την εμπειρία αλλά και τη διάθεση να προσφέρει στον τόπο αλλά και η Ελένη η Βλαχογιάννη θα φέρει με τις προτάσεις της και την όρεξη για δουλειά, άνεμο δημιουργίας μαζί και με τα άλλα μέλη που έχουν εκλεγεί.

Τους ευχόμαστε από καρδιάς καλή επιτυχία.

Γεια σας πατριώτες

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Πόσο τοπική αυτοδιοίκηση έχουμε;

Πρόσφατα είχαμε τις εκλογές για τους εκπροσώπους μας στην τοπική αυτοδιοίκηση, τοπικά συμβούλια, δημοτικούς συμβούλους, δημάρχους. Τα προηγούμενα χρόνια είχαμε δύο «εκσυγχρονισμούς», τον Καποδίστρια και τον Κλεισθένη που υποτίθεται θα προκαλούσαν μια αποκέντρωση στη λήψη αποφάσεων και στις δραστηριότητες της εκτελεστικής εξουσίας. Δεν είναι στην πρόθεσή μου, σε αυτό το άρθρο να αποτιμήσω το ποιο είναι το αποτέλεσμα μέχρι τώρα.

Ο προβληματισμός μου πάει πιο βαθιά. Τι είναι αυτοδιοίκηση αν όχι αποκέντρωση; Αυτοδιοίκηση δε σημαίνει αυτοδιαχείριση, λήψη αποφάσεων και υλοποίησή τους; Κάτι από το οποίο απέχουμε παρασάγγες. Και το ερώτημα που εγείρεται είναι: Μπορούμε να έχουμε τοπική αυτοδιοίκηση; Τι εννοεί ο καθένας μας με τον όρο αυτό;

Μερικές φορές το σύμπαν φροντίζει να μας ερεθίσει τον εγκέφαλο, έτσι βρέθηκα πρόσφατα στην Ελβετία, τον παράδεισο της αυτοδιοίκησης. Ναι εδώ, στο κέντρο του κεφαλαίου, μιλάμε για αυτοδιοίκηση, θα καταλάβετε παρακάτω τι εννοώ, χωρίς επαναστάσεις, χωρίς μεγάλες κουβέντες, χωρίς μεγαλόστομες διακηρύξεις.

Η Ελβετία είναι ομοσπονδιακή δημοκρατία και αποτελείται από εικοσιέξι αυτοδιοικούμενα καντόνια. Δε θα σας κουράσω με λεπτομέρειες σχετικά με τα αντίστοιχα όργανα που εκλέγονται και πώς λειτουργούν. Εκεί που θέλω να καταλήξω είναι ότι εδώ έχουμε ίσως το καλύτερο πετυχημένο πείραμα άμεσης δημοκρατίας. Η άμεση δημοκρατία και ο φεντεραλισμός αποτελούν χαρακτηριστικό γνώρισμα του ελβετικού πολιτικού συστήματος. Οι Ελβετοί πολίτες συμμετέχουν σε τρεις νομικές δικαιοδοσίες: τον δήμο, το καντόνι και το ομοσπονδιακό επίπεδο. Σημαντικό χαρακτηριστικό είναι ότι το σύνταγμα δίνει το δικαίωμα να ανατραπούν κοινοβουλευτικές αποφάσεις μέσω πρωτοβουλιών και δημοψηφισμάτων. Για να δούμε πώς εκφράζεται σε μερικά σημεία.

Σημείο πρώτο. Ας πάμε στην κεντρική εξουσία. Εδώ οι πολίτες, όπως είπαμε, με δημοψηφίσματα, μπορούν να αμφισβητήσουν κάθε νόμο που ψηφίστηκε από το κοινο-

βούλιο, και μέσω πρωτοβουλιών, να εισαγάγουν τροποποιήσεις στο ομοσπονδιακό σύνταγμα. Σε επίπεδο καντονιού, αυτά έχουν μεγάλο βαθμό ανεξαρτησίας, μπορεί να έχουν σχεδόν δική τους νομοθεσία που βέβαια είναι σε ευθυγράμμιση με τη συνολική νομοθεσία, λαμβάνοντας όμως υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής και σίγουρα δικό τους τρόπο εφαρμογής των εκτελεστικών εξουσιών, δηλαδή δικές τους υπηρεσίες, δικαστήρια κ.λπ.. Για να καταλάβουμε τι είναι το καντόνι σε δικά μας μέτρα, η Λακωνία θα μπορούσε να είναι ένα καντόνι! Όλα τα καντόνια εκπροσωπούνται στο κεντρικό συμβούλιο.

Αλλά ας έρθουμε στο καυτό σημείο δύο που αφορά τη συζήτησή μας. Το επίπεδο του δήμου. Εδώ ισχύει η άμεση δημοκρατία σε σημείο που σου φαίνεται ανέφικτο. Όλες τις εξουσίες διατηρεί η Συνέλευση των κατοίκων του δήμου. Ρώτησα φίλο Ελβετό που ζει σε ένα χωριό/μικρή πόλη έξω από τη

λίτες ούτε πράττουμε έτσι. Ναι, αλλά εδώ στην Ελβετία οι φόροι που πληρώνουν οι πολίτες πάνε στο δήμο, ένα μικρό ποσοστό πάει στην κεντρική διοίκηση. Έτσι μου απαντάει ο φίλος Ελβετός, όταν πάω στη συνέλευση και ψηφίσω για ένα νέο κολυμβητήριο ξέρω ότι θα το πληρώσω εγώ, άμα ψηφίσω ανακαίνιση στον παιδικό σταθμό πάλι εγώ θα πληρώσω. Έτσι όταν βγει ο προϋπολογισμός θα τα βάλω κάτω και θα δω πόσα χρήματα μαζεύονται αυτή τη χρονιά και με βάση αυτό θα βάλω τις προτεραιότητες, πρώτα ο παιδικός σταθμός, μετά το κολυμβητήριο κ.ο.κ. Είναι τόσο απλό; Όχι άλλα η θεμελιώδης βάση του είναι αυτή.

Και είναι αυτή γιατί βασίζεται στην αρχή ότι η δημοκρατία όπως και η ελευθερία πρωτίστως απαιτούν ευθύνη. Για να είσαι ελεύθερος πρέπει να είσαι υπεύθυνος. Δε θα αρχίσω να μεμψιμοιρώ, αυτοί δεν είχαν πολέμους, οι ίδιοι το παραδέχονται, έχουν αιώνες δημοκρατία σε σχέση με εμάς κ.λπ.

WE HAVE THE FINAL SAY

In Switzerland sovereignty resides with the people, who exercise supreme political power.

The Swiss have many rights allowing them to participate in the political decision-taking process and can directly intervene in politics, for example by launching an initiative or a referendum.

63%

Swiss citizens are given the right to vote at the age of eighteen.

In the Landsgemeinde of Appenzell Innerrhoden and Glarus citizens cast their votes in open-air assemblies.

There are three ways to cast your vote

at the ballot box

by postal vote (most popular)

e-voting (only in certain cantons)

© FDFA, PRS 2017 / Sources: The Swiss Confederation – a brief guide 2017, Federal Statistical Office (FSO), Swissvotes, Federal Chancellery (FCh), ch.ch / For more, visit aboutswitzerland.org

Ζυρίχη, μα το εκλεγμένο συμβούλιο του δήμου και ο δήμαρχος δεν έχουν ισχύ; Μου απάντησε, περιορισμένη. Τι σημαίνει αυτό; Όλες οι αποφάσεις για το πώς θα διοικηθεί ο δήμος, τι έργα θα γίνουν, προϋπολογισμοί κ.λπ. περνούν μέσα από τη συνέλευση των κατοίκων. Έτσι κυριαρχεί η ιδέα, αν θέλεις να απολαμβάνεις καλή παροχή υπηρεσιών πρέπει να είσαι ενεργός πολίτης διότι με τη συμμετοχή σου θα επηρεάσεις τις αποφάσεις. Ε, και τις επηρεάσεις φέρνω τον αντίλογο, τι θα γίνει, πώς θα υλοποιηθούν; Μα μου απαντά εδώ έρχεται ο ρόλος των χρημάτων. Ε, βέβαια εσείς είστε πλούσιοι, λέω. Όχι δεν είμαστε πλούσιοι, δεν είναι όλοι τραπέζιτες. Το μυστικό είναι αλλού, πληρώνουμε φόρους. Και εμείς στην Ελλάδα πληρώνουμε φόρους αλλά δεν αισθανόμαστε ενεργοί πο-

Όλα αυτά είναι αλήθεια. Αλλά ας κάνουμε ένα βήμα μπροστά. Η προηγούμενη δημοτική αρχή είχε ξεκινήσει μια προσπάθεια με συνελεύσεις σε κάθε τοπικό διαμέρισμα πάνω σε καυτά ζητήματα. Πρέπει πάνω σε αυτό να επιμείνουμε. Έχουμε ένα νέο τοπικό συμβούλιο με εξαιρετικούς συμπατριώτες που θέλουν να προσφέρουν στο χωριό μας. Τους προτείνουμε να ενεργήσουν με περισσότερη δημοκρατία, με περισσότερες συνελεύσεις των κατοίκων που να έχουν αποφασιστικό χαρακτήρα. Έτσι μπορούμε να πάμε πιο μπροστά.

Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε κάτι. Το μυστικό της επιτυχίας βρίσκεται στην ευθύνη. Ας ξεπεράσουμε πια την εφηβεία.

Ε. Α.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Με μεγάλη επιτυχία οργανώθηκε από τη Βιβλιοθήκη Καστορείου εκδήλωση για τη Γενοκτονία των Ποντίων στις 18 Μαΐου 2019.

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Μια παρατήρηση για τις γενοκτονίες ή γενικά για τα πολιτικά εγκλήματα: αρχικά υπάρχει μια άρνηση αναγνώρισης, π.χ. ΑΡΜΕΝΙΟΙ ΚΑΙ ΠΟΝΤΙΟΙ, ΣΟΑ, ακόμη και σχετικά με τους νεκρούς του Πολυτεχνείου. Στη συνέχεια, κι όταν κάτω από τη γενική κατακραυγή και την πίεση της κοινής γνώμης, αναγνωριστεί το γεγονός, υπάρχει μια συντονισμένη προσπάθεια παρουσιάσής του σαν αποσπασματικό, συγκεκριμένο, περιορισμένης εμβέλειας, τοπικό. Αποφεύγεται επιμελώς κάθε πολιτική ερμηνεία του, κάθε αναγωγή του

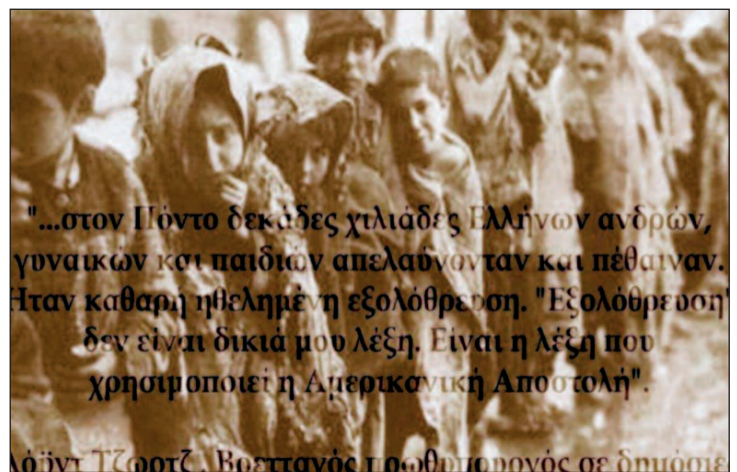
ειδικού στο γενικό και φυσικά κάθε απόδοση ευθύνης σε πολιτικό σχέδιο και πολιτικές απόψεις. Συνήθως φταίει ένα άτομο, με προβλήματα συμπεριφοράς, τρελός ή ιδιόρρυθμος Χίτλερ ή Παπαδόπουλος, ή ακόμη και αιμοσταγής, εν προκειμένω Τοπάλ Οσμάν. Με αποτέλεσμα να μην μπαίνουν στο στόχαστρο συγκεκριμένες πολιτικές...

Ενώ ειδικά σε ό,τι αφορά τη γενοκτονία των Ποντίων, αποφεύγεται η σύνδεσή της με τη γενοκτονία του συνόλου των μη μουσουλμανικών πληθυσμών, π.χ. Αρμενίων κ.λπ., και οι συγκεκριμένες ευθύνες του καθεστώτος όχι της Τουρ-

κίας γενικώς, που ανοίγει ασκούς του Αιόλου για φασίζοντες συνειρμούς, αλλά του συγκεκριμένου κινήματος των εθνικιστών νεοτούρκων με επικεφαλής τον Κεμάλ Ατατούρκ, το οποίο είχε πολλά χαρακτηριστικά προδρομικά του ναζισμού, όπως αναλύει τεκμηριωμένα ο Έντσο Τραβέρσο στο πολύ ενδιαφέρον βιβλίο του ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΝΑΖΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΑΣ. Με τον ίδιο τρόπο βλέπουμε να απομονώνεται και να αποθεώνεται η εξόντωση των Εβραίων, ΣΟΑ, και να «λησμονείται» η συγκαιρινή εξόντωση των τσιγγάνων, των αντιφρονούντων κομμουνιστών, των ομοφυλό-

φυλων στα ίδια ναζιστικά στρατόπεδα εξόντωσης της Γερμανίας του Χίτλερ.

Με αυτά τα πρόδρομα ναζιστικά φαινόμενα, όπως η γενοκτονία των μη μουσουλμανικών πληθυσμών, που στη συνέχεια εντοπίστηκαν στις γενοκτονίες Αρμενίων και Ελλήνων του Πόντου, μετατοπίστηκε το κέντρο βάρους από τη θρησκευτική μισαλλοδοξία, εξ άλλου ακόμη αναστρέψιμη, στη φυλετική καθαρότητα, μη αναστρέψιμη πλέον. Διάλυση της θρησκευτικά και εθνοτικά ανεκτικής οθωμανικής αυτοκρατορίας και αντικατάστασής της από το εθνικιστικό κίνημα των νεοτούρκων και την κυ-

ΤΟΥ ΣΥΝΤΗΡΗΤΩΣ

Α/Α	Επωνυμία	Όνομα	Όνομα πατρός	Τόπος καταγωγής	Έτος γεννηθέντος	Επάγγελμα	Καύση ή άλλος καταγύγιος	Άλλα στοιχεία
1	Γεροντιδής	Γεωργιος	Χαράλαμπος	Νέα Αίβηρα	1887	Σαγματοποιός	Τραπεζίτης	Ανώνυμο υπ' αριθ. 12703 /1926 αποφ/ Νομισματίας
2	Τιγκλιανίδης	Χριστοφορος	Ιωάννης	"	1892	Υλοτομος	"	"
3	Τιγκλιανίδης	Ιωάννης	Χρηστος	"	1892	Γεωργός	"	"
4	Παπαδοπουλος	Ιωάννης	Χαράλαμπος	"	1896	"	"	"
5	Γιαμακίδης	Γεωργιος	Ζαχαρίας	"	1897	"	"	"
6	Γιλιπιδης	Ιωάννης	Ευθυμιος	"	1898	"	"	"
7	Μαβιδης η Καρβασιλής	Γρηγόριος	Ιωάννης	"	1898	Παντοπωλής	"	"
8	Πημανίδης	Ιωάννης	Τριανταφυλ.	"	1898	Εφαπλωματίας	"	"
9	Τουφανίδης	Μιχαήλ	Δημητριος	"	1899	Παντοπωλής	"	"
10	Μαρσιπας η Μαροσιδης	Κωνσταντίνος	Σοφία	"	1899	Εργατικός	"	"
1	Σαπανιδης	Γεωργιος	Θεόδωφος	"	1901	"	"	"
2	Μαροσιπας	Γεωργιος	Δημητριος	"	1902	"	"	"
3	Κελεσιδης	Μιούσης	Γεωργιος	"	1902	"	"	"
4	Πημανιδης	Κωνσταντίνος	Γεωργιος	"	1902	"	"	"
5	Σαπανιδης	Ιωάννης	Θεόδωφος	"	1905	"	"	"
6	Δημητριάδης	Γεωργιος	Ιωάννης	"	1905	"	"	"
7	Τιγκλιανίδης	Γεωργιος	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
8	Σαπανιδης	Γεωργιος	Χαράλαμπος	"	1905	"	"	"
9	Ταλιπας	Γεωργιος	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
10	Κιμριδης	Αλέξανδρος	Γεωργιος	"	1905	"	"	"
11	Μαροσιπας	Ιωάννης	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
12	Τιγκλιανίδης	Παναγιώτης	Χριστοφορος	"	1907	"	"	"

Του γεννηθέντος

Α/Α	Επωνυμία	Όνομα	Όνομα πατρός	Τόπος καταγωγής	Έτος γεννηθέντος	Επάγγελμα	Καύση ή άλλος καταγύγιος	Άλλα στοιχεία
1	Γεροντιδής	Γεωργιος	Χαράλαμπος	Νέα Αίβηρα	1887	Σαγματοποιός	Τραπεζίτης	Ανώνυμο υπ' αριθ. 12703 /1926 αποφ/ Νομισματίας
2	Τιγκλιανίδης	Χριστοφορος	Ιωάννης	"	1892	Υλοτομος	"	"
3	Τιγκλιανίδης	Ιωάννης	Χρηστος	"	1892	Γεωργός	"	"
4	Παπαδοπουλος	Ιωάννης	Χαράλαμπος	"	1896	"	"	"
5	Γιαμακίδης	Γεωργιος	Ζαχαρίας	"	1897	"	"	"
6	Γιλιπιδης	Ιωάννης	Ευθυμιος	"	1898	"	"	"
7	Μαβιδης η Καρβασιλής	Γρηγόριος	Ιωάννης	"	1898	Παντοπωλής	"	"
8	Πημανίδης	Ιωάννης	Τριανταφυλ.	"	1898	Εφαπλωματίας	"	"
9	Τουφανίδης	Μιχαήλ	Δημητριος	"	1899	Παντοπωλής	"	"
10	Μαροσιπας η Μαροσιδης	Κωνσταντίνος	Σοφία	"	1899	Εργατικός	"	"
11	Σαπανιδης	Γεωργιος	Θεόδωφος	"	1901	"	"	"
12	Μαροσιπας	Γεωργιος	Δημητριος	"	1902	"	"	"
13	Κελεσιδης	Μιούσης	Γεωργιος	"	1902	"	"	"
14	Πημανιδης	Κωνσταντίνος	Γεωργιος	"	1902	"	"	"
15	Σαπανιδης	Ιωάννης	Θεόδωφος	"	1905	"	"	"
16	Δημητριάδης	Γεωργιος	Ιωάννης	"	1905	"	"	"
17	Τιγκλιανίδης	Γεωργιος	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
18	Σαπανιδης	Γεωργιος	Χαράλαμπος	"	1905	"	"	"
19	Ταλιπας	Γεωργιος	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
20	Κιμριδης	Αλέξανδρος	Γεωργιος	"	1905	"	"	"
21	Μαροσιπας	Ιωάννης	Κωνσταντίνος	"	1905	"	"	"
22	Τιγκλιανίδης	Παναγιώτης	Χριστοφορος	"	1907	"	"	"

βέρνηση του Κεμάλ Ατατούρκ. Άρχισε η κατασκευή και ο σιγματισμός μιας ετερότητας, ενάντια στην οποία σφυρηλατήθηκε η εθνική ταυτότητα των Τούρκων... Προσπάθεια βιολογικοποίησης της ετερότητας.

Πολλές ευχαριστίες στους πολυάριθμους φίλους και φίλες που τίμησαν χτες με την παρουσία τους την εκδήλωση της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καστορείου για τα 100 χρόνια από τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου! Ευχαριστούμε ιδιαίτερα τους δύο εξαιρετικούς ομιλητές, Βαγγέλη Μπιντράκο και Στέργιο Θεοδωρίδη, τους καθηγητές Βλάση Αιγυζίδη και Κων. Φωτιάδη. Και βέβαια την κ. Ελένη Τζινιέρη και τον κ. Κώστα Τζαννετάκο για την πολύπλευρη βοήθεια. (σύντομα θα αναρτήσουμε φωτο και κείμενα).

Άβα Μπουλούμπαση

Σημείωση της ΣΕ: Επίσης, στη γαλλική αλλά και στην εβραϊκή βιβλιογραφία έχει χρησιμοποιηθεί ο όρος «Shoah» που σημαίνει «ολοσχερής καταστροφή». Έγινε ευρύτερα γνωστός στα μέσα της δεκαετίας του 1980 με το ντοκιμαντέρ «Shoah» του Λανζμάν

(1984) και την προσέγγισή του «από τα κάτω», όπου οι επίσημες διοικητικές, στρατιωτικές, διπλωματικές πηγές συνδυάζονται με τη δράση των απλών ανθρώπων, την εθνοτική, ταξική και έμφυλη διάστασή τους.

Σήμερα, θεωρείται, ωστόσο,

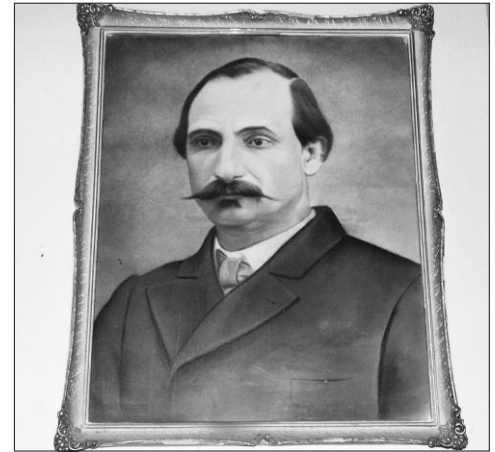
ότι με τον όρο Shoah το γεγονός περιχαρακώνεται στην εθνική συλλογική μνήμη της ισραηλινής κοινωνίας, ενώ η γενοκτονία έλαβε χώρα στην Ευρώπη και οι ευρωπαϊκές κοινωνίες είναι εκείνες που πρέπει να την συμπεριλάβουν στην ιστορία τους.

Διηγήσεις του παππού Δημητρακάκη

Από την έκδοση του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ με ενθυμήματα και διηγήσεις του Δ. Γ. Δημητρακάκη

Αποσπάσματα από τις διηγήσεις του Δημ. Γ. Δημητρακάκη από το Καστρί Β. Λακεδαιμόνος, ο οποίος εθίτευσε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στο Κοινοβούλιο, στα χρόνια του Όθωνα κυρίως.

Βουλευτής Γ.Δ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ

Τό 1842 αναπτυσσομένης τῆς προπαρασκευῆς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς 3ης 7βρίου 1843 ἐφάνησαν ἐν τῷ «Αἰῶνι» διατριβαὶ δριμύταται κατὰ τῶν Βαυαρῶν ἀξιωματικῶν Ἰλαρχος Βαυαρὸς εὐρών μεμονωμένον ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸν συντάκτην τοῦ «Αἰῶνος» Φιλίμωνο ἠπέλπισεν αὐτόν ὅτι θέλει τὸν κακοποιήσει ἂν δέν τῷ παραδῶσῃ τὸ πρωτότυπον τῶν διατριβῶν καὶ δέν τῷ δηλώσῃ συνάμα καὶ τὸν συντάκτην. Ὁ Φιλίμων φοβηθεὶς ἐνέδωκεν εἰς τὴν ἀξίωσιν αὐτὴν ὑποδείξας καὶ τὸν συντάκτην Γερ. Μεταξᾶν ἀνθυπολοχαγόν τοῦ Μηχανικοῦ. Οἱ Βαυαροὶ ἀπήτησαν τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀποβολὴν τοῦ Μεταξᾶ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν Βλαχόπουλος ἐξετέλεσε τὴν ἀπαίτησίν των ταύτην. Τοῦτο μαθὼν ὁ Γερο Κολοκοτρῶνης ἠγανάκτησε, καθόσον πρὸς τοὺς Ἐπτανήσιους καὶ ἰδίως τοὺς Κεφαλλῆνας εὐγνωμόνει τὰ μέγιστα διὰ τὴν πρό τῆς ἐπαναστάσεως περιποίησιν εἰς τοὺς ἐκεῖ προσφεύγοντας Ἑλλήνας διωκομένους ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Ἡμέραν τινὰ μετέβη ὁ Βλαχόπουλος νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Κολοκοτρῶνην, τὸν εὗρε παίζοντα χαρτιά μετὰ τὸν παρασιτοῦντα εἰς αὐτόν ἀξιωματικὸν τῆς Φάλαγγος Μοθωνιόν. Εἰσελθόντος τοῦ Βλαχοπούλου καὶ χαιρετίσαντος κατὰ τὴν συνήθειαν τὸν Κολοκοτρῶνην ὁ Μοθωνιὸς ἠθέλησε ν' ἀποσυρθῇ, ἀλλ' ὁ Κολοκοτρῶνης, ἀντικαιρείσας τὸν Βλαχόπουλον διὰ τῆς φράσεως:

- Καλῶς τὸν Ἀλέξη, εἶπε συνάμα εἰς τὸν Μοθωνιόν, παίζε βρέ Παναγιώτη.

Μετ' ὀλίγα δέ λεπτά τῆς ὥρας ὁ Κολοκοτρῶνης ἤρξατο τοῦ ἐξῆς μετὰ τοῦ Βλαχοπούλου διαλόγου:

- Βρ' Ἀλέξη, ὅταν ἤμαστε στὰ Ἐφτάνησα ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἐδέχθησαν σάν ἀδελφούς τους ἢ μᾶς ἐκαταφρονοῦσαν σάν παλιανθρώπους;

- Αἱ! τί θέλεις νὰ εἰπῆς μετὰ τοῦτο;

- Μά, γιὰ πές μου κείνο πού σέ ρωτᾶω.

- Μᾶς ἐδέχτηκαν ὡσάν ἀδέλφια.

- Ἦτανε κεῖ μιὰ φαμελιά πού τὴ λέγανε Μεταξάδες;

- Ἦτανε.

- Πῶς φέρθηκε 'κεῖνη μετὰ μᾶς;

- Καλά.

- Μά σάν τί καλά;

- Νά πολύ περιποιοιτικῆ.

- Καὶ τὸ λές ἔ; καὶ πῶς σοῦ ἔκαμε καρδιά καὶ ὑπόγραφες σὺ νὰ διώξουν οἱ Βαυαράζοι τὸν γιόν τοῦ Μεταξᾶ ἀπὸ τὸν Στρατόν τὸν ἑλληνικόν;

- Κάμνεις πῶς δέν τὰ ἤξεύρεις πῶς γίνονται αὐτὰ τὰ πράγματα;

- Τὰ ξέρω καὶ τὰ καλοξέρω, μὰ ἂν ἤσουνα ὁ Ἀλέξης τοῦ ἀγῶνος νὰ σοῦκοβαν τὸ χέρι καλλίτερα παρά νὰ φανῆς τόσο σκιαζάρης στοὺς ξένους (ταπεινός εἰς τοὺς Βαυαρούς) ὅπως ἐγώ κι ὁ Μῆτρος (Πλαπούτας) προτιμήσαμε νὰ μᾶς κόψουν τὸ κεφάλι παρά νὰ φανοῦμε ὅτι δέν ξέρουμε νὰ φυλάξουμε ἐκεῖνο πού μᾶς ἐμπιστεύθηκεν ἕνας ἄλλος καὶ ἄς μὴν ἦτανε πατριώτης μας. Ἔτσι κάνουνε

τὰ παλικάρια τὰ καλά καὶ τὰ τιμᾶνε καὶ ξένοι καὶ ντόπιοι, μὰ φαίνεται πῶς ἡ σούπα τοῦ παλατιοῦ σοῦ μαλακώνει τὴν κλέφτικη παλικαριά.

Ὁ Βλαχόπουλος ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως εἰς τὴν ἐπίπληξιν ταύτην ἀνεχώρησεν εὐθύς μεμψιμοιρῶν.

Ὁ Χατζῆς Χρῆστος παρετήρησεν ὅτι ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν μετὰ τῶν ξένων ἀλλαγὴν παρασῆμων δέν προὐκάλεσε καὶ τὴν εἰς αὐτόν, ἀπονομήν καμίας μεγάλης ταινίας, ὅπως ἔπραξε καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὁμοιοβάθμων τοῦ αὐλικῶν. Ἡμέραν τινὰ παρεκάθησεν εἰς τὸ βασιλικὸν γεῦμα ὁ στρατηγὸς Π. Νοταρᾶς φέρων τὸ μέγα παράσημον ἑνὸς τῶν πολλῶν μικρῶν τῆς Γερμανίας ἡγεμονίσκων συγγενῶν τῆς Βασιλίσσης. Ὁ Χατζηχρῆστος ἐρεθισθεὶς ψιθυρίζει εἰς τὸ οὖς τοῦ παρακαθημένου αὐτῷ αὐλάρχου Κολοκοτρῶνου:

- Βρέ Γενναῖο δέν εἶναι ' κείνο Παναγιωτάκη Καματερό;

- Ὦ, καμμένε καὶ σὺ, τοῦ τὸ ἔδωκεν ἕνας πάρεδρος τῆς Δαλαμανάρας!! αὐτεψιθύρησεν ὁ Γενναῖος, (ὃ ἐστὶ ὁ μὲν Χατζηχρῆστος ἠρώτησε τὸν Γενναῖον ἂν ὁ τὴν μεγάλην ταινίαν φέρων Νοταρᾶς δέν εἶναι ὁ νικηθεὶς μετὰ τοῦ Βάσιου εἰς τὴν ἐν Καματερῷ μάχην, καὶ ὁ Γενναῖος ἀπάντησεν ὅτι δίδει ἀξίαν εἰς παράσημον ὅπερ ἔδωκεν ἡγεμῶν ἔχων τὴν ἀξίαν τοῦ εἰδικοῦ παρέδρου τῆς Δαλαμανάρας. Ἀλλ' οἱ ψιθυρισμοὶ αὐτοὶ διεβιβάσθησαν αὐτοστιγμῆ εἰς

τὴν Ἀμαλίαν, ἥτις ἐγγίχθη διότι ὁ Γενναῖος κατεβίβασεν ἕνα συγγενῆ τῆς εἰς τὴν τάξιν ἑνὸς χωρικοῦ παρέδρου τῆς Ἑλλάδος, καὶ μετὰ τὸ γεῦμα τῷ ἐζήτησε λόγον, ὁ Γενναῖος ἐδικαιολόγησε τὴν φράσιν του εἰπὼν ὅτι ὅπως ἕνας Δήμαρχος τῆς Ἑλλάδος ἔχει τοὺς παρέδρους, οὕτω καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἔχει τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας τῆς Γερμανίας. Ἡ Ἀμαλία ὅμως δέν ἰκανοποιήθη μετὰ τὴν δικαιολόγησιν ταύτην εἰπούσα:

- Εἶπέ καλλίτερα ὅτι σεῖς οἱ Ἕλληνες δέν ἀνέχεσθε τίποτε ὅσον καλόν καὶ ἂν εἶναι ἀφοῦ δέν τὸ ἔχετε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

- Ὦ, καλὸ πού θὰ ζηλέψωμε, ἀνταπάντησεν ὁ Γενναῖος.

Ὁ Ὄθων ἐπὶ τοσοῦτον ἐσυνήθησεν εἰς τὰς ἀκριτομυθίας τῶν Ἑλλήνων, ὥστε ἀνεχόμενος ἐγγελά ὁσάκις καὶ αὐτοὶ οἱ αὐλικοί του τῷ ἀπέτειναν ἐξ ἀπροσεξίας φράσεις προσβλητικὰς. Εὐρισκόμενος ποτέ ἐν Νάξῳ καὶ ἐρωτήσας εἰς τὸ γεῦμα τοὺς παρακαθημένους πόσοι οἰκογένειαι κατοικοῦσι τὴν πόλιν ἐκείνων:

- 250 Χριστιανοὶ καὶ 200 Φράγγοι, ἀπάντησεν ὁ ὑπασπιστής του Γενναῖος Κολοκοτρῶνης.

Ὁ Ὄθων ἐγγέλασε εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην, ἀφοῦ κατὰ τὸν ὑπασπιστὴν του, οἱ Φράγγοι ἐν οἷς καὶ ὁ ἴδιος Ὄθων δέν ἦσαν Χριστιανοί.

Ἐπιμέλεια:
Θεοδώρα Λαρειώτη-Πελεκάνου

ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Η Κωμόπολή μας με πολλές καθιερωμένες και θεσμοθετημένες πολιτιστικές δραστηριότητες αλλά και με τη Χορευτική Ομάδα Παραδοσιακών Χορών του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ» και τελευταία με τη συγκρότηση της Χορωδίας Καστορείου με μέριμνα του πατέρα Νεκταρίου, κάνει έντονη την παρουσία της διεκδικώντας ένα μεγάλο μέρος στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της περιοχής του Δήμου Σπάρτης. Η Χορωδία στελεχωμένη με αρκετά μέλη έχει αρχίσει να σημειώνει σημαντική πρόοδο. Καθοδηγούμενη από τον δάσκαλο Βυζαντινής Μουσικής κ. Νίκο Ταπρατζή, έκανε την πρώτη της παρουσίαση ψάλλοντας στην εκκλησία της ενορίας μας τα τροπάρια του Ακάθιστου Ύμνου στις 12 Απριλίου 2019. Στο ρεπερτόριό της περιλαμβάνονται και παραδοσιακά δημοτικά τραγούδια από όλες της περιοχές του Ελληνισμού και φιλοδοξεί στο εγγύς μέλλον να συμμετέχει και σε σχετικές εορταστικές διοργανώσεις.

E.B.

Τα παιδιά εόρτασαν τη λήξη της σχολικής χρονιάς

Τη λήξη της σχολικής χρονιάς εόρτασαν 14/06/2019 τα παιδιά του Δημοτικού Σχολείου με γιορτή που διοργάνωσαν μαζί με τους δασκάλους τους και τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου. Επέλεξαν η εορτή τους να έχει θέμα την καταστροφική επέμβαση του ανθρώπου στο περιβάλλον, που αποδόθηκε με σχετικά σκετς, απαγγελίες ποιημάτων, τραγούδια ακόμα και στη νοηματική, όπως «το να αγαπάς» και το «αν όλα τα παιδιά της γης» και χόρεψαν παραδοσιακούς χορούς. Στο τέλος της εκδήλωσης ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων μοίρασε αναμνηστικά δώρα στα παιδιά της ΣΤ΄ τάξης και τους ευχήθηκε καλή συνέχεια στο Γυμνάσιο και σε όλα τα παιδιά και τους δασκάλους καλές διακοπές.

E.B.

Φωτο: Β. Λαγανάς

Το Κατηχητικό Σχολείο στην Καλαμάτα

Ο πατήρ Νεκτάριος πραγματοποίησε εκδρομή του Κατηχητικού Σχολείου της ενορίας μας στην πόλη της Καλαμάτας. Τα παιδιά συνοδευόμενα από τους γονείς τους είχαν την ευκαιρία να προσκυνήσουν και να περιηγηθούν στην Ιερά Μονή Βουλκάνων, να επισκεφθούν το Πάρκο των τραίνων και να γνωρίσουν την πόλη της Καλαμάτας και τα αξιοθέατά της.

E.B.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΗ ΖΩΟΔΟΧΟ ΠΗΓΗ

Στη μνήμη της Ιεράς Μονής της Ζωοδόχου Πηγής στο Καστρί στις **3 Μαΐου 2019** ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. κ. Ευστάθιος στην ομιλία του προς το εκκλησίασμα αναφέρθηκε μεταξύ των άλλων και στην ανάγκη συντήρησης των τοιχογραφιών του Καθολικού της Μονής. Για το σκοπό αυτό ανέφερε, ότι με ενέργειες της Ι. Μητροπόλεως έχει εκπονηθεί μελέτη που προβλέπει ότι το ύψος των εξόδων συντήρησης θα ανέλθει στο ποσό των 50.000 ευρώ. Για την εξεύρεση του ποσού πρόκειται να ανοιχθεί τραπεζικός λογαριασμός στον οποίο, όσο επιθυμούν και δύνανται, θα μπορούν να καταθέσουν το κατά δύναμη. Ο ίδιος ο Σεβασμιότατος είπε ότι πρώτος θα καταθέσει ένα μισθό του. Ο Σύλλογός μας με το που θα ανοιχθεί ο λογαριασμός θα τον ανακοινώσει και μέσα από την ηλεκτρονική του ιστοσελίδα.

E.B.

Σχολική εκδρομή στην Ακρόπολη

Στις **18 Μαΐου** πραγματοποιήθηκε από τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Καστορείου σχολική εκδρομή στην Αθήνα. Τα παιδιά συνοδευόμενα από τους γονείς και τους δασκάλους τους ξεναγήθηκαν στην Ακρόπολη και επισκέφτηκαν και το Μουσείο της Ακροπόλεως. Περιηγήθηκαν στη γραφική Πλάκα και επέστρεψαν ενθουσιασμένα, γεμάτα με όμορφες εικόνες από την παλαιά και σύγχρονη Αθήνα.

E.B.

Στις **6 Ιουνίου** η εορτή της Αναλήψεως εορτάσθηκε, όπως γίνεται κάθε χρόνο, στην εκκλησία της Παναγίας στην Μπρουσάκα. Πολλοί συμπατριώτες μας ανέβηκαν στον παλιό οικισμό της Μπρουσάκας και παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία, που τέλεσε ο ιερέας μας πατήρ Νεκτάριος. Μετά τη Λειτουργία ο Παναγιώτης Κουρκούλης κάλεσε το εκκλησίασμα στο σπίτι του για κέρασμα.

E.B.

Το Σάββατο στις **15 Ιουνίου 2019** ο απερχόμενος Δήμαρχος κ. Βαγγέλης Βαλιώτης τίμησε τους επί πέντε χρόνια συνεργάτες του και όσους στήριξαν τον συνδυασμό του στις Δημοτικές Εκλογές προσκαλώντας τους σε δεξίωση στο σπίτι του. Τους ευχαρίστησε τον κάθε ένα ξεχωριστά και τους κάλεσε να συνεχίσουν να εργάζονται από όποια θέση και μέσα από το συνδυασμό για το καλό του τόπου.

E.B.

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη»
Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην
ALPHA BANK με αριθμό **112-002101-399452**.
IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452

Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπά, Πρόεδρος,

Αικατερίνη Σμυρνίου, Ταμίας.

Σας προτείνουμε να καταθέσετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας.

Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν.

Σας ευχαριστώ θερμά

Καίτη Σμυρνίου

Τα παιδιά φορούσαν στολές του Συλλόγου μας

Καμαρώσαμε και φέτος τα παιδιά μας στην παρέλαση, όπου την παράσταση έκλειψαν τα παιδάκια του νηπιαγωγείου, που όχι μόνο παρέλασαν σαν τα μεγάλα, είπαν και ποιήματα και μας άφησαν άφωνους να τα χειροκροτούμε για πολλή ώρα. Συγχαρητήρια στα παιδιά και στους δασκάλους.

Με πολλή συγκίνηση εμείς οι άνθρωποι του Συλλόγου μας είδαμε και φέτος τα μεγαλύτερα παιδιά να φορούν τις στολές που έχουν φτιαχτεί από χορηγίες μελών μας και

φίλων μας. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε όλους εσάς για τον τρόπο που είσατε δίπλα μας. Επίσης ευχαριστούμε την Ελένη Παρασκευοπούλου για την αμέριστη προσφορά της, όσον αφορά τη συντήρηση και φύλαξη των στολών.

Καίτη Συμυριού

Επέτειος της Μάχης του Καστρίου 1460 μ.Χ.

Η ηρωική αντίσταση των κατοίκων του Καστρίου στην εκστρατεία των Οθωμανών αποτελεί σημαντική ιστορική επέτειο για την τοπική μας κοινωνία. «Ενθάδε εν έτει 1460 μ. χ. εφράχθη Μωάμεθ Β ο Πορθητής υπό εντοπίου ηγήτορος Πρινοκοκκά και 400 συμπολεμιστών του. Άπαντες εθυσίασθησαν υπέρ πατρίδος κατακρουρηθέντες». Αυτά αναγράφονται στο Μνημείο των Πεσόντων στον προαύλιο χώρο της Αγίας Βαρβάρας. Είναι υποχρέωση των νεωτέρων να τελούν μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών τους και να αναδεικνύουν το πολιτιστικό αυτό απόθεμα της περιοχής

μας. Γιατί η γνώση του ιστορικού παρελθόντος γίνεται κινητήρια δύναμη και προκαλεί δράση για ένα καλύτερο μέλλον. Ο άρχοντας Πρινοκοκκάς, (Αθανάσιος Σαμπάνης) και οι 300 ή κατ' άλλους 400 μαχητές του «ου παρεδέξαντο τους λόγους του Βασιλέως, αλλά κλείσαντες τας πύλας εκατέρουν» και βάδισαν την στενή οδό, χωρίς να ενδώσουν, και σφαγιάσθησαν ως πρόβατα και μετατέθηκαν προς την άφθαρτη και αιώνια ζωή. Την Κυριακή 09/06/2019 τιμήθηκε η μνήμη των υπερασπιστών του Καστρίου με παρουσία επισήμων και των κατοίκων της περιοχής. Στον Ιερό Ναό της Αγίας Βαρβάρας τελέστηκε Θεία Λειτουργία χοροστατούντος του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Μομφρασίας και Σπάρτης κυρίου Ευστάθιου. Την ομιλία για το ιστορικό γεγονός εκφώνησε η μαθήτρια Λυκείου Αναστασία Αρβανίτη-τι όμορφο και συγκινητικό αισιόδοξο, όταν νέα παιδιά συμμετέχουν ενεργά σε τέτοιες εκδηλώσεις. Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο των Πεσόντων. Την εκ-

δήλωση τίμησαν με την παρουσία τους και κατέθεσαν στεφάνια οι: Αθανάσιος Δαβάκης, βουλευτής Ν. Δ., Βασίλειος Σκρουμπέλος, Αντιδήμαρχος Σπάρτης, Γεώργιος Οικονομάκης, Πρόεδρος Τ. Σ. Καστορείου, ο Υπαστυνόμος Αθανάσιος Ντέρος εκ μέρους της Διεύθυνσης Αστυνομίας Λακωνίας. Εκ μέρους του Δημοτικού Σχολείου Καστορείου στεφάνι κατέθεσαν οι μαθητές Μυρτώ και Ηλίας Παπαδόπουλος. Στην εκδήλωση προσήλθε-με λίγη καθυστέρηση- και η Αντιπεριφερειάρχης κυρία Ντία Τζανετέα. Η εκφώνηση του τελετουργικού και της σειράς κατάθεσης στεφάνων έγινε από την Ελένη Βλαχογιάννη. Η εκδήλωση έκλεισε με τήρηση ενός λεπτού σιγής και τον Εθνικό μας Ύμνο.

Στη μικρή δεξίωση που ακολούθησε προσφέρθηκαν γλυκίσματα και αναψυκτικά και μας δόθηκε η ευκαιρία να συζητήσουμε για λίγο με τον Σεβασμιότατο και τους άλλους επισήμους.

Βαρβάρα Κεμερίδου
Φωτο: Γ. Οικονομάκης
(από τη σελίδα στο facebook)

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ

Στις 13 Ιουνίου με πρωτοβουλία του ιερέα μας πατέρα Νεκτάριου η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ διοργάνωσε, με μεγάλη επιτυχία, σεμινάριο βιβλιοδεσίας από τον Νίκο Καραμέτο. Υπήρξε πολύ ενδιαφέρον και θα επαναληφθεί. Μπράβο!

Για την πυροπροστασία της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας

Στις 12 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στο Καστόρειο στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Μπακί-ΚΑΠΗ συνάντηση των παιδιών και νέων εκλεγμένων στα Τοπικά Συμβούλια των Κοινοτικών Διαμερισμάτων της Δημοτικής Ενότητας Πελλάνας με τον Αντιδήμαρχο κ. Βασίλειο Σκρουμπέλο και τον Διοικητή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Στη συνάντηση συζητήθηκαν θέματα για την αποτελεσματικότερη οργάνωση και τον συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων φορέων για την πυροπροστασία της περιοχής μας. Πέραν των αποφάσεων και κυρίως των ενεργειών που οφείλουν και υποχρεούνται οι αρμόδιοι να λάβουν, τονίστηκε ότι, επιβάλλεται

να είναι μέλημα του κάθε πολίτη ο καθαρισμός των οικοπέδων και των ιδιοκτησιών του από ξηρά χόρτα και εύφλεκτα αντικείμενα και να αποφεύγονται κατά τους θερινούς μήνες εργασίες που μπορούν να προκαλέσουν πυρκαγιές. Σχετική ανακοίνωση έχει αναρτήσει και τοιχοκολλήσει ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου κ. Γ. Οικονομάκης.

Ο Δήμος Σπάρτης προσέλαβε για την πυροπροστασία 30 άτομα με τρίμηνη απασχόληση για όλα τα Κοινοτικά Διαμερίσματα, προκειμένου να προβούν στον καθαρισμό των δρόμων και κοινόχρηστων χώρων από ξηρά χόρτα. Οι εργασίες ήδη έχουν ξεκινήσει.

E.B.

Το αρδευτικό στην Κουτσουρούμπα

Επεκτάθηκε το αρδευτικό έργο για 180 περίπου μέτρα με σωλήνα άρδευσης στην Κουτσουρούμπα. Επίσης τοποθετήθηκε σωλήνας στο κατεστραμμένο σε πολλά σημεία αυλάκι από την υδρομάστευση μέχρι το σημείο της οικίας Ανδριανού για την αποφυγή διαρροής του νερού.

E.B.

Α.Ε. Πελλάνας Καστορείου

Η Α.Ε. Πελλάνας Καστορείου ολοκλήρωσε το παρθενικό ταξίδι της στον 8ο όμιλο της Γ' Εθνικής κατακτώντας την 5η θέση με 40 βαθμούς! Για αρχή πολύ μεγάλη επιτυχία.

Η περίοδος 2018-19 ήταν πολύ επιτυχημένη. Εκτός από την πολύ καλή θέση στο πρωτάθλημα, η ομάδα μας κατάκτησε το Κύπελλο Λακωνίας. Για μια ομάδα με τις βάσεις τις δικές μας αυτό είναι εξαιρετικό.

Οι ίδιοι πιστεύουν ότι οι επιτυχίες και οι εμπειρίες της πρώτης χρονιάς στη Γ' Εθνική θέτουν τις βάσεις για τις επόμενες χρονιές.

Καλή ξεκούραση και καλή νέα αρχή.

E. Λ.

Ένας ελληνικός αργαλειός «δουλεύει» στο ανατολικό Λονδίνο

Σ' ένα διώροφο βρετανικό σπίτι, λίγα μέτρα από τον σταθμό του μετρό Bethnal Green, η βραβευμένη σχεδιάστρια και υφαντουργός Μαρία Σταυροπούλου, γνωστή στη Βρετανία ως Maria Sigma, δημιουργεί υψηλής ποιότητας χειροποίητα «zero waste» υφάσματα. Αντίθετα από το εκπαιδευτικό μας σύστημα, που έχει θεοποιήσει τις επιστήμες, αλλά περιφρονεί τις τέχνες, η Μαρία ήθελε κάτι χειροπιαστό, δημιουργικό. Σπούδασε, λοιπόν, συντήρηση αρχαιοτήτων και έργων τέχνης, με ειδίκευση το ύφασμα. Μια κοινωνία, λέει η Μαρία, χρειάζεται και τεχνίτες, όχι μόνο επιστήμονες. Για πόσο ακόμη θα παράγουμε άνεργους πτυχιούχους ΑΕΙ. Η Μαρία, αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές της και ενώ είχε αρχίσει να διακρίνεται σε σημαντικούς διαγωνισμούς ξεκίνησε τη δική της επιχείρηση

σχεδιασμού και κατασκευής υφασμάτων. Πηγές της έμπνευσής της είναι δύο: η ελληνική της κληρονομιά και η χρωματική παλέτα του βρετανικού τοπίου. Σε ό, τι φτιάχνει (κυρίως κουβέρτες, ριχτάκια, μαξιλάρια, χαλιά) η Μαρία Σταυροπούλου δίνει ιδιαίτερη σημασία στη χρησιμότητα και στην υψηλή ποιότητα, ώστε οι δημιουργίες της να είναι διαχρονικές. Δουλεύει κυρίως με μαλλί και μάλιστα άβαφο. «Και για αισθητικούς λόγους, μια και μου αρέσουν τα φυσικά χρώματα, αλλά και γιατί αυτό είναι το λιγότερο που μπορώ να κάνω για να συμβάλω στην προστασία του περιβάλλοντος. Οι βαφές είναι τοξικές και στη διαδικασία της βαφής των υφασμάτων καταναλώνονται τεράστιες ποσότητες νερού και ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον τα μάλλινα υφάσματα είναι αντιβακτηριδιακά, δεν συγκρατούν εύκολα οσμές και λεκέδες και, ακόμη κι αν πεταχτούν στα σκουπίδια, η φύση θα τα απορροφήσει. (αυτό σημαίνει και ο όρος zero waste, χωρίς απορρίμματα) Ο αργαλειός θέλει υπομονή! Λατρεύω την ύφανση. Είναι ο τρόπος μου να βάζω σε τάξη το καθημερινό χάος και να δημιουργώ κάτι ειλικρινές και όμορφο».

Από δημοσίευμα της ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ, Σάββατο 08/06/2019

Πάσχα στο Καστόρειο

Το Πάσχα την πιο λαμπρή γιορτή του χριστιανισμού εόρτασε το χωριό μας και αυτή την χρονιά με κατάνυξη και θρησκευτική ευλάβεια. Τη Μεγάλη Εβδομάδα παρακολουθήσαμε τις Ιερές Ακολουθίες με κορύφωση την αποκαθάλωση του Χριστού και την Ακολουθία του ιερού Επιταφίου. Από ενωρίς τη Μεγάλη Παρασκευή στολίσθηκε ο Επιτάφιος από τις κυρίες του χωριού και το μεσημέρι ψάλθηκε η ακολουθία της Αποκαθάλωσης κατά την οποία γυναίκες και νεαρές κοπέλες έψαλαν τους εξόδιους ύμνους. Το βράδυ η ίδια χορωδία έψαλε τα εγκώμια. Την ιερά ακολουθία παρακολούθησε πολύς κόσμος και συνόδευσε τον Επιτάφιο στην έξοδό του και την περιφορά του στην καθιερωμένη διαδρομή του μέσα στο χωριό. Στη διαδρομή καθόλο το μήκος της μοσχοβολούσε το λιβάνι και φώτιζαν τα αναμμένα κεράκια που οι νοικοκυρές είχαν τοποθετήσει στις μάντρες, στα παράθυρα και στις πεζούλες των σπιτιών τους. Το Θείο Πάθος βάραινε την ατμόσφαιρα μέχρι και την ώρα της Ανά-

στασης. Το Μεγάλο Σάββατο το βράδυ πλήθος κόσμου γέμισε πάλι την εκκλησία και με το «Χριστός Ανέστη» άναψαν οι λαμπάδες με το φώς της Αναστάσεως και φωτίστηκαν με χαμόγελο τα πρόσωπα. Οι καμπάνες χτυπούσαν χαρμόсуна αναγγέλλοντας την Ανάσταση του Κυρίου. Ασπασμοί και ευχές κυριάρχησαν στην πλατεία του χωριού. Στη συνέχεια κάποιοι λίγοι άκουσαν την έκκληση του πατέρα Νεκτάριου και παρέμειναν μέχρι το τέλος της Αναστάσιμης Θείας Λειτουργίας, οι περισσότεροι έκαναν το σταυρό τους με καλυμμένη την ενοχή στα πρόσωπά τους και με αναμμένες τις λαμπάδες τους έφυγαν για το οικογενειακό τραπέζι με τη νόστιμη μαγειρίτσα. Τις δύο επόμενες ημέρες το χωριό μοσχοβόλησε από το ψήσιμο του οβελία με μπόλικη φρέσκια ρίγανη στους σπιτικούς φούρνους ή στη σούβλα. Η Ανάσταση του Κυρίου μαζί με την εαρινή αναγέννηση της φύσης είχε να πλημμύρουν τις καρδιές μας με αγάπη και αισιοδοξία.

E.B.

Φωτο: Α. Μπουλούμπαση

Το Καστρί και τα Περιβόλια εόρτασαν την εορτή του Αγίου Γεωργίου, που φέτος συνέπεσε στη Δευτέρα του Πάσχα. Οι Καστανιώτες μοιράστηκαν και στις δύο εκκλησίες και παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία. Στα Περιβόλια οι κυρίες των Περιβολίων, όπως συνηθίζουν κάθε χρόνο, έψαλαν τα φαγητά τους και τα έφεραν μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας και γεμάτισε όλο το εκκλησίασμα. Ακολούθησε διασκέδαση και χορός, αλλά και το καθιερωμένο ζύγισμα (παλιό έθιμο το να ζυγίζονται όλοι του Αγίου Γεωργίου). Το ζύγι του καθενός καταχωρείται σε τηρούμενο βιβλίο.

E.B.

Το Καστρί γιορτάζει

Μετά το Πάσχα το Καστρί με την Νέα Λιβερά και τα Σερβείκα συνέχισαν τις θρησκευτικές εορτές τιμώντας τα ιερά τους προσκυνήματα. Με πρώτο τον Άγιο Γεώργιο, που φέτος εόρτασε τη Δευτέρα του Πάσχα, ακολούθησε ο Μάν Θανάσης για την εορτή του οποίου κάνουμε ξεχωριστή μνεία σε άλλη στήλη του περιοδικού μας και λίγες ημέρες αργότερα στις 3 Μαΐου 2019 ακολούθησε η εορτή της μνήμης της Ιεράς Μονής της Ζωοδόχου Πηγής με την πανηγυρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, στην οποία χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ.κ. Ευστάθιος παρουσία πλήθους κόσμου και των Πολιτικών και Αυτοδιοικητικών Αρχών της Περιφέρειάς μας. Στις 21 Μαΐου, εορτή Κωνσταντίνου και Ελένης στο λοφίσκο του Αγίου Κωνσταντίνου και στις 8 Ιουνίου 2019 εορτή της Ανακομιδής των Λειψάνων Θεοδώρου του Στρατηλάτου, στην εκκλησία των Αγίων Θεοδώρων στα Σερβείκα. Εδώ, μετά τη Θεία Λειτουργία, οι κυρίες της ενορίας πρόσφεραν και φέτος φαγητό και γλυκίσματα σε όλους τους παρευρισκόμενους. Στις 17 Ιουνίου του Αγίου Πνεύματος εόρτασε το ιστορικό για την περιοχή μας εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας, στο Λόφο της Θυσίας. Στο τέλος της Θείας Λειτουργίας ο πατήρ Νεκτάριος έψαλε τρισάγιο για τα γυναικόπαιδα που αλωνίστηκαν από το ιππικό του Μωάμεθ του Πορθητή (1460 μ.Χ.) Όλες οι εκκλησίες ήταν ιδιαίτερα επιμελημένες με την εθελοντική εργασία του Θεόδωρου Αλαφόγιαννη και άστραφταν από καθαριότητα. Το Καστρί, αναλογικά με την έκτασή του και πέραν της Ιεράς Μονής, έχει τις περισσότερες εκκλησίες και ξωκλήσια σε κοντινή απόσταση μεταξύ τους και άνετα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί, με τις κατάλληλες παρεμβάσεις, προσκυνηματικός προορισμός.

E.B.

Στον Μάν Θανάση στις Μάντρες

Στις δύο Μαΐου εόρτασε, όπως κάθε χρόνο το εκκλησάκι του Αγίου Αθανασίου (ο Μάν Θανάσης) στις Μάντρες. Το ιδιαίτερα όμορφο και περιποιημένο ξωκλήσι άνοιξε την πόρτα του στους κατοίκους της Κοινότητας Καστορείου και ήταν αρκετοί αυτοί που τίμησαν με την παρουσία τους τη μνήμη του και παρακολούθησαν με κατάνυξη τη Θεία Λειτουργία, που τέλεσε ο πατήρ Κυριάκος Αμανατίδης. Ακολούθησε η αρτοκλασία και μετά, όπως κάθε χρόνο, ο μεν Νίκος Νικητάκης πρόσφερε σε όλους τους παριστάμενους εκλεκτούς μεζέδες και παστό με κούκες μαγειρεμένο επί τόπου, σε

καζάνι, ο δε Βασίλης Γαρυφάλλης πρόσφερε άφθονο το κρασί. Όλοι ευχνηθήκαμε να είναι καλά και του χρόνου να τιμήσουν και πάλι τον Άγιο. Να σημειώσουμε ότι με έξοδα του Νίκου Νικητάκη, των αδελφάδων του Τριαντάφυλλης και Σοφίας και των άλλων μελών της οικογενείας ντύθηκε η εξωτερική τοιχοποιία της εκκλησίας με πέτρα δημιουργώντας την απόλυτη αρμονία με το περιβάλλον, καθιστώντας την, πέραν της ιερότητας του χώρου, το καμάρι του Κάμπου. Καλλιτέχνης στο έργο αναδείχτηκε ο Θεόδωρος Αλαφόγιαννης

E.B.

Εκλογές Τοπικής Αυτοδιοίκησης - Νέοι εκπρόσωποί μας

Για τα Τοπικά Συμβούλια:

Καστόρειο

Βασίλης Λαγανάς του Χρήστου (Πρόεδρος), Νίκος Πάντος του Παναγιώτη, Θεόκλητος Ρουμελιώτης του Ιωάννη, Θανάσης Φασουλόπουλος του Παναγιώτη, Ελένη Βλαχογιάννη του Κων/νου.

Περιβόλια:

Άρης Κουρεμπής του Γεωργίου

Αλευρού

Παναγιώτης Ζάβρας του Ηλία

Πελλάνα

Ιωάννης Ρασσιάς Γεωργίου (Πρόεδρος), Χριστόφορος Καλαρέμας του Χρήστου, Ελένη Γεωργαντά του Σταύρου, Κατερίνα Φέικου του Δημητρίου και η Άννα Κυριακοπούλου του Θεοδώρου.

Γεωργίτσι

Νίκος Γιάνναρης του Γεωργίου (Πρόεδρος), Άννα Πατσιλιβα-Γκλέκα του Ιωάννη, Παναγιώτης Γιάνναρης Αθανασίου, Χρήστος Τσίχλης του Γεωργίου, ο Ιωάννης Λάμπρου του Κων/νου

Αγόριανη

Γεώργιος Σουχλέρης του Νικόλαου

Λογγανικός

Νίκος Παπαλυμπέρης του Γεωργίου (Πρόεδρος), Νίκος Γομάτος του Νικήτα, Νίκος Βέργαδος του Σωτηρίου, Γεώργιος Μάρκος του Αθανασίου και Γεώργιος Σαραντάκης του Ανδρέα.

Άγιος Κωνσταντίνος

Γεώργιος Ρούμπος του Ιωάννη.

Στο Δημοτικό Συμβούλιο από την περιοχή μας εκλέγονται οι: Κουρεμπής Γεώργιος του Αριστείδη (Δημοτικής Ενωτικής Κίνησης Σπάρτης), Βλάχος Γεώργιος του Ηλία (Ενωμένοι Πολίτες), Καλομοίρης Ιωάννης (Λαϊκή Συμπέριωση).

Ευχόμαστε καλή δύναμη και αγωνιστικότητα στους εκλεγμένους. Ειδικά για το Καστόρι θεωρούμε ότι είναι βελτίωση το ότι το τοπικό συμβούλιο είναι πλέον πενταμελές. Εκτός από το Βασίλη Λαγανά που ήρθε πρώτος και αυτό είναι απόδειξη ότι οι Καστανιώτες εκτιμούν την άοκνη και εθελοντική προσφορά του, όλοι οι άλλοι είναι νέοι και ένας πιο νέος! Όλοι τους είναι αξιόλογοι άνθρωποι και αγαπούν το χωριό. Θεωρούμε ότι με έκφραση όλων των απόψεων και σύνθεση, θα μπορέσουν να συνεισφέρουν στη λύση και βελτίωση πολλών θεμάτων. Αλλά σημαντικός παράγοντας είναι η ενεργή συμμετοχή όλων μας και πρέπει να την ζητήσουν και να την ενθαρρύνουν.

Ε. Α.

Η ΓΕΦΥΡΑ ΓΕΡΝΑΕΙ

Όλες οι κατασκευές από ενισχυμένο σκυρόδεμα (μπετόν αρμέ) γερνούν και σιγά σιγά διαβρώνονται με συνέπειες στη στατική αντοχή τους. Οι εικόνες είναι από τη γέφυρά μας, τη γέφυρα του ποταμού Κάστορα διοικητικής περιφέρειας Καστο-

ρείου Λακωνίας, που συνδέει τη ΛΑΚΩΝΙΑ με την ΑΡΚΑΔΙΑ και τη ΜΕΣΣΗΝΙΑ και κατασκευάστηκε το 1936. Στις εικόνες αυτές παρουσιάζεται η διάβρωση και η οξείδωση του οπλισμού. Είναι προφανές ότι απαιτείται άμεσος έλεγχος

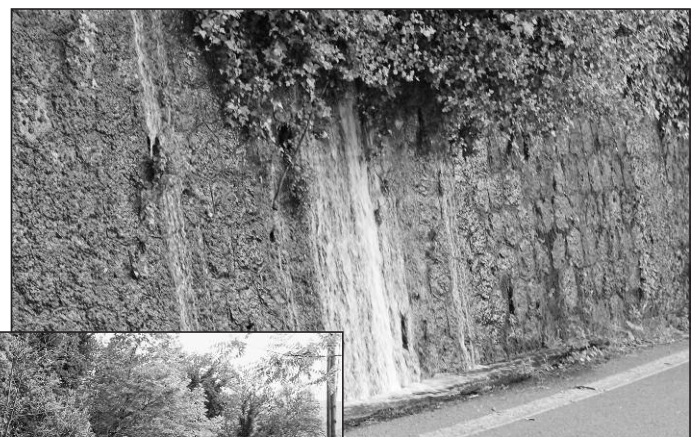

από τις αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες και παραπέρα ενέργειες για την επισκευή και αναζωογόνηση του υλικού. Θεωρούμε ότι πρέπει να αποτελέσει ένα από τα άμεσα αιτήματα του Τοπικού Συμβουλίου. Πρέπει να ασκηθούν πιέσεις προς την Περιφέρεια μέσω του Δήμου για άμεσες ενέργειες. Επίσης πρέπει να διερευνηθεί εάν η Περιφέρεια θα προβλέψει κονδύλια για τον έλεγχο της γήρανσης και στατικής ασφάλειας των δημόσιων κτηρίων και κατασκευών όπως οι γέφυρες, στον επικείμενο προϋπολογισμό για το επόμενο έτος.

Θα επανέλθουμε.

Γ. Α.

Στο δρόμο πριν τη γέφυρα ο πανέμορφος πέτρινος τοίχος κινδυνεύει από κατάρρευση από τη συνεχή πτώση των νερών.

Το αυλάκι πρέπει να καθαρίζεται έγκαιρα.

Επισημαίνεται στο επόμενο Τοπικό Συμβούλιο.

Γ. Α.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Καστόρι 18-5-2019

Απόψε, εδώ στο Καστόρι, γίνεται μια σημαντική εκδήλωση μνήμης και τιμής για τα 100 χρόνια από τη Γενοκτονία των Ποντίων που, στα πλαίσια της τουρκικής εθνοκάθαρσης, ξεκίνησε το 1915, κορυφώθηκε στα 1922 με τη μικρασιατική καταστροφή και ολοκληρώθηκε στα 1923 με τη συμφωνία της Λωζάνης και την ανταλλαγή των πληθυσμών. Η στιγμή η αποψινή γίνεται ακόμα πιο ιερή και σημαντική, από το γεγονός πως εδώ, σ' αυτόν τον όμορφο τόπο, εγκαταστάθηκαν διωγμένες οικογένειες από τη Λιβερά του Πόντου και ίδρυσαν τον οικισμό Νέα Λιβερά, μπουλιάζοντας την τοπική κοινωνία με το γόνιμο και δημιουργικό πνεύμα των Ποντίων, με την εργατικότητα τους, την αβραμιαία φιλοξενία, τη συνετή οικονομική διαχείριση, την επίζηλη αγάπη προς την παιδεία και την αρραγή προσήλωσή τους προς τις προαιώνιες αρχές, τα ιδανικά και τις αξίες του Ελληνισμού, με την ορθόδοξη πίστη και την αληθινή αγάπη προς τον άνθρωπο και τον συνάνθρωπο, γενόμενοι εξαιρετα πρότυπα μίμησης δημιουργικής και ασφαλούς προόδου.

Η Λιβερά υπήρξε το πιο ιστορικό κεφαλοχώρι της περιοχής της Ματσούκας κι έδρα της Μητροπόλεως Ροδοπόλεως. Βρίσκεται στην καρδιά του Πόντου, μεταξύ Τραπεζούντας και Αργυρούπολης, σε ορεινή τοποθεσία μέσα στα έλατα και είχε τότε 1.000 περίπου κατοίκους μοιρασμένους σε 260 ελληνικές χριστιανικές οικογένειες. Πολλοί από τους κατοίκους της έφευγαν στην Κων/πολη όπου δούλευαν χαλκωματάδες, παπλωματάδες, παπουτσιές κ.ά. Έρχονταν κάθε δυο-τρία χρόνια στη Λιβερά, έμεναν κάνα δυο μήνες και ξανάφευγαν. Στη Λιβερά λειτουργούσε αστική σχολή με 200 μαθητές κι

εκτός από τον μητροπολιτικό ναό του Α. Γεωργίου λειτουργούσε και η εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου.

Μετά τη συνθήκη της Λωζάνης, οι εναπομείναντες από τη γενοκτονία Πόντιοι της Λιβεράς, αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις πατρογονικές τους εστίες, έφτασαν στην Τραπεζούντα κι από κει, με πλοία ήρθαν στη Ελλάδα, η οποία τους οδήγησε στο λοιμοκαθαριστήριο της Μακρονήσου, όπου πολλοί, λόγω των ασθενειών και των απάνθρωπων συνθηκών διαβίωσης, έχασαν εκεί τη ζωή τους. Μετά τη Μακρονήσο, μερικές οικογένειες Ποντίων της Λιβεράς έφτασαν με πλοία στο Γύθειο κι από εκεί μοιράστηκαν σε διάφορα χωριά γύρω από τη Σπάρτη (Ανώγεια, Ξηροκάμπι, Τρύπη, Άγιο Ιωάννη κ.ά.), όπου και διέμειναν, παραπάνω από ένα έτος σε σχολεία, εγκαταλειμμένα σπίτια και δημόσια κτίρια.

Το 1924 η επιτροπή που συστάθηκε από τους ίδιους τους πρόσφυγες, επέλεξε να εγκατασταθούν σε μια περιοχή του Ταυγέτου που παραχώρησε η Ιερά Μονή Καστρίου "Ζωοδόχος Πηγή". Ήταν 40 περίπου οικογένειες 240 ατόμων. Στην περιοχή αυτή το Ελληνικό κράτος έχτισε, στα 1925 και 1926, 42 σπίτια δύο δωματίων τα οποία δόθηκαν στους πρόσφυγες Ποντίους ως δάνειο, και χρειάστηκαν πολλά χρόνια σκληρής δουλειάς για να ξεχρεωθούν. Αυτή η νέα ποντιακή πατρίδα ονομάστηκε «Συνοικισμός Νέας Λιβεράς» κι εδώ άρχισε ο νέος σκληρός αγώνας για επιβίωση και προκοπή. Να σημειωθεί πως άλλες οικογένειες Ποντίων της Λιβεράς εγκαταστάθηκαν στον Τετράλοφο Κοζάνης, στο Ροδοχώρι Νάουσας, στην Ασβεστόπετρα Πτολεμαΐδας, στην Ξάνθη και αλλού. Έτσι, εκτός από τη δική μας Νέα Λι-

βερά υπάρχουν σήμερα η Λιβερά Ξάνθης και η Λιβερά Κοζάνης, ενώ υπάρχει και η Λιβερά Κύπρου στα κατεχόμενα.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι Πόντιοι της Ν. Λιβεράς μέσα σε αντίξοες συνθήκες και με μεγάλο αγώνα προσπάθησαν να προσαρμοστούν και να ζήσουν στο νέο περιβάλλον μαζί με τους ντόπιους κατοίκους του Καστρίου, οι οποίοι, παρότι στην αρχή τους αντιμετώπισαν με επιφύλαξη, στη συνέχεια τους συμπαράστηκαν πητικά και υλικά. Ο αγώνας των Ποντίων της Ν. Λιβεράς για την επιβίωση ήταν δύσκολος. Τα εδάφη γύρω από τα σπίτια και οι μικρές εκτάσεις ήταν πετρώδη και χρειάστηκε καιρός και πολλή δουλειά για να καλλιεργηθούν και να θρέψουν τις οικογένειές τους. Όμως, με αγώνα, κόπους και σκληρή εργασία στα χωράφια και όπου αλλού υπήρχε μεροκάματο, κατάφεραν όχι μόνο να σταθούν ισάξια μέσα σε λίγα χρόνια με τους ντόπιους, αλλά και μερικοί απ' αυτούς να φτιάξουν μαγαζιά στο Καστόρι, στη Σπάρτη και αλλού που πρόκοψαν και διακρίθηκαν και κάποια ανθούν μέχρι και σήμερα.

Ως σχολείο για τα παιδιά των Ποντίων της Ν. Λιβεράς χρησιμοποιήθηκε αρχικά ένα μικρό οίκημα που υπήρχε πλάι στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στο Καστρί. Στα 1929 επιτροπή από πρόσφυγες και ντόπιους, με χρήματα από τις αποζημιώσεις των προσφύγων και μετά από παραχώρηση οικοπέδου από την οικογένεια Γιαννούλη έχτισαν με προσωπική εργασία των κατοίκων Καστρίου, Νέας Λιβεράς και Σερβέικων, το "Δημοτικό Σχολείο Νέας Λιβεράς" το οποίο λειτουργούσε μέχρι το έτος 1986 οπότε κι έκλεισε ελλείψει μαθητών. Στα 1947, με τη συνεργασία και την προσωπική εργασία των προσφύγων και των ντόπιων ολο-

κληρώθηκε η κεντρική εκκλησία και των τριών χωριών, η Αγία Βαρβάρα.

Ο συμπατριώτης σας Γ. Χρ. Μυρίδης σε άρθρο που δημοσίευσε στο περιοδικό ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ με τίτλο: «Νέα Λιβερά: Χτίζοντας τη ζωή από το τίποτα», κάνει τον εξής επίλογο:

«Όλα τα παραπάνω είναι αποτέλεσμα της συνεννόησης και της εκτίμησης που μετά τα πρώτα χρόνια δύσκολης προσαρμογής και συγκατοίκησης, αναπτύχθηκε μεταξύ των ντόπιων και των προσφύγων, πράγμα που παρέμεινε και τα επόμενα χρόνια. Θυμάμαι στο Καφε-οινο-παντοπωλείο του πατέρα μου, ντόπιους και πρόσφυγες μαζί, να συζητούν για τα προβλήματά τους, να γλεντούν και να χαίρονται όλοι μαζί, χωρίς να διακρίνεις καμία διαφορά ούτε φθόνο, παρά κατανόηση και συμπαράσταση του ενός και όλων προς τους άλλους.

Εμείς που αποτελούμε τη συνέχεια των παππούδων και πατεράδων μας, οι οποίοι με τόσες δυσκολίες κατάφεραν να επιβιώσουν, να μας μεγαλώσουν και να μας μεταφέρουν τα ιδανικά, τα ήθη και τα έθιμά τους, θα τους θυμόμαστε και θα συνεχίσουμε, παίρνοντας παράδειγμα από αυτούς, να κρατήσουμε αυτά που μας άφησαν, ώστε να τα μεταφέρουμε και εμείς στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας».

Απόψε, λοιπόν, γίνεται εδώ ένα μάθημα ιστορίας, στο οποίο όλοι είμαστε δάσκαλοι κι όλοι μαθητές. Σε καιρούς δύσκολους, σκοτεινούς και πονηρούς, τέτοιες εκπαιδεύσεις ρίχνουν φως και διαλύουν σκοτάδια.

.....
Βαγγέλης Μπράκος

Η συνέχεια όλης της ομιλίας βρίσκεται στην ανάρτηση της Βιβλιοθήκης Καστορείου.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Προς τους κατοίκους του προσφυγικού συνοικισμού Νέα Λιβερά του οικισμού Καστρίου Σπάρτης.

Αγαπητοί μου συντοπίτες της αλυσμένης Πατρίδας, Χριστός Ανέστη και χρόνια πολλά.

Ήμουν πολύ μικρός, όταν διάβασα στο περιοδικό ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ ένα εξαιρετικό άρθρο για την εγκατάσταση των κατοίκων της Λιβεράς του Πόντου στην περιοχή της Σπάρτης.

Ευτύχησα αργότερα στο πανεπιστήμιο να έχω φοιτήτριά μου τη Μαρία Νεοφωτίστου, μία εξαιρετική πλέον εκπαιδευτική, που τιμά τον τόπο της και την προσφυγική καταγωγή της. Στο μάθημα της Νεοελληνικής Ιστορίας η εργασία της ήταν η Εγκατάσταση των Ποντίων στη Λιβερά της Σπάρτης.

Η παρέμβαση του αδελφικού μου φίλου και συμφοιτητή Κωνσταντίνου Τζαβετάκου, μου έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσω από κοντά τους εναπομείναντες Λιβερίτες του χωριού.

Κατάγομαι από την περιοχή της Σεβάστειας του Πόντου. Είχα όμως την ευτυχία συγκυρία να δεθώ ιστορικά με το μεγαλοχώρι σας, που τα τελευταία χρόνια ήταν και η έδρα της μητρόπολης Ροδοπόλεως. Ως πριν από δύο χρόνια στη Λιβερά ζούσε ο Ηλιάς Καραγκέζ, μία εξαιρετική προσωπικότητα, ένας ξεχωριστός λαϊκός διανοούμενος, λάτρης της τοπικής ιστορίας και του ποντιακού πολιτισμού. Ευτύχησα να τον φιλοξενήσω και εγώ στη Θεσσαλονίκη. Τα δώρα του ανεκτίμητα. Ένα μπουκέτο **παρχαρί** (ορεσίβια) λουλούδια, που τα ονομάζουμε και σήμερα **Παναγίας δάκρυς**. Στο τελευταίο μου ταξίδι το 2012 στον Πόντο, έκλεψα λίγο χρόνο από τα πολλά μου ενδιαφέροντα και αποφάσισα να πάω στη Λιβερά για να τον δω. Μόλις με είδε από μακριά, κάνει τον σταυρό του και με μία ανακούφιση μου είπε: **Κώστη, η Παναγία έστειλέ σε.**

Τα καλοκαίρια πολλοί προ-

σκυνητές από την Ελλάδα επισκέπτονται και τη Λιβερά, γιατί τα τελευταία χρόνια είχε ουσιαστική συμμετοχή στα ιστορικά δρώμενα της περιοχής, ως έδρα μητροπόλεως. Κάποιοι από τους νεοφερμένους ξενομερίτες Τούρκους, που εγκαταστάθηκαν εκεί, πιστεύουν ακόμη και σήμερα ότι πηγαίνουμε όχι ως προσκυνητές, αλλά για να ξεθάψουμε κρυμμένους θησαυρούς. Οι νέοι ανιστόρητοι φανατικοί μουσουλμά-

νοι νεοπρόσφυγες, ονειρευόμενοι αμύητους θησαυρούς, λίγες ημέρες νωρίτερα πήγαν στο ιερό της εκκλησίας του Αγίου Ιωάννη και σκάψανε τον τάφο του τελευταίου ιερέα. Δεν βρήκαν τίποτα, άφησαν όμως ανοικτό τον τάφο με τη νεκροκεφαλή πάνω από τα χώματα. Ο Καραγκέζ, μόλις είδε το αποτρόπαιο θέαμα, πήρε με πολύ σεβασμό την κέρα του ιερέα στο σπίτι του, την έπλυσε και την τύλιξε σε ένα κεντημένο ύφασμα και μου την παρέδωσε. **Η Παναγία σε έστειλε να την πάρεις μαζί σου.** Όταν έφτασα στην Ελλάδα, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης ζήτησα να μάθω ποιος ήταν ο τελευταίος ιερέας του Αγίου Ιωάννου της Λιβεράς. Η απάντηση ήρθε από πρόσφυγες των χωριών της Κοζάνης και της Πτολεμαΐδας. Μύρων Μυρίδης με είπαν ότι ονο-

μαζόταν. Κάποια ηλικιωμένη γιαγιά από τον Τετράλοφο της Κοζάνης πρόσθεσε ότι οι Μυρίδηςδες εγκαταστάθηκαν στη Λιβερά της Σπάρτης. Στο χωριό πρέπει να υπάρχουν σήμερα κάποιοι μακρinoί συγγενείς του.

Στον Τετράλοφο ήρθα σε επαφή με τον πρόεδρο του τοπικού ποντιακού συλλόγου και σήμερα η κέρα του αναπαύεται στο φιλόξενο ποντιακό χωριό Τετράλοφο της Κοζάνης.

αλλά δε χάσαμε την ψυχή μας. Οι εκδηλώσεις των εκατό χρόνων της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου το επιβεβαιώνει.

Την αγάπη μου και την εκτίμησή μου σε όλους σας.

Χριστός Ανέστη

Κωνσταντίνος Φωτιάδης

Ομότιμος Καθηγητής

Πανεπιστημίου

Θεσσαλονίκη 16/05/2019

Είμαστε περισσότεροι από ένα εκατομμύριο Έλληνες ποντιακής καταγωγής που στη συμφορά του Ελληνισμού της Ανατολής μπορεί να χάσαμε το σώμα του Πόντου,

Η επιστολή διαβάστηκε στην εκδήλωση της Βιβλιοθήκης Καστορείου για τη Γενοκτονία των Ποντίων.

Ο **Στέργιος Θεοδωρίδης** γεννήθηκε στον Λευκόνα Σερρών. Σπούδασε στην Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης και από το 1988 ζει στην Αθήνα.

Συμμετείχε επί πολλά χρόνια σε διοικητικά συμβούλια ποντιακών συλλόγων και ομοσπονδιών, διατελώντας μέλος στο ιδρυτικό συμβούλιο της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος και πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων Αγ. Αναργύρων Αττικής «Εύξεινος Πόντος».

Είναι ερευνητής της ποντιακής ιστορίας και πολιτισμού και διαθέτει μια μοναδική συλλογή παλαιών καρτ ποστάλ και εγγράφων από τον Πόντο της περιόδου 1890-1915, μέρος της οποίας εξέθεσε για δύο μήνες στο Μουσείο Μπενάκη το 2014 και στην τελετή εγκαινίων της έδρας Ποντιακών Σπουδών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το 2017.

Συμμετείχε από πλευράς Ελλάδας στο πρώτο και μοναδικό (μέχρι στιγμής) συνέδριο-ημερίδα με θέμα την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, που πραγματοποιήθηκε στην Τουρκία και συγκεκριμένα στην Αγκυρα τον Απρίλιο του 2016.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Ο Μάης είναι συνυφασμένος με ένα από τα πιο τραγικά κεφάλαια της ελληνικής ιστορίας, τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου. Όπου υπάρχει ελληνική καρδιά, αυτές τις ημέρες χτυπά με πόνο για όλους όσοι σφαγίστηκαν ή εκτοπίστηκαν από την περιοχή του Πόντου από το κίνημα των Νεότουρκων κατά την περίοδο 1914-1923. Οι Νεότουρκοι, στην εμμονή τους να πετύχουν τον εκτουρκισμό των εθνοτήτων της Αυτοκρατορίας, κατάργησαν με αλλεπάλληλους τεσκερέδες (κοινοποιήσεις), καθ' όλη τη διάρκεια του 1910, τις δικαιοδοσίες του Πατριάρχη σε

σπ: «Πρέπει να φροντίσουμε να τους ελαττώσουμε αριθμητικά και τελικά να τους εξοντώσουμε, ξεκαθαρίζοντας έτσι την τουρκική γη, ώστε να μη μας αποσπούν και άλλα εδάφη». Η χρησιμοποίηση και μόνο της λέξης «ξεκαθάρισμα» αποδεικνύει τους πραγματικούς τους σκοπούς και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να δικαιώσει στη διεθνή συνείδηση οποιαδήποτε ενέργειά τους για την επιβίωση του τουρκικού έθνους. Σκοπός των Νεότουρκων ήταν η εξάπλωση της αδιαλλαξίας και της τρομοκρατίας σε όλη την Αυτοκρατορία, για να μπορούν να ελέγχουν καλύτερα τους πυ-

ρες κρίνονταν λιποτάκτες και καταδικάζονταν σε θάνατο. «Τραγικές συνθήκες περίμεναν τους Έλληνες του Πόντου», γράφει ο Γ. Βαλαβάνης, ένας τραγικός μάρτυρας της εποχής εκείνης, στα αμελέ ταμπουρού(εργατικά τάγματα ή τάγματα θανάτου, όπως δικαίως ονομάστηκαν από τους χριστιανούς). «Οι δυστυχείς χριστιανοί, πάσης τάξεως, στρατολογούμενοι εστελλόντο δια να εργασθούν υπό την επίβλεψιν κτηνωδών τσαούσπδων, επί 18 ώρας το ημερονύκτιον, δια να θραύουν λίθους προωρισμένους δια την οδοποιίαν ευρείας λεωφόρου μέχρι των συριακών συνόρων. Υπό αφόρητον ψύχος και χιόνια και υπό τον καυστικώτατον ήλιον, άνευ θρεπτικής και επαρκούς τροφής, διαρκώς πιεζόμενοι και ραβδιζόμενοι, εξηντλούντο και μετεβάλλοντο εις φάσματα, ένεκα της ατροφίας εξαντλήσεως».

Πολλοί Έλληνες δεν άντεξαν τη βαναυσότητα των Νεότουρκων αξιωματικών και στρατιωτών και λιποτάκτισαν δραπετεύοντας μέσα από τα βουνά, τα δάση και τα μονοπάτια. Ο απώτερος στόχος των εργατικών ταγμάτων ήταν ο αποδεκατισμός του ανδρικού πληθυσμού, για να μην υπάρχουν δυνάμεις αντίστασης κατά τη δεύτερη φάση του γενοκτονικού σχεδίου. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε αρχικά τη ληστεία και μετά τη θανατική καταδίκη των γυναικόπαιδων και των ηλικιωμένων με τη μέθοδο των μαζικών εκτοπίσεων στα βάθη της Ανα-

τολής. Οι κάτοικοι της Ματσούκας διατάχθηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και απελάθηκαν στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας, κυρίως στα οροπέδια του Ερζερούμ(Απρίλιος του 1916). Εκαιτοντάδες φυγόδοικοι δραπέτευσαν από τα στρατόπεδα και τα τάγματα θανάτου, ζητώντας άσυλο πάνω στα βουνά, κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες διαβίωσης. Εκεί ζούσαν κατά μικρές ομάδες και συχνά κατέβαιναν ως τα χωριά τους και σιγά-σιγά εφοδιάστηκαν με όπλα και πολεμοφόδια κι έτσι μπορούσαν να αποκρούουν τις επιθέσεις των Τούρκων. Οι Τούρκοι ιστορικοί, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ακολουθώντας την αντίληψη του στρατοκρατικού καθεστώτος της χώρας τους, προσπαθούν να καλύψουν ιστορικά τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, προβάλλοντας ως κύρια δικαιολογία τη δημιουργία των ανάρτικων σωμάτων. Όμως το ανάρτικο αυτό αποτελεί ύμνο στην ανθρώπινη ελευθερία και πρότυπο της δυναμικής αντίστασης των υπόδουλων λαών απέναντι σε εθνοκτόνους μηχανισμούς. Οι ανάρτικες ομάδες απαντούσαν με αντίποινα στα εγκλήματα των Νεότουρκων και των Κεμαλικών. Ο άμαχος πληθυσμός θεωρούσε τους ανάρτες φυσικούς του προστάτες και ύμνησε την αλληλεγγύη και τη συντροφικότητα, την ανδρεία και τη λεβεντιά τους. Η φήμη πολλών οπλαρχηγών ξεπέρασε τα σύνορα του Πόντου. Οι μετατοπίσεις των πληθυσμών, οι λεπλασίες, οι

▲ Οι άνδρες άνω των 45 ετών οδηγούνταν στα τάγματα εργασίας, τα φοβερά αμελέ ταμπουρού, στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. Εκεί, δουλεύοντας υπό άθλιες συνθήκες σε καταναγκαστικά έργα (ορυχεία, αγρούς, έργα οδοποιίας) χιλιάδες Έλληνες της Μικρασίας βρήκαν το θάνατο.

κοσμικά θέματα, όπως της παιδείας, της δικαιοσύνης και των υποχρεώσεων των πολιτών απέναντι στην πατρίδα. Τα νέα αυτά μέτρα το Πατριαρχείο τα χαρακτήρισε «σφαγιασμό των χριστιανικών εθνών της Τουρκίας». Οι μυστικές αποφάσεις του τρίτου επίσημου νεοτουρκικού συνεδρίου, που έγινε στη Θεσσαλονίκη(Σεπτέμβριο-Οκτώβριο του 1911), είναι ενδεικτικές του αντιχριστιανικού κλίματος που είχε επικρατήσει σε όλη την Αυτοκρατορία. Τα πορίσματα του συνεδρίου έδιναν το στίγμα της εθνικιστικής της πολιτικής με το σύνθημα «Η Τουρκία στους Τούρκους» και πρότειναν τα μέσα με τα οποία θα υλοποιούσαν την εθνικάθαρ-

ρήνες αντίδρασης στο ξεκίνημά τους όπως και το ενδεχόμενο δημιουργίας στασιαστικών κύκλων εναντίον της παντουρκικής πολιτικής. Ο προδιαγραμμένος αφανισμός του μικρασιατικού ελληνισμού, ωστόσο ξεκαθαρίσουν οι Νεότουρκοι τα μικρασιατικά εδάφη από τους Αρμένιους, επιχειρήθηκε με ποικίλα μέσα. Σε βάρος των Ελλήνων εφαρμόστηκε μια άλλη στρατηγική, που απέβλεπε όμως στο ίδιο αποτέλεσμα. Στις 21 Ιουλίου 1914 κήρυξαν γενική επιστράτευση όλων των εθνοτήτων της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και κλήθηκαν υπό τα όπλα όλοι από 19 έως 45 χρονών. Όσοι δεν παρουσιάζονταν μέσα σε έντεκα μέ-

πυρπολήσεις των χωριών, οι βιασμοί και οι δολοφονίες είχαν ως κύριο στόχο την αλλοίωση του εθνολογικού χαρακτήρα των ελληνικών περιοχών, για να επιτευχθεί ευκολότερα ο εκτουρκισμός εκείνων που θα απέμειναν.

1917. Είναι η εποχή που κέρνει την επίσημη εμφάνισή του, στον δυτικό κυρίως Πόντο, ο βασικότερος από τους δολοφόνους του ποντιακού ελληνοισμού, ο Οσμάν αγά Φιριτινογλου, ο γνωστός Τοπάλ Οσμάν (κουτσός Οσμάν), επειδή είχε χάσει το ένα πόδι του κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων. Ένας αγράμματος, άξεστος και εντελώς αδίστακτος άνθρωπος, πιστό όργανο του βαλλή αναδείχθηκε σε τύραννο και δικτάτορα της Κερασούντας. Με τις ευλογίες των Νεότουρκων και αργότερα του ίδιου του Κεμάλ, ο οποίος τον διόρισε γενικό διοικητή της Μαύρης Θάλασσας και, εμφορούμενος από άσβεστο μίσος εναντίον καθετί ελληνικού, υλοποίησε το γενοκτονικό πρόγραμμα της τουρκικής ηγεσίας, εξαφανίζοντας από το χάρτη περισσότερα από χίλια ελληνικά χωριά και κατόρθωσε, με την πλασματική πληθυσμιακή υπεροχή των μουσουλμανικών εθνοτήτων, να αλλοιώσει την εθνολογική σύσταση του Πόντου.

Από το καταστροφικό μίσος των Νεότουρκων και τον τυφλό ισλαμικό φανατισμό δε γλύτωσαν ούτε τα μοναστήρια του Πόντου, τα οποία είχαν σεβαστεί επί αιώνες οι σουλτάνοι και οι πασάδες, παραχωρώντας σε πολλά από αυτά υλικά και θρησκευτικά προνόμια. Στις 19 Απριλίου 1916 οι πατέρες της ιεράς μονής Σουμελά, απειληθέντες με θάνατο εγκατέλειψαν νύχτα τη Μονή και μέσα από βαθύσκια δάση έφθασαν στη Λιβερά, η οποία τότε κατείχετο από τους Ρώσους κι έτσι σώθηκαν. «Το χωριό μας, όχι να το παινευτώ, ήταν το καλύτερο της περιφέρειάς μας. Είχε σχολείο με 4 δασκάλους μέχρι ενάτη τάξη. Οι μεγάλες τάξεις

μάθαιναν Τουρκικά, Ρωσικά και Γαλλικά και από τα γύρω χωριά, όσοι γονείς είχαν τις δυνάμεις, αφού έβγαναν τα παιδιά τους το Δημοτικό στο χωριό τους έρχονταν στη Λιβερά να πάνε στο Σχολείο και, όσοι είχαν δυνάμεις, συνέχιζαν στην Τραπεζούντα. Το 1913 έκτισαν και Παρθεναγωγείο, διώροφο, στον απάνω όροφο θα έκαναν μάθημα και στον πρώτο είχαν διάφορα εργαστήρια. Όμως το Παρθεναγωγείο δε λειτούργησε, γιατί άρχισαν οι πόλεμοι». Γεώργιος Ι. Δημητριάδης. Στις 16 Μαΐου 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ ξεκινούσε για τη

Πόντιοι αντάρτες στον Πόντο 1919-1923

Σαμψούντα με την εντολή να προστατέψει τους Ρωμιούς και τους Αρμένιους από τις τουρκικές συμμορίες. Στις 19 Μαΐου έφτασε στο λιμάνι της Σαμψούντας και παραβιάζοντας τις εντολές που είχε λάβει, ζήτησε να συναντήσει τον Τοπάλ Οσμάν, καταζητούμενο για τα άπειρα εγκλήματα του από τη σουλτανική κυβέρνηση και εναντίον του οποίου εκκρεμούσε ένταλμα σύλληψης. Σ' αυτόν είπε, ανάμεσα στα άλλα, ο Κεμάλ. «Αφήνω αποκλειστικά στα έμπειρά σου χέρια το καθάρισμα του προβλήματος που λέγεται Πόντος. Θα βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή».

Ο χειμώνας του 1920-1921 έφερε ανείπωτες συμφορές στους Έλληνες του Πόντου. Όσοι είχαν απομείνει πλήρωσαν με το ακριβότερο τίμημα τις νίκες του ελληνικού στρατού στα πεδία των

μαχών. Τα δικαστήρια ανεξαρτησίας-στρατοδικεία, με συνοπτικές διαδικασίες, οδηγούσαν τους περισσότερους στην αχόνη. Άνθρωποι, που είχαν διακριθεί στα γράμματα, στην οικονομία και την πολιτική θανατώθηκαν. Οι νέες κεμαλικές ακρότητες ξεπέρασαν τις αγριότητες του παρελθόντος. Ο καπουτσίνοσ μοναχός της Τραπεζούντας Cirillo Giovanni Zohrabian, μια ηρωική και δυναμική φυσιογνωμία, που βοήθησε πολύπλευρα τους Έλληνες της περιοχής του, γράφει στα απομνημονεύματά του: «Άρχες Απριλίου του 1921 η τουρ-

στο λαϊμό του και έσπρωξε το σκαμνί. Δύο λεπτά αργότερα πέρασε στην αιωνιότητα». Συνολικά, ως την υποχρεωτική ανταλλαγή, περισσότεροι από 353.000 Έλληνες του Πόντου βρήκαν οικτρό θάνατο από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλικούς στις πόλεις και τα χωριά, στις χαράδρες και τα βουνά, στις εξορίες και τις φυλακές, στα τάγματα εργασίας και στον τουρκικό στρατό ως Οθωμανοί πολίτες.

Φέτος με τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την είσοδο του Κεμάλ στη Σαμψούντα, πραγματοποιήθηκε διεθνές επιστημονικό συνέδριο στην Αίθουσα Τελετών «Αλέξανδρος Παπαναστασίου» της Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ με θέμα: «Η Γενοκτονία των χριστιανικών πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και οι συνέπειές της (1908-1923)». Στο συνέδριο έλαβαν μέρος επιστήμονες και ερευνητές από 15 χώρες του κόσμου. Στη Μασαχουσέτη κατατέθηκαν δύο νομοσχέδια για εισαγωγή της Γενοκτονίας των Ποντίων στην Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση. Στη Βοστώνη ο Ποντιακός Σύλλογος «Παναγία Σουμελά» διοργάνωσε ακαδημαϊκό συμπόσιο. Στο πνεύμα αυτό η Ποντιακή Εστία Μελβούρνης διοργάνωσε φέτος μια διαφορετική εκδήλωση μνήμης. Με σύνθημα «Ανεβαίνω για την μνήμη. Ανεβαίνω για τη ζωή» απηύθυνε ανοιχτή πρόσκληση προς όλους να αποδεχτούν την πρόκληση της Kokoda (Kokoda Challenge) και να κάνουν τη διαδρομή με τα 1000 σκαλιά τιμώντας το κουράγιο όσων κάθηνκαν, τη δύναμη όσων επέζησαν αλλά και τη συντροφικότητα που ενώνει τους ανθρώπους μπροστά στις αντιξοότητες.

Βαρβάρα Κεμερίδου

Πολύτιμη βοήθεια το άρθρο του Καθηγητή κ. Κωνσταντίνου Φωτιάδη «Ποντιακή Γενοκτονία», ΠΟΝΤΟΣ, ΠΡΟΑΙΩΝΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Για το λάδι

Ο «Πολυδεύκης» έχει αρχίσει από προηγούμενο τεύχος του να φιλοξενεί άρθρα για την καλλιέργεια της ελιάς και την παραγωγή λαδιού στον τόπο μας.

Το καμπανάκι κινδύνου χτύπησε την περσινή χρονιά όπου η παραγωγή ήταν σχεδόν μηδενική και σχεδόν ακατάλληλη για φαγητό.

Η καλλιέργεια της ελιάς στην περιοχή μας πάει αρκετούς αιώνες πίσω.

Ήταν το προϊόν που στηρίχτηκε η τοπική οικονομία και καθιέρωσε την Καστανιά σαν το οικονομικό κέντρο των Β. Δήμων, με το εβδομαδιαίο παζάρι τη Δευτέρα και το ετήσιο πανηγύρι στα τέλη Ιουλίου στον Άγιο Μάμα.

Στην Καστανιά υπήρχαν πολλά λιοτριβιά πριν το 1900 που έκλεισαν σιγά σιγά με την εμφάνιση ενός νέου συνεταιριστικού ελαιοτριβείου τη δεκαετία του 1930, του θρυλικού «ΑΓΡΟΤΗ», αλλά και άλλα μικρότερα όπως το ελαιουργείο του Μελά το επιλεγόμενο «μπρίκι». Όμως το συνεταιριστικό εγχείρημα του «ΑΓΡΟΤΗ» δεν προχώρησε και στην καλλιέργεια της ελιάς και έμεινε λειψό.

Τα αίτια πολλά, με κυριότερο τον μικρό κλήρο που εμποδίζει και εμποδίζει τον εκσυγχρονισμό στην καλλιέργεια της ελιάς. Με την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση άρχισαν να τρέχουν οι επιδοτήσεις που όμως ελάχιστα επενδύθηκαν στον εκσυγχρονισμό της καλλιέργειας.

Έτσι η παραγωγή έγινε έρμαιο των καιρικών συνθηκών και της διάθεσης των κρατικών υπηρεσιών, αν θα επέμβουν για τις διάφορες ασθένειες των ελαιοδέντρων.

Τα ελαιουργεία δεν εκσυγχρονίστηκαν, πολλές φορές δεν ανοίγουν καν, και η παραγωγή οδηγείται σε γειτονικά ελαιοτριβεία π.χ. της Πελλάνας.

Η περιοχή φημίζεται για την άριστη ποιότητα λαδιού από παλιά: η ποικιλία της Αθηνολιάς, το μικροκλίμα, και το έδαφος της περιοχής βοηθούν στην παραγωγή καλού ελαιολάδου.

Όμως, πέρα από την παραγωγή, ρόλο πάντα έπαιζαν και οι έμποροι λαδιού που δραστηριοποιούνταν στην περιοχή: οι αδελφοί Μελά, οι αδελφοί Ξυδιά, ο Γ. Μπελίτσος αλλά και άλλοι από άλλες περιοχές. Ένας από αυτούς είναι και μπαρμπα-Μήτσος ο Χελιώτης που ερχόταν στο παζάρι της Δευτέρας. Το στέκι του ήταν το καφενείο του Αρφάνη, πολλοί τον θυμούνται ακόμα να λέει για την Αθηνολιά και το λάδι της Λαγκαδίτσας.

Με τον γιο του μπαρμπα-Μήτσου Χελιώτη μιλάμε στο σημερινό τεύχος του Πολυδεύκη.

Ο Γιώργος Χελιώτης συνεχίζει την οικογενειακή επιχείρηση που έχει εισαγάγει στη νέα εποχή.

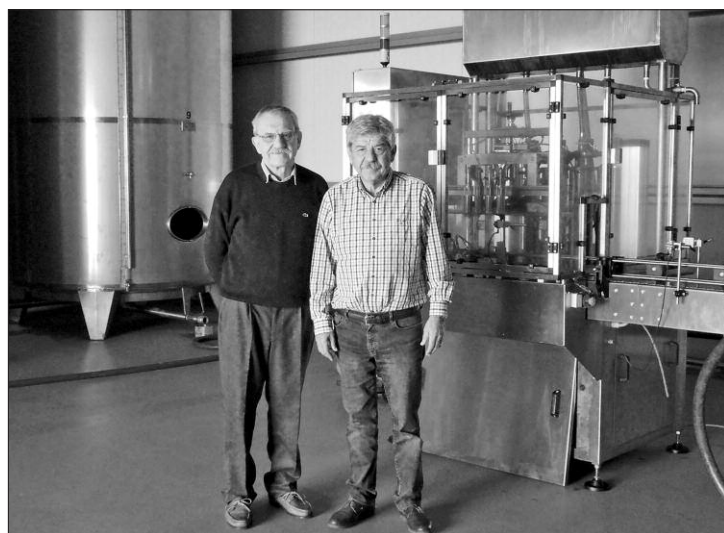

Επισκεφθήκαμε την έδρα της εταιρείας όπου εντυπωσιαστήκαμε με τις σύγχρονες εγκαταστάσεις συγκέντρωσης και τυποποίησης λαδιού, αλλά γνωρίσαμε και το πάθος του Γιώργου Χελιώτη για την ελιά και το λάδι.

Μέσα σε ένα οικόπεδο 10 στρεμμάτων στη Μυρτιά, λίγο έξω από τη Σκάλα, βρίσκεται η έδρα της εταιρείας (1.500 τ.μ. κτιριακών εγκαταστάσεων).

Από το 2008 η εταιρεία πιστοποιήθηκε στα προϊόντα της με HACCP καθώς και με ISO 2200:2005 έτσι που είναι δεσμευμένη για θέματα ασφαλείας τροφίμων. Όλο το ελαιόλαδο ελέγχεται από πιστοποιημένο εργαστήριο για τριακόσια πενήντα φυτοφάρμακα. Επίσης έχει πιστοποίηση για κατανάλωση και από τους ορθόδοξους Εβραίους μιας και η εταιρεία έχει λάβει το KOSHER CERTIFICACION αναγκαίο για την απαιτητική αγορά της Β. Αμερικής.

Διαθέτει ανοξείδωτες δεξαμενές 1.000 τόνων για την αποθήκευση του λαδιού και στόλο βυτιοφόρων με πιστοποίηση για τη μεταφορά

υγρών τροφίμων για Ελλάδα και Εξωτερικό. Με τζίρο 13 εκατ. ευρώ συγκαταλέγεται στις μεγαλύτερες εταιρείες του κλάδου.

Σε έναν κόσμο που αλλάζει ταχύτατα η εταιρεία Χελιώτη αξιοποιεί και βάζει στα ράφια των πολυκαταστημάτων του εξωτερικού αλλά και σε ακριβά εστιατόρια της Ευρώπης το εκλεκτό Λακωνικό λάδι. Συνεργάζεται με Συνεταιρισμούς της Λακωνίας απορροφώντας όλη την παραγωγή σε υψηλές τιμές, π.χ. από τον Συνεταιρισμό του Αγίου Δημητρίου Μονεμβασίας.

Έτσι οι συνεταιρισμένοι αγρότες ασχολούνται με την καλλιέργεια της ελιάς ακολουθώντας κανόνες και πρότυπα εξασφαλίζοντας τη διάθεση του προϊόντος τους σε υψηλές τιμές.

Ο Γιώργος Χελιώτης γνωρίζει καλά την περιοχή μας, ξέρει ποιες περιοχές βγάζουν άριστο λάδι, έχει μπει σε κατώγια Καστανιώτικα, έχει δοκιμάσει λάδια, και έχει αγοράσει λάδια από την περιοχή όπως ο πατέρας του από το 1960.

Ο Γιώργος Χελιώτης απάντησε στις ερωτήσεις του Γ. Λαγανά ως τον ακούσουμε με προσοχή.

Για πείτε λίγα λόγια για το ελαιόλαδο και την παραγωγή του στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου:

Η Ελλάδα είναι η τρίτη ελαιοπαραγωγική χώρα στο κόσμο μετά την Ιταλία και την Ισπανία με 250.000 τόνους κατά μέσο όρο ετησίως. Δραστηριοποιούνται στον κλάδο 500.000 οικογένειες ενώ υπάρχουν 1.300 περίπου ελαιοτριβεία των οποίων το 70% της ποσότητας του ελαιολάδου που παράγουν είναι έξτρα παρθένο ελαιόλαδο και παράγεται κυρίως στην Πελοπόννησο και στην Κρήτη.

Τα τελευταία 15 χρόνια έχει αναπτυχθεί η βιοκαλλιέργεια της ελιάς σε πολλές περιοχές.

Τα ελαιόδεντρα καλλιεργούνται στα παράλια της Μεσογείου που ευνοούνται από το κλίμα, στη δε Ελλάδα παράγεται η καλύτερη ποιότητα ελιάς και ελαιολάδου.

Έχετε μια επιχείρηση συσκευασίας και τυποποίησης λαδιού που όλο το προϊόν το εξάγετε σε όλα τα μέρη της Γης. Για πείτε μας λίγα λόγια για την επιχείρησή σας.

Η οικογένεια Χελιώτη επί δύο ολόκληρες γενιές, από το 1960 έως και σήμερα, προσπαθεί για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα και προχωράει στην τρίτη πλέον γενιά, με σταθερές προτεραιότητες την ποιότητα των προϊόντων, τη διατήρηση της παράδοσης αλλά και τον αστείρευτο σεβασμό προς το περιβάλλον.

Η επιχείρηση ξεκίνησε το 1960 από τον Δημήτριο Χελιώτη (μπαρμπα-Μήτσο) όταν αποφάσισε να ασχοληθεί με την εμπορία και την εξαγωγή του ελαιολάδου. Με τον καιρό η εμπειρία του πάνω στον καρπό της ελιάς μεγάλωσε και κατάφερε να ξεχωρίζει το καλό ελαιόλαδο με ξεχωριστή υφή και γεύση. Τις γνώσεις αυτές και την αγάπη του για τον καρπό της ελιάς τις ανέπτυξε και αργότερα τις μετέδωσε στην επόμενη γενιά, στον γιο του Γιώργο το 1980. Στο πέρασμα του χρόνου οι γνώσεις εμπλουτίστηκαν και καθώς η τεχνολογία προχωρούσε ο εξοπλισμός και η διαδικασία της παραγωγής και της διάθεσης εκσυγχρονίστηκαν.

Το 2005, καθώς οι απαιτήσεις και οι ανάγκες της επιχείρησης μεγάλωναν, η οικογένεια Χελιώτη προχώρησε στην κατασκευή υπερσύγχρονης και ιδιόκτητης μονάδας, συγκέντρωσης και τυποποίησης ελαιολάδου, κτιριακής κατασκευής 1.500 τ.μ. μέσα σε ένα οικόπεδο 10.000 τ.μ., στην περιοχή Κοκκινάδα Μυρτιάς απ' όπου και δραστηριοποιείται μέχρι σήμερα.

Αργότερα, το 2008, πιστοποιήθηκε στα προϊόντα της με HACCP και ISO 22000:2005 καθώς ήθελε η ποιότητα που προσέφερε να είναι επίσημα και υπεύθυνα αναγνωρισμένη. Η πιστοποίηση HACCP προβάλλει την απόδειξη ότι η επιχείρησή είναι δεσμευμένη ως προς τα θέματα διαχείρισης ασφαλείας τροφίμων και ότι έχει και λειτουργεί, με προθυμία, μια ασφαλή παραγωγή και διάθεση.

Διαθέτει ανοξείδωτες δεξαμενές χωρητικότητας 1.000 τόνων αποθήκευσης του προϊόντος καθώς και στόλο βυτιοφόρων τα οποία είναι πιστοποιημένα για μεταφορά υγρών τροφίμων στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Σήμερα η οικογένεια Χελιώτη συνεχίζει να δραστηριοποιείται στον χώρο με πολλά περισσότερα εφόδια απ' ό,τι ο ιδρυτής και εμπνευστής της επιχείρησης Δημήτριος Χελιώτης. Ωστόσο το όραμα της οικογένειας παραμένει αναλλοίωτο στον χρόνο, για τη διατήρηση της ποιότητας και της παράδοσης. Το πελατολόγιο της επιχείρησης, είναι πλέον διεθνές καθώς δεν δραστηριοποιείται μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε πολλές χώρες του εξωτερικού.

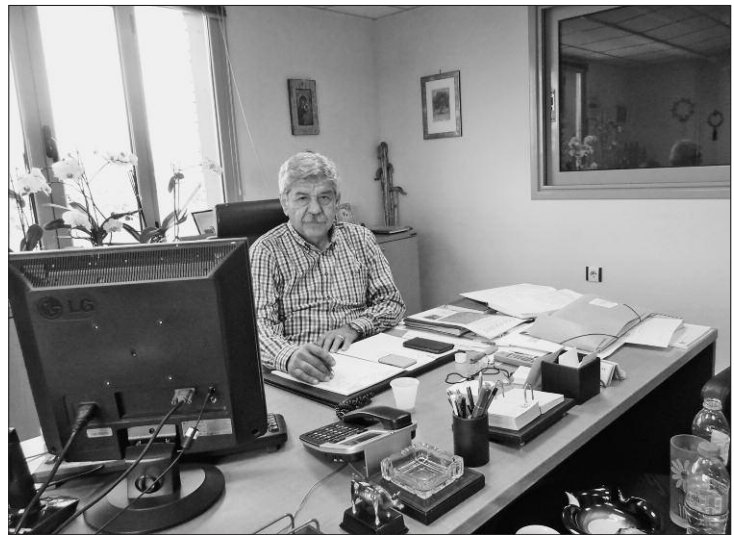

Το υπουργείο, η περιφέρεια, άλλοι κρατικοί φορείς σάς έχουν βοηθήσει;

Δεν μας βοήθησε κάποιος φορέας και η εταιρεία μας δεν έτυχε καμίας επιδότησης. Έγιναν όλες οι εγκαταστάσεις με δανεισμό από τράπεζες και με ίδια κεφάλαια.

Ο ανταγωνισμός είναι σκληρός σε διεθνές επίπεδο όμως εσείς έχετε καταφέρει να βάλετε το λάδι «Χελιώτης» σε δύσκολες και απαιτητικές αγορές. Ποιο είναι το μυστικό της επιτυχίας σας.

Αυτό οφείλεται στην πολύ καλή ποιότητα του ελαιολάδου που συσκευάζουμε, οξύτητας 0,3% max. Το ελαιόλαδο προέρχεται από την ποικιλία της Αθηνολιάς κατά ποσοστό 70% και κατά 30% από την Κορωνέικη. Το προμηθευόμαστε κυρίως από τους πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς του Αγίου Δημητρίου Μονεμβασίας και των Αγίων Αποστόλων Βοιών Λακωνίας. Να σημειώσουμε ότι η εταιρεία μας προμηθεύεται ελαιόλαδο μόνο από τη Λακωνία.

Η περιοχή του Καστορίου και των γειτονικών χωριών σάς είναι γνωστή. Πώς βλέπετε το μέλλον της καλλιέργειας και της παραγωγής στην περιοχή μας;

Η περιοχή του Καστορίου είναι γνωστή και παράγει πολύ καλό ελαιόλαδο λόγω της καλλιέργειας της Αθηνολιάς που ευδοκίμει από πολλά χρόνια εκεί. Λόγω όμως του γερασμένου πληθυσμού και του μη εκσυγχρονισμού των ελαιοτριβείων έχει μειωθεί κατά πολύ η ποσότητα και κατ' επέκταση και η ποιότητα του ελαιολάδου.

Τι πρέπει να κάνουν οι αγρότες της περιοχής μας για να μην οδηγηθούν έξω από το παιχνίδι; υπάρχει χρόνος η όλα έχουν κριθεί;

Στο Καστόρι υπήρχε ελαιοουργικός συνεταιρισμός από τους παλαιότερους της Λακωνίας που σήμερα δεν λειτουργεί λόγω του ανταγωνισμού και της μικρής ποσότητας του ελαιολάδου που παράγει η περιοχή.

Για να επανέλθει στην πρότερη κατάσταση πρέπει να υπάρχει σωστή οργάνωση από τους κατοίκους της περιοχής, έτσι ώστε να αναβιώσει ο συνεταιρισμός μέσω προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι δεν αρκεί μόνο το δέντρο για να σου δώσει καλό ελαιόλαδο αλλά χρειάζονται και άλλες παράμετροι όπως η γρήγορη συλλογή και μεταφορά του καρπού στο ελαιοουργείο και η αυθημερόν έκθλειψή του, για να έχουμε πολύ καλά ποιοτικά χαρακτηριστικά, καθώς και η μετέπειτα σωστή αποθήκευσή του σε ανοξείδωτες δεξαμενές.

Γ. Λαγανάς
gld@otenet.gr

Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια

Το ελληνικό διαβατήριο ακολουθεί τον τυποποιημένο σχεδιασμό διαβατηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με μπροντό κόκκινο κάλυμμα και το εθνικό έμβλημα που απεικονίζεται στο κέντρο του μπροστινού καλύμματος.

Η λέξη ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ γράφεται κάτω από το εθνόσημο, ενώ τα ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ εμφανίζονται παραπάνω.

Αλλά ποια οφέλη έχουμε από αυτή τη "διπλή υπηκοότητα";

Οι υπήκοοι κάθε κράτους μέλους της Ε.Ε. είναι αυτοδικαίως και πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα δικαιώματά μας ως πολίτες της Ε.Ε. αναφέρονται στα άρθρα 20, 21, 22, 23 και 24 της Συνθήκης (https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/eu_citizenship/consolidated-treaties_el.pdf) για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και στο Κεφάλαιο V του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. Ορίζεται ότι «Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει την υπηκοότητα ενός κράτους μέλους». Πάντως, η ιθαγένεια της Ένωσης προσιτίθεται και δεν αντικαθιστά την εθνική ιθαγένεια.

Ποια επιπλέον δικαιώματα δίνει η ευρωπαϊκή ιθαγένεια στους υπηκόους των κρατών μελών;

Το κύριο δικαίωμα είναι η ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Με αυτή την ελευθερία οι πολίτες της Ε.Ε. μπορούν να μετακινηθούν και να εγκατασταθούν στο έδαφος των 28 κρατών-μελών, ανταλλάσσοντας έτσι εμπειρίες και συνθήκες στο πλαίσιο της διαμόρφωσης μίας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Αυτό σημαίνει μείωση της γραφειοκρατίας και απλούστευση της καθημερινής ζωής των πολιτών της Ε.Ε., που μετακι-

νούνται, π.χ. όσον αφορά τα δημόσια έγγραφα των πολιτών και στον τομέα του οικογενειακού δικαίου. Οι ευρωπαίοι πολίτες επωφελούνται επιπλέον από την απλούστευση των ταξιδιών, της διαβίωσης και της εργασίας σε ολόκληρη την Ε.Ε., και την αύξηση των ευκαιριών για σπουδαστές και εργαζόμενους.

Η νομοθεσία της Ε.Ε. βοηθά τους πολίτες να λαμβάνουν ιατρική περίθαλψη σε άλλη χώρα της Ε.Ε. και να τους επιστρέφονται οι δαπάνες. Έτσι, οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα

να ζητήσουν την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας από τον ασφαλιστικό τους φορέα. Είναι μια δωρεάν κάρτα που προσφέρει πρόσβαση σε αναγκαία κρατική ιατρική περίθαλψη κατά την προσωρινή διαμονή σε μια από τις 28 χώρες της Ε.Ε., την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, με τους ίδιους όρους και το ίδιο κόστος (σε ορισμένες χώρες δωρεάν) με τους ασφαλισμένους της εν λόγω χώρας.

Μέσω της θεσμοθέτησης της Ευρωπαϊκής Κάρτας Αναπηρίας, η οποία αναγνωρίζεται αμοιβαία σε όλη την Ε.Ε., διασφαλίζεται η συνέχιση της ισχύος των εθνικών καρτών και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές, (όπως, πρόσβαση στις μεταφορές, στον τουρισμό,

στον πολιτισμό και στην αναψυχή). Καθορίστηκαν επίσης σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων για την ενίσχυση των οικονομικών δικαιωμάτων των παιδιών και ευάλωτων πολιτών, όταν είναι ύποπτοι ή κατηγορούνται για τέλεση εγκλήματος.

Κάθε πολίτης της Ε.Ε. έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλεγείν στις ευρωεκλογές και στις δημοτικές εκλογές σε οποιαδήποτε χώρα της Ε.Ε. αν ζει, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους υπηκόους της συγκεκριμένης χώρας.

Επίσης έχει το δικαίωμα της διπλωματικής και προξενικής προστασίας. Δηλαδή, εάν ένας Ευρωπαίος πολίτης βρεθεί σε τρίτη χώρα, που δεν είναι μέλος της Ε.Ε. και δεν υπάρχει εκεί πρεσβεία του κράτους που είναι υπήκοος, αλλά υπάρχει πρεσβεία άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., τότε έχει το δικαίωμα να ζητήσει προστασία με τους ίδιους όρους, σαν να ήταν υπήκοος του κράτους αυτού.

Άλλα δικαιώματα είναι αυτά που αφορούν την υποβολή Πρωτοβουλίας Πολιτών, αναφορά προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καταγγελία προς τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή και τη δυνατότητα κάθε πολίτη της Ένωσης να απευθύνεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Με αυτό τον τρόπο ο Ευρωπαίος πολίτης μπορεί να ζητήσει

την παρέμβαση των θεσμικών οργάνων της Ένωσης ώστε να προστατέψει τον εαυτό του από κακή εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων κατά τη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο.

Πρέπει να προστεθεί, ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες μπορούν να επικοινωνούν απευθείας με τα θεσμικά και συμβουλευτικά όργανα της Ε.Ε., και να λάβουν απάντηση σε μια από τις 24 επίσημες γλώσσες της Ένωσης.

Όμως, οι Ευρωπαίοι Πολίτες δεν έχουν μόνο δικαιώματα αλλά έχουν και υποχρεώσεις. Προπάντων ο σεβασμός του πολιτισμού και της διαφορετικής κουλτούρας κάθε λαού της Ε.Ε., η τήρηση των νόμων που ισχύουν σε κάθε άλλο κράτος-μέλος και η διασφάλιση της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας. Αυτό μπορεί να γίνει κοινή συνείδηση στους πολίτες μόνο μέσω της ενεργού συμμετοχής τους στις ευρωπαϊκές αξίες και ιδεώδη, ενάντια σε κοινωνικά φαινόμενα όπως ο ρατσισμός και η ξενοφοβία και δημιουργώντας τάσεις συνοχής και ανάπτυξης του δημοκρατικού πολιτεύματος στο εσωτερικό της Ε.Ε., κάτι το οποίο υποστηρίζεται ένθερμα από όλα τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών στην πράξη αποτελούν κοινή ευθύνη. Επομένως, τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε., τα κράτη μέλη, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, η κοινωνία των πολιτών και οι ίδιοι οι πολίτες πρέπει να συνεργαστούν για την επίτευξη αυτού του στόχου στην καθημερινή ζωή.

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για την ευρωπαϊκή ιθαγένεια στην τρίτη σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Έκθεση 2017 για την ιθαγένεια της Ε.Ε.".

Κάρεν-Καλίσα Χιώτη

Εκ της γυναικός τα χείρω αλλά και τα κρείττω...

Δεν είναι εύκολο να βουτήξεις βαθιά μέσα σου, να ανακαλύψεις αλήθειες και να τις μοιραστείς, ειδικά αν δεν θέλεις να βάλεις κι εσύ ένα χεράκι στη μοδάτη προβολή της ατομικότητας και της ιδιαιτερότητας...

Όπως και δεν είναι καθόλου εύκολο να παραμερίσεις το πολυεπίπεδο «politicalcorrect» που ρίχνει βαριά τη σκιά του στη σκέψη μας και να ξανασυναντιθής με τα αληθινά συναισθήματα σου. Δέχτηκα την «πρόκληση» από εγωισμό περισσότερο: να ανοίξω την καρδιά μου βρε αδελφια, να εκτεθώ χωρίς φόβο και πάθος ενώπιον σας, και να γκρεμίσω τα ιδεολογικά, ηλικιακά τείχη που «Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ» όχι μόνο άλλοι έκτισαν, αλλά μάλλον τους έδωσα κι εγώ το μυστήρι...

Αφορμή στάθηκε η φετινή Μέρα της γυναίκας. Λίγο νωρίτερα, άρχισα να ψάχνω με μανία ιστορικά στοιχεία, αποσπάσματα λόγων, εμβληματικές γυναικείες

φιγούρες και ηρωίδες. Είχαμε αποφασίσει να αφιερώσουμε μια βραδιά στη Γυναίκα. Τα πολλά που πέρασαν από το μυαλό μου με μπέρδεψαν: ποιους αγώνες να πρωτοπροβάλλεις; Σε ποια ιστορικά στοιχεία να σταθείς; Πώς να επικαιροποιήσεις σωστά απόψεις και προβλήματα; Σε κενό φεμινιστικού ή μεταφεμινιστικού κινήματος, και μάλιστα σε μια μικρή γωνιά της ελληνικής επαρχίας όπου η θέση της γυναίκας είναι πολύ δύσκολο να προσδιοριστεί με όρους άσπρου-μαύρου. Σπίτι/παιδιά, χωράφια ή μαγαζί, κουζίνα /τηλεόραση, απομόνωση αλλά και κοινωνικοποίηση, υποταγή αλλά και συμμετοχή. Κι ο Άντρας σαν αφέντης αλλά και σύντροφος, σαν αρχηγός της φαμελιάς αλλά και συνοδοιπόρος σε δρόμους κακοτράχαλους. Και μια κεντρική εξουσία μακρινή και κοντινή σνάμα που βρίσκει τρόπους να μπει ακόμη και στην κρεβατοκάμαρα και να διαμορφώσει ψεύ-

τικούς εκθρούς και αλλοιωμένες συνειδήσεις.

Πόσο απλά θα ήταν τα πράγματα αν είχαμε απέναντί μας μόνο έναν εκθρό, βρε αδελφέ, σαν τον παλιό καλό καιρό, πες τον πατέρα Αφέντη, πες τον Καπιταλισμό ή ό,τι άλλο. Θα ξεσπαθώναμε τότε ορμητικά και αποφασιστικά, τραγουδώντας πάλι το γνωστό τραγούδι της Λέγκας «κι αν είμαστε γυναίκες δεν φοβόμαστε», πετυχαίνοντας ίσως νίκες, αλλά με χαμένο τον πόλεμο... Ψάχνοντας στο διαδίκτυο, έπεσα επάνω σε ένα άλλο, λιγότερο ηρωικό, αλλά πολύ αγαπημένο τραγούδι: η ΜΕΡΑ ΜΙΑΣ ΜΑΙΡΗΣ ή αλλιώς Είμαι η Μαίρη Παναγιωταρά. Μια γυναίκα σαν όλες τις άλλες, μια αντι-ηρωίδα και ηρωίδα της ζωής συνάμα. Μια γυναίκα μάνα, μαγείρισσα, καθαρίστρια, νταντά, εργαζόμενη αλλά και «νόμιμη» ή «παράνομη» -ερωμένη. Μια γυναίκα γεμάτη ανθρωπιά που είχε την τόλμη και τη δύναμη

να αυτοσαρκαστεί, και σπάζοντας την οικιακή απομόνωση να βγει να μιλήσει, δείχνοντας ότι το ενοχοποιημένο ατομικό έχει συλλογική διάσταση, άρα θα έχει και συλλογική-πολυδιάστατη λύση.

Να μη σας τα πολυλογώ, περάσαμε μια όμορφα ανατρεπτική Μέρα της Γυναίκας: τραγουδήσαμε, γελάσαμε, χορέψαμε, αγγίζοντας η μια το χέρι και την καρδιά της άλλης. Πήραμε ...χιλιές ανάσες (να το διαβάσετε το βιβλίο της Ιωάννας Καρυστιάνη!!!). Πετάξαμε πέρα τις ενοχές, αθροίσαμε τα ξεχωριστά «ένα» μας και γίναμε ουσιαστικά ένα. Είμαστε έτοιμες νομίζω να συνεχίσουμε. Και...δεν είμαι καθόλου σίγουρη ότι μια καλά δομημένη και τεκμηριωμένη επίσημη ομιλία θα είχε το ίδιο αποτέλεσμα.

Άβα Μπουλούμπαση
(Αναδημοσίευση από
<https://ipolizei.gr>)

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΣΤΟ ΒΙΒΑΡΙ

Ηταν το 1953 – 1954 και μια παρέα από το Καστρί και άλλοι από την Καστανιά κανονίσαμε να πάμε Πρωτομαγιά στο Βιβάρι. Συνεννοηθήκαμε να συναντηθούμε στου Τζαμούρη. Πήραμε και δυο γαϊδουράκια να φορτώσουμε τα κοφίνια μας με τα τρόφιμα και, όποιος κουραζόταν, να ανεβαίνει στο γαϊδουράκι και ξεκινήσαμε γεμάτοι χαρά για το Βιβάρι, που ήταν μιάμιση με δύο ώρες δρόμο.

Φτάσαμε στο ιστορικό Μαρμαρογιόφυρο (ο Γιάννης Κορζής μου είχε εξηγήσει γιατί ήταν ιστορικό, αλλά δυστυχώς δεν το θυμάμαι). Θυμάμαι μόνο ότι την Πρωτομαγιά, λένε, στο Μαρμαρογιόφυρο κάνουν φωλιές τ' απδόνια στα κουρμπένια. Πέρασαμε το Μαρμαρογιόφυρο και μπήκαμε στο δρόμο για τον κάμπο. Τι να πρωτοθαυμάσεις; Το σπάρτο, κατακίτρινο, που βγάζει το πιο διακριτικό άρωμα; Τις κουνούκλες, που μια ρίζα έχει τρία χρώματα λουλουδιών; Ροζ, μωβ και άσπρο. Το άγριο τριφύλλι, που οι όχτοι είναι γεμάτοι και βγάζει ένα μικρό μωβ λουλουδάκι, που λένε ότι αυτό είναι ο Μάνς.

Φτάνουμε στα Ντεμίρια, που τότε εκεί ήταν τα περισσότερα καλλιεργημένα χωράφια. Στη συνέχεια συναντάμε τις μεγάλες εκτάσεις του Καϊτσα και κάποια στιγμή φτάνουμε στο Βιβάρι. Τα νερά άφθονα και η φύση σε όλο της το μεγαλείο. Ξεφορτώνουμε τα κοφίνια μας και στρώνουμε μια κουρελού να ξεκουραστούμε. (Τότε δεν υπήρχαν ούτε τραπέζια, ούτε παγκάκια, που ακούω ότι έχουν τώρα)

*Τα ονόματα της παρέας στο γαϊδουράκι:
Από αριστερά Μάρθα Λάττα, Χάρη Μουτή, Ηλίας Μουτής,
Ποτούλα Λάττα, Γεωργία Ξενογιαννη, Μαρία Ξενογιαννη*

Όταν ξεκουραστήκαμε, ήταν πια μεσημέρι και βγάλαμε τα φαγητά μας. Η Ποτούλα η Λάττα εκτός από πολύ όμορφη που ήταν, τραγουδούσε και πολύ ωραία και μετά το φαγητό τραγούδησε το τότε σουξέ της εποχής «άστα τα μαλλάκια σου ανακατωμένα...» Ο ενθουσιασμός μεγάλος και οι στιγμές αξέχαστες.

Μετά παίξαμε με τα νερά, όπως δείχνει και η φωτογραφία, και το απόγευμα πήραμε το δρόμο της επιστροφής γεμάτοι χαρά και ευτυχία.

Έτσι διασκέδαζαν τότε οι νέοι και ήταν πολύ ωραία.

Μένω σχεδόν 60 χρόνια στο Παλαιό Φάληρο και αισθάνομαι φιλοξενούμενη. Συνέχεια θυμάμαι με μεγάλη νοσταλγία πόση χαρά και ευτυχία μας έδιναν εκείνα τα απλά πράγματα

Υ.Γ. ο Γιάννης Κορζής, κάθε καλοκαίρι, περίμενε τον γιατρό Γιάννη Κορζή να έρθει από την Αμερική, να κατέβουν από το μονοπάτι του Κάστορα, στη Γέφυρα, και από τη ρεματιά να φτάσουν στο Μαρμαρογιόφυρο. Αυτό γινόταν κάθε καλοκαίρι, πότε με παρέα και πότε μόνος του. Θυμάμαι ότι είχε αγοράσει ένα δισκάκι 45 στροφών με κελανδίσματα ανδονιών και συχνά το έβαζε στο πικάπ.

Στα νερά η ίδια παρέα

Συνεχίζω με ένα μαγιάτικο τραγουδάκι.

*Καλώς μας ήρθες Μάν, Μάν χρυσομάν
Με τ' άνθη στολισμένος ήρθες πάλι.
Μάν, Μάν, Μάν με δροσιές
Μάν χρυσομάν όλο λεβεντιές.*

*Πρωτομαγιά τα λούλουδα γιορτάζουν
Και τα πουλιά τα ταίρια τους φωνάζουν
Τραγουδούν το Μάν, Μάν γύρω στα κλαδιά
Τραγουδούν το Μάν, Μάν στην αλυγαριά.*

Γεωργία Κορζή-Ξενογιαννη

Καστόριον ή Καστόρειον;

Σχετικά με τη σύγχυση που επικρατεί, όσον αφορά στην ορθογραφία της λέξης Καστόρειον, παραθέτουμε τα εξής.

Ο οικισμός Καστανιά μετονομάζεται σε **Κ α σ τ ό ρ ε ι ο ν** (Φ. Ε. Κ. 56B-05/06/1921).

Με το ίδιο Φ. Ε. Κ 56B-05/06/1921, η κοινότητα μετονομάζεται σε κοινότητα Καστορείου. Και συνεχίζει: Η κοινότητα προήλθε από τη μετονομασία της κοινότητας Καστανιάς.

Τα στοιχεία από Ε. Ε. Τ. Α. Α.Α. Ε. Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.- Διοικητικές Μεταβολές Ο. Τ. Α.

Το όνομα της Κοινότητας προήλθε από τον Διόσκουρο Κάστορα. Στην απογραφή του 1907 αναγράφεται ως Δήμος Καστορείου. Επίθετα που παράγονται από ονόματα προσώπων λήγουν σε -ειος.

Πυθαγόρας> Πυθαγόρειος και πυθαγόρειο θεώρημα.
Κάστορας> Καστόρειον και καστόρειον μέλος, άσμα.

B.K.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗ ΜΑΝΑ

ΔΙΑΒΑΣΑ ΟΤΙ: Αν ένας άνθρωπος υπήρξε το αδιαμφισβήτητα αγαπημένο παιδί της μητέρας του, διατηρεί σε όλη του τη ζωή το αίσημα θριάμβου, την πίστη στην επιτυχία, που συχνά οδηγεί, πραγματικά, στην ευτυχία (έλεγε ο Φρόντ). Και έχει αποδειχθεί πως, όταν το πρώτο καθρέφτισμα στα μάτια της μάνας σου αντιγυρίζει μια εικόνα εμπιστοσύνης, αγάπης, πίστης, τότε τα βήματά σου στη ζωή είναι σταθερά, δυνατά, επιτυχημένα. Η αγάπη της μάνας, απέραντη, ανιδιοτελής, ακούραστη, αγνή, μεγαλόψυχη, ταξιδεύει και μοσοβολά μέσα στους αιώνες, χωρίς να γνωρίζει χρόνο, τόπο, ηλικία, χωρίς να την επηρεάζουν οι συνθήκες, οι περιστάσεις οι

της ζωής μου (μας). Εκείνη η απαραίτητη «πρέζα» που γράφουν και στις συνταγές, που μεταμορφώνει τα πάντα σε «νόστιμα», σε «πικάντικα» σε διαφορετικά.

Πάρτε φάτε, εγώ άλλο δεν πεινώ, μουρμουράει και ας γουργουρίζει η κοιλιά της.

Μάνα, πού δεν άφησε κανέναν να μας φερθεί δόλια. Μάνα, που κράτησε τα χέρια μας απαλά και λεία. Η αγάπη της μας γέμιζε με αόρατη ασυλία. Μάνα, που η αγκαλιά της άνοιγε σαν βεντάλια. Μάνα, που τα βάσανα την ρήμαξαν, αλλά εκείνη αγόγγυστα μας φρόντιζε.

Την κάμαμε πολλές φορές και λυπότανε. Μα εκείνη για χάρη μας τα βράδια δεν κοιμότανε.

εποχές. Πάντα ίδια, πάντα αληθινή, γιατί μάνα είναι η ευθύνη που αγρυπνά, η φτερούγα που προστατεύει, η δύναμη που απαρνιέται τον εαυτό της, που ξέρει να συγχωρεί, να δίνει, να υπάρχει παντού και πάντα. Μία παρουσία με κυρίαρχο ρόλο στην ζωή μας, που υπάρχει μέσα μας, ακόμα κι αν έχει φύγει, σαν εικόνα τρυφερή, σαν μυρωδιά, σαν χαμόγελο, σαν χάδι, μια καθοριστική ευεργετική παρουσία. Γιατί μάνα είναι ν' αγαπάς, αυτό μόνο, χωρίς όρια, χωρίς ανταπόδοση.

ΚΑΙ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΟΤΙ: Τέτοια είναι η μάνα μου (μας). Ένας άνθρωπος πρᾶος, ἥρεμος, γελαστός, εκεί για όλους και τίποτα για την ίδια. Σαν εξωτικό πουλί, που το βλέπεις μόνο στις φωτογραφίες, για να σιγουρευτείς ότι υπάρχει. Η μάνα μου (μας) είναι το αλάτι

Τελειώνω με δύο γνωμικά για τη Μάνα.

«Κι ένα τέταρτο μητέρας αρκεί για δέκα ζωές. Και πάλι κάτι θα περισσέψει που να το ανακράξεις σε στιγμή μεγάλου κινδύνου» – Οδυσσέας Ελύτης

Ο Θεός δεν μπορούσε να είναι παντού, οπότε δημιούργησε τις μητέρες – Εβραϊκή παροιμία.

Και ένα απόσπασμα από ένα υπέροχο ποίημα του Γιάννη Ρίτσου:

*Μητέρα, μητέρα
που αρνηθήκαμε
την τρυφερή σοφία των δακρύων
σου*

*Πού 'ναι το μακρόθυμο χέρι σου
με την έκφραση της καρτερίας
Πού 'ναι το χέρι σου
ν' ακούσουμε την αυγή και τη θάλασσα
να ζεστάνουμε τη μοναξιά.*

Δώστε μου λίγο απ' το χρόνο σας, ποιητές...

Αδέρφια μου, σας γράφω, για να θυμίσω πως η ζωή αλαργεύει και πετά διαβατάρικο πουλί... Το νου σας, αδέρφια, μη μας βρει ανέτοιμους η ώρα η μεγάλη, σαν θα έρθει...
Θυμάστε; Γεννηθήκαμε ταξιδεύοντας όπως η γύρη κι απ' τον αέρα πέσαμε στη γη ρίζες, ρίξαμε βλαστάρια, γίναμε κορμοί, κλαριά και δέντρα, αρπαχτήκαμε με δύναμη απ' το χόμα...
Μας βρήκαν τ' ατέλειωτα καλοκαίρια, ηλιοστάλακτα τραγούδια μας πότισαν ζωή.
Μετά, οι άνεμοι πήραν τα φύλλα μας, οι βαριές συννεφίες μας δάκρυσαν, τρομεροί χειμώνες μας τυράννησαν, ριγίσαμε, σκιαχτήκαμε στις καταιγίδες!
Μα μάθαμε ν' αντιστεκόμαστε, να ορθώνουμε κορμοστασιά. Είμαστε παλλκάρια, εμείς!
Ο χρόνος, που μας δόθηκε, έχει χρώμα και μυρωδιά, μοσοβολάει ελατήσιο θυμίαμα, πρασινίζει η αγέραστη ελιά τη ματιά μας, την κάνει εκθαμβωτική!
Εμείς, αιθαλή δέντρα, κάνουμε χρυσά τα βουνά, το χιόνι δεν ασπρίζει τα μαλλιά μας...!
Κι αν ο άγνωστος άνεμος μας ρίχνει κατάχαμα είναι, για να προσκυνήσουμε στα γόνατα το Θεό!
Εμείς αντιστεκόμαστε στη φθορά, το λέει η σοφή κι αληθινή καρδιά μας, μάθαμε ν' αντέχουμε...
Στίχοι λαξεμένοι στις ψυχές μας, πονεμένοι στίχοι, που ανασαίνουν άδηλα και κυλούν δροσοσταλίδες, δάκρυα ποταμίσια, θάλασσες και πελάγη, μνήμες καράβια, που ταξιδεύουν μηνύματα στους κουρασμένους της γης...
Αδέρφια μου, να θυμάστε, όπου και να υπάρχουμε, σ' όποια ώρα και στιγμή, όπου ανασαίνουμε, εκεί, που πολεμούν και πεθαίνουν για έναν καινούργιο κόσμο, μια ζωή-ελπίδα γεννιέται μέσα από τις στάχτες!
Ευχαριστώ για το χρόνο, που μου δώσατε...
Υστερόγραφο: Το νου σας, αδέρφια μου, ποιητές, μαζέψτε τις στιγμές, που αξίζουν, δώστε ιερή κληρονομιά.
Το νου σας, μη μας βρει ανέτοιμους Η ΖΩΗ.
Στο χέρι μας είναι... Να το θυμάστε..!

Το ποίημα αυτό είναι της Αγλαΐας Κωνσταντέλη, με το οποίο κέρδισε το 2ο βραβείο στον 8ο Παγκόσμιο Διαγωνισμό της Αμφικτυονίας Ελληνισμού, έτους 2019, με θέμα: Ο Χρόνος σε Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον.

Η Μαλβαζία η δική μας;

Σε ένα τραπέζι πρόσφατα παίβευα την τοπική ποικιλία κρασιού μας τη Μαλβαζία και το πως κρατάει από παλιά. Φίλη Κρητικά από απέναντι μου απαντά, μα η Μαλβαζία είναι δική μας. Ο πολυμαθής της παρέας με υπερασπίστηκε. «Μα η Μαλβαζία είναι Λακωνική, παλιά έλεγαν έτσι τη Μονεμβασιά». Εγώ για να επιβεβαιώσω τον ισχυρισμό μου επικαλέστηκα το ίντερνετ και είπα να «γκουγκλάρουμε» ώστε να επιβεβαιωθώ. Φευ, το google στην αρχή με διέψευσε προβάλλοντας κρητικά ομώνυμα κρασιά.

Άρα εμείς έχουμε το όνομα και άλλοι τη χάρη; Έπρεπε να αναφερθώ στην επιτυχημένη επωνυμία των κρασιών του Γ. Τσιμπίδη «Οινοποιητική Μονεμβασιάς» ώστε να επαληθεύσω αυτά που έλεγα. Μεταφέρω το απόσπασμα όπως παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα της εταιρείας: «Η Οινοποιητική Μονεμβασιάς με επιμονή και συνέπεια συνόδευσε μαχητικά μια περιπετειώδη μαραθώνια διαδρομή 12 ετών μελέτης των χαρακτηριστικών των τοπικών ποικιλιών, δημιουργία πειραματικών αμπελώνων, διεξαγωγή διεθνών επιστημονικών συμποσίων με θέμα τον Μονεμβασιό-Malvasia οίνο, πειραματικών οινοποιήσεων με το Ινστιτούτο Οίνου και επιτέλους με ημερομηνία 23 Ιουλίου 2010 (ημέρα που εορτάζεται η επέτειος της απελευθέρωσης της Μονε-

μβασιάς!) εκδόθηκε το φύλλο 1125 της εφημερίδας της κυβέρνησης όπου αναγνωρίζονται οίνοι Μονεμβασιά - Malvasia ως Προστατευόμενη Ονομασία Προελεύσεως για οίνο λευκό, γλυκό, από λιαστά σταφύλια και οίνο λικέρ, από λιαστά σταφύλια».

Μάλιστα! Βλέπουμε ότι οι προσπάθειες με όραμα τελεσφορούν και το αποτέλεσμα φέρνει όφελος, όχι μόνο γι' αυτούς που καταθέτουν κόπο και προσπάθεια, αλλά και για τον ίδιο τον τόπο.

Και βέβαια υπάρχει και το βιβλίο της κ. Κουράκου-Δραγώνα, «Η ποικιλία αμπέλου Malvasia και οι κατ' όνομα μαλβαζίες», η οποία αναφέρει ότι από τον 12ο αιώνα μ.Χ., και για τρεις αιώνες, η ποικιλία αυτή καλλιεργούνταν στην ανατολική Λακωνία και το κρασί συγκεντρωνόταν στη Μονεμβασιά από όπου εμπορευόταν.

Και ενώ η προαναφερθείσα συζήτηση είχε ολοκληρωθεί με υπερηφάνεια για εμάς, μετά από δύο εβδομάδες σε άλλη παρέα στο εξωτερικό συζητώ με Ιταλούς συνεργάτες για κρασιά και αναφέρομαι στη Μαλβαζία πάλι, ξέρουν ότι είμαι από τη Σπάρτη-Λακωνία. Μα βέβαια, μου απαντούν και εμείς έχουμε μαλβαζία στη Νότια Ιταλία και τη Σικελία, στη Magna Grecia, κοινές ρίζες. Μια υπερηφάνεια την αισθάνθηκα.

Άλλα λόγια νομίζω είναι περιττά!

Κάστρο Μονεμβασιάς Ιστορικά Στοιχεία

Χτισμένο πάνω σε ένα βράχο, με μοναδική πρόσβαση από τη στεριά μια στενή λωρίδα γης, εποικίστηκε από Λάκωνες γύρω στον 6ο μ.Χ. αι., προκειμένου να προφυλαχτούν από τις Αραβικές επιδρομές. Εκείνοι κατασκεύασαν και την πρώτη ξύλινη, κινητή γέφυρα που ένωνε τον βράχο με την ακτή, απ' όπου προέρχεται και η ονομασία του κάστρου που σημαίνει «μοναδική είσοδος». Το κάστρο γνωρίζει σημαντική άνθηση στα χρόνια του Βυζαντίου από τον 12ο ως τον 14ο αι., περίοδο κατά την οποία χτίστηκαν και οι περίφημες βυζαντινές εκκλησίες που στολίζουν το νησί. Ιδιαίτερα η περίοδος από το 1282 ως το 1341 αποκαλείται ο χρυσός αιώνας της πόλης. Το 1464 η Μονεμβασιά θα γίνει Ενετική κτήση. Το 1540 παραδίδεται στους Τούρκους και το 1690 οι Ενετοί την καταλαμβάνουν και πάλι. Η Βενετσιάνικη ονομασία της ήταν «**Napoli di Malvasia**», δηλαδή **Μενεξεδένια πόλη**. Το 1715 οι Τούρκοι εξαγοράζουν τη Μονεμβασιά από τους Ενετούς και σκοτώνουν ή αιχμαλωτίζουν όλους τους προκρίτους. Η μεταβυζαντινή Ιστορία της Μονεμβασιάς τελειώνει στις 21 Ιουλίου 1821 όταν οι Τούρκοι μετά από πολιορκία παραδίδουν τα κλειδιά της πόλης στον Πρίγκιπα Αλ. Κατακουζηνό.

Θεοδώρα Πελεκάνου-Δαρειώτη

Η Αχαϊκή Τεντούρα

Το τραπέζι και η συζήτηση που προανέφερα έγινε στην Πάτρα την ώρα που μεταξύ άλλων δοκιμάζαμε τεντούρα, εξαιρετικά αρωματικά και χωνευτικά.

Η τεντούρα είναι λικέρ με σκούρο καφεκόκκινο, σχεδόν μαύρο χρώμα και έντονο άρωμα και γεύση που οφείλονται στα εκχυλίσματα μπαχαρικών που περιέχει, κυρίως κανέλας, γαρύφαλλου και μοσχοκάρυδου. Πέρα από αυτά και άλλα συστατικά χρησιμοποιούνται ανάλογα με τον παραγωγό, όπως τοπικά μπαχαρικά, εσπεριδοειδή και τοπικοί οίνοι. Η τεντούρα έχει σημαντική περιεκτικότητα σε αλκοόλ και παρασκευάζεται με αρωματισμό ή εκχύλιση διαφόρων τύπων αποσταγμάτων, όπως ρούμι ή μπράντι ή και αλκοόλη ποτοποιίας με συνοδεία διαφόρων βοτάνων

και μπαχαρικών, με κύρια συστατικά την κανέλα και το γαρύφαλλο

Η τεντούρα είναι το κατ' εξοχήν ντύποτο της Πάτρας. Η ονομασία της προέρχεται από το λατινικό "tinctura" που σημαίνει βάμμα, εκχύλισμα. Η προέλευσή της, σύμφωνα με την παράδοση, ανάγεται γύρω στον 15ο αιώνα, την εποχή των Ενετών.

Ο Φιλέλληνας Γάλλος γιατρός, διπλωμάτης και ιστορικός Φραγκίσκος Πουκεβίλ αναφέρει πως η Πάτρα ήταν ανέκαθεν το κέντρο του εμπορίου της Πελοποννήσου. Τον 19ο αιώνα οι Πατρινοί, λόγω της μεγάλης διάδοσης των αποικιακών προϊόντων, είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τα κάποτε πολυτίμα και χρησιμοποιούμενα μόνον στη

φαρμακευτική μπαχαρικά. Καθώς η χρήση τους ήταν προσιτή, εμφανίστηκε στην Πάτρα

η τεντούρα ως πρωτότυπη εκδοχή ενός λικέρ μπαχαρικών. Έτσι η τεντούρα παράγεται από τους ποτοποιούς της Πάτρας ανελλιπώς από το 1885.

Οι παλιοί Πατρινοί ονόμαζαν την τεντούρα και "μοσχοβολήθρα" επειδή είχε έντονο άρωμα, και την έπιναν συνήθως μετά από ένα καλό γεύμα, σαν χωνευτικό λικέρ.

Είναι ένα λικέρ που παράγεται παραδοσιακά και αποκλειστικά στην Ελλάδα και έχει εξασφαλίσει την κατοχύρωση ονομασίας προελεύσεως. Σήμερα υπάρχουν ποτοποιίες που δραστηριοποιούνται στην Αχαΐα ή σε γειτονικούς νομούς που παράγουν τεντούρα εφαρμόζοντας όλες τις τεχνικές της απόσταξης. Επίσης μπορείς να βρεις τεντούρα με εκχυλίσματα διαφόρων βοτάνων καθώς και διάφορα ζαχαρώδη προϊόντα με τεντούρα, όπως λουκούμια και ξερολούκουμα.

Και επειδή μια επιχείρηση πρέπει να ανακαλύπτει συνέχεια νέους τρόπους να πουλά και να εξελίσσεται, οι σεφ προτείνουν συνταγές μαγειρικής ή ζαχαροπλαστικής με τεντούρα καθώς και ωραία κοκτέιλ.

Τα Κανταριάνικα ή Χασάπικα ή Ψευτέικα

Τις Δευτέρες σφάζανε ζωντανά και τα ζυγίζανε με το καντάρι ή την πλάστιγγα. Αρκετοί θυμούνται τον Καμπουρογιαννάκη που ζύγιζε με το καντάρι. Είχανε κατούνες χωριστές, ο κάθε κρεοπώλης είχε τον δικό του χώρο και πλήρωνε ενοίκιο στην κοινότητα. Εκεί είχε βρύση, τα λουτσάγανε τα σφαχτά και τα νερά πέφτανε στην Κούρνιζα (από κάτω αργότερα έγιναν ουρητήρια, όπου κατέβαιναν με σκάλα).

Κόβανε το κρέας κομμάτια και επειδή δεν είχανε χαρτί (χασαπόκολλα) τρυπάγανε το κρέας και οι πελάτες το περνούσαν στο δάχτυλο για να το μεταφέρουν. Ένας Καστανιώτης καλός οικογενειάρχης, όπως πήγαινε το κρέας στο σπίτι το κοίταγε κρεμασμένο στα δάχτυλά του και έλεγε λογαριάζοντας τα κομμάτια:

-Ο Δημητράκης, ο Γιωργάκης, ο Σπύρος και η Αγγελική μου θα φάει και θα γίνει κοτζάμ γυναίκα. Κ.Λ.

Τα σύλληπτρα

Τότε οι αγροφυλάκοι πληρωνόντανε με τα σύλληπτρα. Αν πιάνανε ένα ζώο να βόσκει σε ξένο χωράφι, το κλείνανε σε μάντρα και για να το πάρει ο ιδιοκτήτης του έπρεπε να πληρώσει τα σύλληπτρα. Οι αγροφυλάκοι όταν ο τσοπάνης δεν έβλεπε,

ξεκόβανε μερικά ζωντανά και τα πηγαίνανε στη μάντρα για να πάρουν τα σύλληπτρα. Επειδή οι αγροφυλάκοι πηγαίνανε πρωί-πρωί στο μαντρί για να φάνε φρέσκια μυτζήθρα ή βραστογαλιά, οι τσοπάνηδες πονηρημένοι τους ρίνανε πυτιά και τους έπανε κόψιμο. Γ.Δ.

Η φορολόγηση του Τίγρη

Ο παπούλης μου τονε φοβότανε πολύ τον αγροφύλακα και μόλις τον ήβλεπε από μακριά φώναζε στο μαντρί:

-Μάρω, έρχεται ο Τίγρης, για να κρύψει τα λεφτά.

Μια φορά που τον είδε από το καταρράκι έκρυψε το σακουλάκι με τα λεφτά σε μια μαλακαφάνα. Αλλά έλα μου που από τη σασιμάρα του δεν έδωσε σημασία σε ποια αφάνα το έβαλε, και αφού τον έψαξε ο Τίγρης και δεν βρήκε τίποτα, έψαχνε μετά ένα μήνα για να το βρει το σακούλι. Γ.Δ.

Τον έδεσε από τον ασπάλαθο

Αφού πήρε την κόρη του, του 'ταξε ο πεθερός δεκαπέντε πρόβατα, ένα χωραφάκι στα Μαυρέικα, ήθελε να πάνε στον συμβολαιογράφο να φτιάξουν τα χαρτιά. Ο πατέρας μου είχε έναν αδερφό στη Μαγούλα τον μεγαλύτερο, τον οποίο ο παπούλης μου έλεγε «αρχηγό». Είχε κι έναν γαμπρό από τη Μαγούλα που έλεγε στον κουνιάδο του τον «αρχηγό»:

-Γιώργη, θα σε γελάσει ο βλάχος.

-Εμένα θα γελάσει; Έλεγε ο μπάρμπακς μου.

Μετά από πολλές αναβολές, του 'λεγε σε γιορτές που ήτανε κλειστά τα συμβολαιογραφεία, τονε τοιπώσανε και πήγανε στον συμβολαιογράφο.

-Δίνω κείνο, κείνο, κάποιο χαρανί, κάποιο χωραφάκι, του λέει του συμβολαιογράφου: -Πού είναι η τουαλέτα;

-Θα βγεις στο στενάκι, στο βάθος.

Ακόμα τον ψάχνουν. Γέννησε η μάνα μου κι έλεγε ο παπούλης μου:

-Τον έδεσα τον «αρχηγό» από τον ασπάλαθο. Γ.Δ.

Οι σκορπάδες που γινίκαν κάρβουνο

Παλιά όταν κάποιος χρώσταγε σε συντοπίτη του, του παραχωρούσε ελιές σκορπάδες, μια εδώ, άλλη εκεί. Έτσι ο δανειστής είχε το δικαίωμα να τρυγάει το δέντρο χωρίς να γίνεται ιδιοκτήτης γης. Ένας Βορδωνιάτης σε ένα μεγάλο χωράφι του, είχε τρεις σκορπάδες ελιές, ξένες. Πιάνει λοιπόν τον καρβουνά και του λέει:

-Αυτήν κι αυτήν κι αυτήν την ελιά, να τις βγάλεις για κάρβουνο.

Ο καρβουνάς του λέει:

-Ρε μπάρμπα, αυτές οι ελιές είναι καλές, γιατί τις βγάζεις;

-Δεν καρπίζουν, αγαππτέ μου.

Αφού πήγε ο ιδιοκτήτης να μάσει τις ελιές, λείπανε. Όλες οι υπηρεσίες ερευνη-

σανε να δουν τι γίνεται. Καλέσανε τον ιδιοκτήτη του μεγάλου χωραφιού και τον καρβουνά να μάθουν τι έγινε.

-Αγαππτέ μου, δε σου 'πα εκείνη, κι εκείνη κι εκείνη, αλλά ετούτη κι ετούτη, έκανες λάθος. Δ.Γ.

Είπα, ξείπα

Δυο συνεταιράκια ο Μήτσος και ο Γκίτας που θέλανε να πουλήσουνε ζύλα στη Σπάρτη, μπήκανε στο χωράφι της Βασίλως και κόψανε μια ελιά. Η γυναίκα αναστατώθηκε και οι αγροφυλάκοι ψάχνανε τον ένοχο. Πήγε ο ένας από τους δυο στη Βασίλω και της λέει:

-Βάλε με μάρτυρα, ο Γκίτας έκοψε την ελιά, και κατέδωσε τον συνεργό του.

Ήρθε το δικαστήριο και η γυναίκα κατέθεσε αυτά που πληροφορήθηκε από τον ένα δράστη τον Μήτσο.

-Για έλα δω, μάρτυρα, τον είδες τον Γκίτα να κόβει την ελιά;

-Άει με την ζουρλή, κύριε πρόεδρε, πού την είδα 'γω, και της είπα τέτοιο πράγμα; Γ.Δ.

Ο ρίμπος βασιλιάς των πουλιών

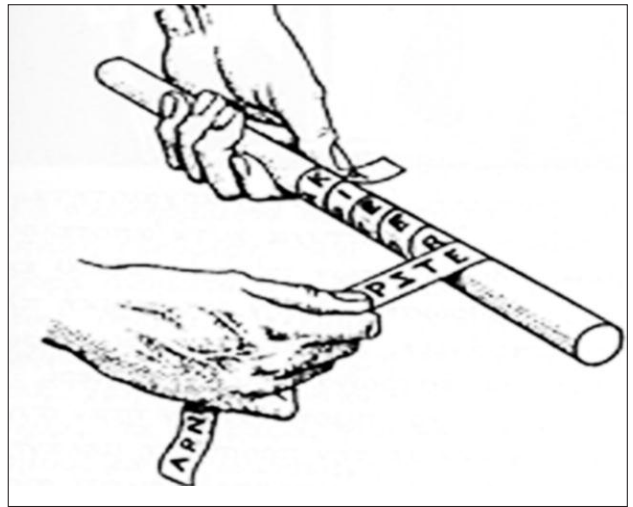

Καθότανε ο ρίμπος σε μια πέτρα, όπου τον εντόπισε ένας γέρακας και ζυγιάστηκε να τον χτυπήσει. Ο ρίμπος πήδηξε και ο γέρακας με τη φόρα που έπεσε στην πέτρα, χτύπησε,

γιόμισε ο τόπος αίματα και έγινε κατακόκκινος ο λαιμός του ρίμπου. Αφού σκότωσε τον γέρακα, γι' αυτό τον κάνανε βασιλιά. Είναι ο γνωστός μας κοκκινολαιμης. Καμιά φορά που δουλεύεις στο χωράφι, έρχεται δίπλα σου, σε παρακολουθεί τι κάνεις, δε φοβάται τον άνθρωπο, πηδάει από δω, πηδάει από κει. Τα ριμπάκια είναι όμορφα κι ευχάριστα πουλιά. Μεταναστεύουν τον Φλεβάρη με τις τσίχλες. Μένουν μερικά το καλοκαίρι στον Ταΰγετο. Γιώργος Δαγριτζίκος (ΓΔ) - Τζακ

Επιμέλεια: Θεοδώρα Πελλεκάνου-Δαρειώτη

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο. Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετυμολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott A. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Κακοντέλης, κακοντέλα, μια λέξη σε καθημερινή χρήση από τους Καστανιώτες, όταν ήθελαν να δηλώσουν τον οίκτο ή τη συμπάθεια σε (ή για) κάποιον, αντί να πουν ο κακομοίρης, η κακομοίρα, το κακόμοιρο. Ηχητικά η λέξη παρπέμπει σε λατινογενή προέλευση. Όμως στο λεξικό Κριαρά θησαυρίζεται η λέξη κακοτελής= αυτός που έχει κακό αποτέλεσμα. Για παράδειγμα «λογισμούς κακοτελής ου δύναμαι βαστάζειν» δηλ. δεν αντέχω να κάνω σκέψεις που έχουν κακό τέλος. Στους Πέρσες του Αισχύλου αναφέρεται ο κακοτελεύτιος «ο κακώς τελευτών, ο έχων κακό τέλος, ο καταντών εις κακά». Με βασικό κορμό τη λέξη τέλος, στην αρχαία εποχή οχηματίστηκαν επίθετα και κύρια ονόματα, όπως ευτελής, υποτελής, Πραξιτέλης, Αριστοτέλης κ.ά.

Έζαψε: σύμφωνα με το λεξικό Κωνσταντινίδη ζαψ είναι η ζάλη, η τρικυμία. Η λέξη είναι άγνωστης ετυμολογίας αλλά είναι πολύ πιθανό να προέρχεται από τη λέξη αυτή ο ρηματικός τύπος έζαψε. Όταν κάποιος βρίσκεται στο πρώτο στάδιο της μέθης (εύχαρις, ευσυγκίνητος, ευέξαπτος, ζαλισμένος) λέμε τα έζαψε και σε λίγο πιο προχωρημένο στάδιο, τα έτσουξε.

Σκουτί: πολλές φορές ακούσαμε τη φράση «πλένω τα σκουτιά μου» ή «βάλε ένα σκουτί πάνω σου, θα κρυσώσεις». Η λέξη σκουτί χρησιμοποιείται με την έννοια του ρούχου και έχει ρίζες στην αρχαία εποχή προερχόμενη από το σκυτίον, υποκοριστικό της λέξης σκύτος. Σκύτος ήταν το κατεργασμένο δέρμα ζώου, το πετσί, η βύρσα και σκυτοτόμος αυτός που κατασκεύαζε είδη από επεξεργασμένο δέρμα, ιδίως ο υποδηματοποιός.

Σκουτάρι ήταν η ασπίδα, το αμυντικό όπλο που προστάτευε τον κορμό του σώματος, όπως και τα σκουτιά. Στην Ιλιάδα αναφέρεται ασπίδα (σκουτάρι) με εφτά στρώσεις δέρματος που δεν μπορούσε να την τρυπήσει κανένα επιθετικό όπλο.

Από την ίδια ρίζα προέρχεται και η σκυτάλη, ένα είδος κρυπτογραφικής αλληλογραφίας των Σπαρτιατών ανάμεσα στους εφόρους και τους βασιλείς ή στρατηγούς που βρισκόταν σε εκστρατεία. Κατασκεύαζαν οι έφοροι δύο ράβδους με το ίδιο μήκος και πάχος και με την ίδια ακριβώς λοξή ελικοειδή εγκοπή από άκρη σε άκρη. Ανάμεσα στα ελικοειδή διαστήματα προσαρμοζόταν σκυτίνη (δερμάτινη) ταινία και έγραφαν κατά μήκος της ράβδου τη διαταγή, την είδηση κ.λπ. Έπειτα ξετύλιγαν την ταινία και την έστελναν με έμπιστο αγγελιαφόρο στον στρατηγό. Η ταινία ξετυλιγμένη ήταν αδύνατον να διαβαστεί γιατί έδειχνε τμήματα λέξεων γραμμένα λοξά ή γράμματα χωρίς καμία συνοχή. Για να διαβαστεί έπρεπε να τυλιχτεί στην παρόμοια ράβδο του παραλήπτη, με τα ίδια ακριβώς σπειροειδή διαστήματα.

Κακαρίθιακας: είναι ο ερίθακος που αναφέρουν οι αρχαίοι συγγραφείς. Σχετίζεται με τη λέξη έρις που σημαίνει γκρίνια. Ερίθακος και ερίθυλος κατά τον Σουίδα είναι ένα πτηνό φλύαρο, μοναχικό και ιδιότροπο που διδάσκεται να ψελλίζει λέξεις όπως ο παπαγάλος. Εριθεία είναι η φιλονεικία με λόγια, και εριθακώδης είναι ο φλύαρος σαν ερίθακος και από κει οι φλύαρες γριές "ερίθακώδεις γραΐαι". Κατά τον Αριστοτέλη οι ερίθακοι είναι χειμερινοί. Από τον εριστικό του χαρακτήρα βγήκε η παροιμία

"ου τρέφει μία λόχημ δύο εριθάκους".

Η επιστημονική ονομασία του γένους είναι ερίθακος ρουμπέκουλα (erithacus tubecula) που περιλαμβάνει 9 υποείδη με χαρακτηριστικότερο τον κοκκινολαίμη. Στο Καστόρι ο κοκκινολαίμης λέγεται ρίμπος και ριμπάκια όνομα που δικαιολογείται από το ρουμπέκουλα. Ο δικηγόρος Ντ. Αλεξάκος από το Παρδάλι, ξεχωρίζει τον κακαρίθιακα από τον κοκκινολαίμη και λέει πως πρόκειται για ένα μικρό πουλάκι με άσπρο λαιμό που συχνάζει στους φράχτες τους φτιαγμένους πρόχειρα από λιανόξυλα. Επίσης ο Δήμος ο Διπλάρης ξεχωρίζει τον κακαρίθιακα από τον κοκκινολαίμη. Τέλος πάντων ο ερίθακος είναι εριστικός, γίνεται καχύποπος και δεν μοιράζεται την τροφή του με άλλα πουλιά. Παρά το μικρό του μέγεθος, αν απειληθεί ο ζωτικός του χώρος και τα αποθέματα τροφής του γίνεται επιθετικός.

Εδώ στη στήλη αυτή μας ενδιαφέρει η ετυμολόγηση του ονόματος από τα χρόνια του Αριστοτέλη και μπορούμε να αναφωνήσουμε με ενθουσιασμό «κακαρίθιακας εναντίον Φαλμεράγερ».

Συκώτι είναι το ήπαρ (ήπατος, ηπατίτιδα).

Οι αρχαίοι για να παχύνουν τα ζώα τους χοίρους ή χήνες τα έτρεφαν με σύκα, με στόχο να γίνει παχύτερο και νοστιμότερο το ήπαρ τους, όπως περίπου το σημερινό fois gras.

Συκωτός ήταν ο τρεφόμενος και παχυνόμενος με σύκα.

Ήπαρ συκωτόν ήταν το ήπαρ του ζώου που παχύνθηκε με αυτόν τον τρόπο.

Οι Έλληνες των Ρωμαϊκών χρόνων έλεγαν το ήπαρ του χοίρου συκωτόν

και ήπαρ συκωτόν, οι δε μεταγενέστεροι μεταχειρίστηκαν το συκωτόν αντί για ήπαρ και στη συνέχεια το επίθετο συκώτιον που έμεινε μέχρι σήμερα. Με το πέρασμα του χρόνου έμεινε το επίθετο συκώτιον, όπως ακριβώς συνέβη και με το νεαρόν ύδωρ.

Νεαρόν ύδωρ ήταν το τρεχούμενο ύδωρ που ανανεωνόταν συνεχώς. Σιγά-σιγά παραλείφτηκε το ουσιαστικό ύδωρ και έμεινε στη χρήση μόνο το επίθετο νεαρόν, νερό.

Αλλανταούνι: Σε προηγούμενο τεύχος του Πολυδεύκη έγραψε ο Γ.Α. "ο Καστανιώτης": "Εδώ το λεν αποκριά, το λεν αλλανταούνι, που κρέμεται στο σπίτι μας ολόκληρο γουρούνι".

Τις Απόκριες στο Καστόρι έσφαζαν τα γουρούνια και έφτιαχναν πηχτή, παστό, τσιγαρίδες, άλειμμα και λουκάνικα. Τα λουκάνικα είναι τα αλλαντικά από την αρχαία λέξη αλλάντος, που είναι η αλλαντοειδής μεμβράνη του εμβρύου. Η κατάληξη -ουνι είναι μεγενθυτική και ασφαλώς μπήκε για την ομοιοκαταληξία με το γουρούνι.

Στανιάρω= μεταφορικά σημαίνει παίρνω δυνάμεις, ξανανιώνω. Η λέξη έχει ιταλική προέλευση και οι Ιταλοί χρησιμοποιούν το ρήμα stagnare με τη σημασία του στεγανοποιώ.

Ο Κοραΐς στα "Ατακτα" γράφει πως οι Ιταλοί έλεγαν stagno τον κασιότερο δηλ. το καλά με το οποίο οι καλατζήδες γανώνανε τα χαλκώματα. Με την επικασσιτέρωση τα χάλκινα σκεύη-καζάνια, τεντζερέδες, ταψιά- ξεκαιουργώνονταν και λαμποκοπούσαν.

Ο φίλος του "Π" Γ.Α. όταν πηγαίνει για ανάπαυση λέει "πάω να στανιάρω", δηλ. να ξεκουραστώ και να πάρω δυνάμεις.

Θεοδώρα Πελεκάνου-Δαρειώτη

Στους καλοκαιρινούς ήχους του Κάστορα

Φώτο:
Γιώργος Λαγανάς, Ηρώ Ρόδη

Συνταγές

**«Απ' ούλα τα μυρωδικά, κάλλιο μυρίζει ο φούρνος
κι απ' ούλα τα πετούμενα, κάλλιο λαλεί η κανάτα»**

Μακαρόνια

Βάζουμε ελάχιστο λάδι σε βαθύ τηγάνι όσο να καλυφθεί ο πάτος. Όταν ζεσταθεί το λάδι, ρίχνουμε στο τηγάνι μυτζήθρα ξερή, τριμμένη, σπικική και ...βέβαια καστανιώτικη. Ανακατεύουμε συνέχεια με ξύλινο κουτάλι μέχρι να πάρει χρώμα έντονο χρυσό και να είναι ομοιόμορφο, προσέχοντας βέβαια να μην καεί. Έχουμε εν τω μεταξύ βράσει τα μακαρόνια, και όταν πάρει η μυτζήθρα το χρώμα που πρέπει, ρίχνουμε στο τηγάνι τα μακαρόνια, ανακατεύουμε καλά και είναι έτοιμο!!!

Δεν χρειάζεται να έχουμε κάψει με επιπλέον λάδι τα μακαρόνια!!!
έχτρα τιπ, όποιος θέλει μπορεί στο πιάτο του να προσθέσει τριμμένη φρέσκια ντομάτα!!!

Μαρία Σταυροπούλου

(αυτό ήταν το αγαπημένο φαγητό του πατέρα μου συνοδευμένο με κόκορα κοκκινιστό)

Σαρδέλες φούρνου

Κατερίνας

βγάζεις το ψαροκόκαλο. Βάζεις μέσα ψιλοκομμένο μαϊντανό με σκόρδο και ξανακλείνεις. Ζεματίζεις αμπελόφυλλα και τυλίγεις μια-μια τις σαρδέλες. Ρίχνεις σε ταψάκι λάδι, στρώνεις τις σαρδέλες και ρίχνεις από πάνω λεμόνι. Ψήνεις για 20' σε μέτριο φούρνο.

Καλή όρεξη

*Τα κατεψυγμένα ψάρια, αν τα ξαπαγώσεις με μπύρα είναι σαν φρέσκα.

*Τα σιρόπι για κέικ και τα παρόμοια, γίνεται θεϊκό αν βάλεις στο τέλος κανέλα και μια κουταλιά βούτυρο μοσχοβολιστό.

Κήπος και βεράντα

ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ

Ο Φιλάδελφος είναι ένα από τα πιο αγαπητά φυτά της περιοχής της Μεσογείου. Έχει γρήγορη ανάπτυξη και σχηματίζει γρήγορα θαμνώδες σφαιρικό σχήμα με ευλύγιστα προς τα έξω κλαδιά. Το φύλλωμά του είναι αραιό και μέτρια σκούρου χρώματος. Ανθίζει άφθονα τον Μάιο - Ιούνιο με κατάλευκα άνθη που αναδίδουν μεθυστικό άρωμα. Προσαρμόζεται σ' όλα τα εδάφη αλλά προτιμά τα υγρά και πλούσια σε οργανική ουσία. Τα περισσότερα Καστανιώτικα σπίτια έχουν φιλάδελφο. Ένας εύρωστος φιλάδελφος ολάνθιστος καμαρώνει από το Πάσχα στο Bill's House.

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου

Περί κομμωτικής

Τα πρώτα ιστορικά τεκμήρια για τον χρωματισμό των μαλλιών, προέρχονται από τους τάφους των Φαραώ. Στην αρχαία Αίγυπτο έδιναν πολύ μεγάλη σημασία στον καλλωπισμό σε ό,τι αφορούσε την επίγεια ζωή και ακόμα περισσότερο όσο αφορούσε στην μεταθανάτια. Έτσι βλέπουμε στις γυναίκες περίτεχνα χτενίσματα με περούκες μακριές και διαδήματα με πολύτιμους λίθους.

Οι γυναίκες έκοβαν τα μαλλιά τους σε ίσια γραμμή στο ύψος του ώμου, ή τα έπλεκαν σε κοτσίδες. Η αρχαιολογική σκαπάνη απέδειξε ότι γνώριζαν και χρησιμοποιούσαν για τη βαφή των μαλλιών τους μεταλλικά στοιχεία και τουλάχιστον τρία φυτικά χρωστικά: κέννα, σουμαρίκι και ρένγκ που έδιναν κόκκινο, κίτρινο και μαύρο χρώμα, επίσης χρησιμοποιούσαν διάφορα μείγματα από ταλκ και φυτικούς χυ-

μούς, αλλά και με επικίνδυνες συνταγές που είχαν βάση τον ανθρακικό μόλυβδο (στουπέτσι) και τον θειούχο υδράργυρο (κιννάβαρι) για το ξάνοιγμα των μαλλιών χρησιμοποιούσαν μίγμα από λίπος γίδας και στάχτη οξιάς.

Τα παραπάνω υλικά χρησιμοποιούσαν και στην αρχαία Ελλάδα.

Στην Αίγυπτο το 4000 π.Χ. εμφανίζονται οι πρώτες χτένες και είναι αποξηραμένα οστά ψαριών. Το 2000 π.Χ.

ο ίδιος λαός αναμειγνύει νερό με χυμό εσπεριδοειδών για να φτιάξει σαμπουάν. Επιπροσθέτως, χρησιμοποιεί λίπος και φυτικά έλαια για να σταθεροποιήσει τα μαλλιά του και ράβδους σιδήρου για κίνηση στα μαλλιά. Το 35 π.Χ. η Κλεοπάτρα φορούσε περούκες που στόλιζε με χρυσό ελεφαντόδοντο. Αντίθετα με τους ελεύθερους πολίτες οι υπηρέτες και οι σκλάβοι έπρεπε να έχουν τα μαλλιά τους κουρεμένα κοντά και χωρίς στολίδια.

Κομμωτήριο Μαρία Σταυροπούλου
τηλ. 693 494949 27310 57567

Αναμνήσεις

Ο γεωπόνος κ. Καρκάλας Χρήστος περιστοιχισμένος από τους: Δημάκη Ηλία, Γομάτο Θεόφιλο, Παπαδόγιαννη Παναγιώτη, Σωτηρόπουλο Ηλία, Μακρή Ηλία, Λουριδά Κων/νο και Βρομοβρυσιώτη Δημήτριο.

Από την έκθεση στον Λογκανίκο

Παντρεύουμε τον κάβουρα, όσο
και του δίνουν τη χελώνα,
ντράγκα, ντρούγκα τα άργανα
ορέ τ' άργανα.

Καλέσαν και τον ποντικό όσο
τα προικιά να παραδώσει,
ντράγκα, ντρούγκα τ' άργανα
ορέ τ' άργανα.

Καλέσαν και την αλεπού όσο
τις κότες να μαδήσει
Παναγιά μου, τι θα γίνει;
Καλέσαν και τον μέρμηγκα, όσο
το τραπέζι για να στρώσει,
ντράγκα, ντρούγκα τ' άργανα
ορέ τ' άργανα.

Άσπρος κόκορας λαλεί
και τον Πέτρο προσκαλεί.
Πέφτει ο Πέτρος σαν γεράκι
στην αυλή του Λυμπεράκη,
και του παίρνει και την κότα
και του χέζει και την πόρτα.
Φτάσανε οι Λυμπεροπούλες
με ραβδιά και με μαγκούρες.
-Μην είδατε τον Πέτρο τον ντουζένη;
-Στον Καστανιώτη κάθεται του κώλου*
και δεν φαίνεται καθόλου.
(* κάθεται του κώλου= κωλοκάθεται)

Ρίμπο, ρίμπο κακαειδέ
τσακλαριδοπόδαρε
το μερί σου κάνει γάμο
κι η φτερούγα σου βαφτίσια.

Καλλιρρόη Λαμπή

Μέσ' του Παύλου την αυλή
ένας κόκορας λαλεί.
Πάει η Παύλαινα να δει
και της πέφτει το βρακί.
Πάει ο Παύλος να το δέσει
και τον κατουράει στο φέσι.

Γ. Δαγριτζίκος «Τζακ»

Φωτογραφική έκθεση:

«Εκπαίδευση, Λαϊκός Πολιτισμός, Κοινωνική και Πολιτιστική ζωή στον Λογκανικό και τον Βόρειο Ταΰγετο τον 20ο αιώνα (1900-1980)»

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανικού μετά την επανίδρυσή του το 2015, διοργάνωσε για τρίτη φορά ένα πολιτιστικό δρώμενο που αφορά την ιστορία της Κοινότητας Λογκανικού και του Βορείου Ταΰγету. Στην ουσία με τη φωτογραφική έκθεση παλαιών φωτογραφιών και αρχείων ολοκληρώνεται μια τριλογία για την ιστορία και τον

ζωγραφική έκθεση με τίτλο «Λακωνίας τόπος: Μνημεία, Άνθρωποι, Τοπία. Ο Λογκανικός και οι κοινότητες του βόρειου Ταΰγету. Τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία της Λακεδαίμονος» γνωρίσαμε τον Λογκανικό και τις κοινότητες του Βορείου Ταΰγету μέσα από τα μάτια και τις μνήμες του Λογκανικιώτη ζωγράφου Γεώργιου Γιαννακάκη. Με τη σημαντική

αυτή ζωγραφική έκθεση, οι νεώτερες γενιές από τη δεκαετία του 1970 και εξής, ήρθαν σε επαφή με τη μεταπολεμική γενιά και τη μεγάλη προσπάθεια που πραγματοποιήθηκε για την ανάπτυξη και την πρόοδο αυτού του τόπου.

Συνέχεια της περσινής επιτυχημένης ζωγραφικής έκθεσης αποτέλεσε η φετινή φωτογραφική έκθεση με θέμα «Εκπαίδευση,

πολιτιστικό πλούτο της περιοχής της βορειοδυτικής Λακεδαίμονας.

Την πρώτη φορά, τον Αύγουστο του 2016, διοργανώθηκε η 5η Ιστορική και Αρχαιολογική Ημερίδα για την Λακεδαίμονα με τίτλο «Ο Λογκανικός και η Βόρεια Λακεδαίμονα από την Μυκηναϊκή εποχή έως την επανάσταση του 1821», την δεύτερη φορά, τον Αύγουστο του 2018 με την

Λαϊκός Πολιτισμός, Κοινωνική και Πολιτιστική ζωή στον Λογκανικό και τον Βόρειο Ταΰγετο τον 20ο αιώνα (1900-1980)», όπου από την αποτύπωση στον ζωγραφικό καμβά της καθημερινής ζωής, της τοπογραφίας και των ανθρώνων περνάμε στη φωτογραφική αποτύπωση των παραπάνω θεμάτων, αποτελώντας το κάθε φωτογραφικό στιγμιότυπο ένα αδιά-

ψευστο τεκμήριο της Νεότερης Ιστορίας της περιοχής μας.

Την Τετάρτη 30 Απριλίου 2019, στο Δημοτικό Σχολείο Λογκανικού του Δήμου Σπάρτης πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της φωτογραφικής έκθεσης.

Γαβαλά με θέμα: «Μνήμες από το Δημοτικό Σχολείο Λογκανικού».

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, η Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας κ. Αδαμαντία Τζανετιά, ο Πρόεδρος του Περι-

Διοργανωτές ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανικού, η Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους- Αρχεία Ν. Λακωνίας και το Δημοτικό Σχολείο Λογκανικού.

Των εγκαίνιων της έκθεσης προηγήθηκαν παρουσιάσεις σχετικές με την έκθεση από τον Πρόεδρο του Συλλόγου κ. Νικόλαο Ανεμοδουριώτη, τον αρχαιολόγο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Λακωνίας και γραμματέα του Συλλόγου κ. Λεωνίδα Σουκλήρη και το πρώτο τμήμα της εκδήλωσης ολοκληρώθηκε με την διάλεξη της Προϊσταμένης των Γενικών Αρχείων του Κράτους – Αρχείων Ν. Λακωνίας κα. Π.

Φερειακού Συμβουλίου Πελοποννήσου κ. Ηλίας Στρατηγάκος, ο Περιφερειακός Σύμβουλος κ. Ηλίας Κανελλάκης, ο Αντιδήμαρχος κ. Ευάγγελος Νικολακάκης, ο Δημοτικός Σύμβουλος Γεώργιος Βλάχος, ο εφημέριος Ιερέας κ. Ανδρέας Κωστόπουλος, το Τοπικό Συμβούλιο Λογκανικού, ο Πρόεδρος κ. Γ. Μάρκος και οι σύμβουλοι Γεώργιος Σαραντάκης και Νικόλαος Παπαλυμπερής, καθώς και ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αγόριανης κ. Δ. Καφεντζής. Από τον χώρο της εκπαίδευσης, ο Δ/ντης της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λακωνίας κ. Πέτρος Νταλιάνης, ως εκπρόσωπος του Δ/ντή της Δευ-

τεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν.Λακωνίας ο Δ/ντής του 3ου Λυκείου Σπάρτης κ. Διαμαντής Μανεισιώτης, ο Δ/ντής του Γυμνασίου Κατορείου κ. Αναστάσιος Παπαναστασίου καθώς και πολλοί δάσκαλοι που υπηρέτησαν στο σχολείο του Λογκανικού.

Η προσέλευση του κόσμου ήταν εντυπωσιακή καθώς ξεπέρασε τα διακόσια άτομα, γεγονός που δηλώνει το ενδιαφέρον και την αγάπη για την ιστορία του τόπου αλλά και την αγωνία για την προστασία και την ανάδειξη του μνημειακού πλούτου της περιοχής της βόρειας Λακεδαίμονας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού Συλλόγου Λογκανικού εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες για τη βοήθειά τους στην πραγματοποίηση της έκθε-

σης, στην Αντιπεριφερειάρχη της Περιφερειακής ς Λακωνίας κ. Αδαμαντία Τζανετιά,, στον Αντιδήμαρχο κ. Χρήστο Πλειώτα και στη Σχολική Επιτροπή του Δημοτικού Σχολείου Λογκανικού του Δήμου Σπάρτης.

Οι θεματικές ενότητες της φωτογραφικής έκθεσης

Η φωτογραφική έκθεση περιλαμβάνει μια μεγάλη ενότητα για την διακοσίων χρόνων ιστορία του Δημοτικού Σχολείου Λογκανικού αλλά και θεματικές ενότητες για την Κοινότητα, τον αθλητισμό, την παραδοσιακή αρχιτεκτονική, τη μουσική, τους επαγγελματίες και τα εμπορικά καταστήματα, την αγροτική ζωή αλλά και ένα μικρό αφιέρωμα στον πρώτο επαγγελματία φωτογράφο στην κοινότητα Λογκανικού, τον αείμνηστο Διονύσιο Αντώνη.

νίκου, τον αείμνηστο Διονύσιο Αντώνη.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι εκτός από το έργο του Δ. Αντώνη σημαντικό φωτογραφικό υλικό, αποτελεί και το τμήμα του έργου και άλλων τοπικών φωτογράφων όπως του Παναγιώτη Παπαδόγιαννη, του Σπύρου Μακρή και του Λεωνίδα Βλάχου. Η διαφύλαξη όμως του υλικού ως τις αρχές του 21ου αιώνα, οφείλεται κυρίως στη διατήρηση των φωτογραφικών αρχείων από τις οικογένειες του Λογκανικού. Στην προστασία των αρχείων αυτών συνέβαλε τα μέγιστα και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανικού, με την εξαιρετική δουλειά που πραγματοποιή-

ήθηκε τα τελευταία χρόνια από τα μέλη του, με την καταγραφή, αρχειοθέτηση και δημοσίευση του υλικού στην ιστοσελίδα του Συλλόγου.

Η φωτογραφική έκθεση, στο ισόγειο και στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημοτικού Σχολείου Λογκανικού, θα συνεχιστεί και το καλοκαίρι του 2019 με δύο επανεκθέσεις τον Ιούλιο και τον Αύγουστο και συγκεκριμένα στις κάτωθι χρονικές περιόδους: 12-14 και 18 Ιουλίου και 10-18 Αυγούστου 2019.

Λεωνίδας Σουκλήρης
Γραμματέας
Πολιτιστικού Συλλόγου
Λογκανικού

Βιβλιοπαρουσίαση

ΟΤΑΝ ΟΛΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΩΘΕΙ

Συγγραφέας: Άνν Γκρίφιν
Μετάφραση: Αργυρώ Μαντόγλου

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Μίνωας και έχει χαρακτηριστεί ως το ντεμπούτο του 2019 από το περιοδικό Publishers Weekly. Είναι το πρώτο της βιβλίο και παραμένει από τις αρχές του 2019 το No 1 Best Seller στην Ιρλανδία και αποτελεί ένα από τα 43 πιο δημοφιλή αναγνώσματα του Goodreads.

Αν διάλεγες πέντε ξεχωριστά πρόσωπα που σημάδεψαν τη ζωή σου, ποια θα ήταν αυτά; Αν σήκωνες το ποτάρι σου για να κάνεις μια πρόποση στο καθένα από αυτά, τι θα τους έλεγες; Και τι θα είχες μάθει για τον εαυτό σου όταν όλα θα είχαν επιωθεί;

Στο μπαρ ενός πολυτελούς ξενοδοχείου σε μια μικρή πόλη της Ιρλανδίας κάθεται ο ογδονταετράχρονος Μόρις Χάνιγκαν, έτοιμος να διηγηθεί την ιστορία του. Μόνος, ως συ-

νήτως, σε μια βραδιά θα κάνει πέντε πρόποσεις σε πέντε ανθρώπους που σήμαιναν πολλά για αυτόν και καθόρισαν την πορεία της ζωής του. Μέσα από τις ιστορίες που διηγείται –συναισθήματα που ποτέ δεν εκδηλώθηκαν, μια μυστική, καλά κρυμμένη τραγωδία, μια βαθιά αγάπη που ποτέ δεν εκφράστηκε– η ζωή ενός άντρα ξεδιπλώνεται με ένταση, ειλικρίνεια και γενναιότητα. Συγκινητικό και συμπονετικό, το ντεμπούτο της νέας συγγραφέως της Ιρλανδίας είναι εντυπωσιακό. Η φωνή του Μόρις Χάνιγκαν θα συνεχίσει να αντηχεί ακόμα και όταν ολοκληρωθεί η ανάγνωση του βιβλίου, αφού όλα θα έχουν επιωθεί. Έγραψε ο βραβευμένος με booker συγγραφέας Τζον Μπάρνβιλ: «Το βιβλίο της Γκρίφιν συλλαμβάνει τον κόσμο μέσα σε μια στιγμή. Ο Μόρις Χάνιγκαν είναι μια υπέροχη επιινόηση και οι στοχασμοί του παραμένουν στη σκέψη του αναγνώστη»

B. K.

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Από Αμερική ήλθαν: ο Ζιάβρας Παναγιώτης του Νικολάου, ο Ντίνος και ο Γιώργος Κουτρομπής του Πανάγου, η Κατερίνα και ο Χρήστος Παναγάκης, ο Γιώργος Νικολόπουλος του Νικολάου. ο Νίκος Παρασκευόπουλος του Ιωάννη, ο Ηλίας Λαμπής του Χαραλάμπους με τον γιό του Δημήτρη, η Ιωάννα Κουρτσούρη θυγατέρα της Μαρίκας Ζούζουλα του Κωνσταντίνου και Παναγιώτης Κουτρομπής του Παναγιώτη με τη σύζυγό του Σταρ και το γιό τους Δημήτρη.

Από Αυστραλία: ο Νικήτας Μουτής του Νικολάου, η Τριαντάφυλλη Γκρίκα και η Ζαχαρούλα Wagglen θυγατέρες της Μαρίκας Ζούζουλα του Κωνσταντίνου, ο Νίκος Ξυδογιαννόπουλος με τη σύζυγό του Παναγιώτα και ο Βασίλης Ιωάν. Σταυρόπουλος με τη σύζυγό του Παναγιώτα το γένος Τζελέπη.

ΓΑΜΟΙ

• Η Σταυρούλα Μητρούση του Σπυριδώνα και ο Νίκος Αλειφέρης του Κωνσταντίνου παντρεύτηκαν την 1η/06/2019 στον Ι.Ν. Αγίου Νίκωνος στη Σπάρτη.

• Η Χριστιάνα Βουδούρη του Φάνη και ο Γεώργιος Λεοναρδόπουλος του Ιωάννη και της Μαρίας Γαλάνη παντρεύτηκαν στις 08/06/2019 στον Ι.Ν. του Αγίου Νεκταρίου στο Πανόραμα Βούλας Αττικής.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχημένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Ευφροσύνη Κουστίνη και ο Γιώργος Ζορμπάς απέκτησαν στις 25/10/2018 το δεύτερο παιδί τους ένα αγοράκι.

• Η Ελένη Μουτή του Γεωργίου και ο Ηλίας Σκαφιδάς του Κωνσταντίνου απέκτησαν στις 22 Δεκεμβρίου 2018 το τρίτο παιδί τους ένα κοριτσάκι (διόρθωση στο προηγούμενο τεύχος 43 ως προς τον αριθμό των παιδιών τους).

• Η Φρόσω Μπάτζιου και ο Γεώργιος Τσάκωνας του Διονυσίου απέκτησαν στις 3/04/2019 το πρώτο τους παιδί ένα κοριτσάκι.

• Η Δικαία Καγκέλη και ο Δημήτρης Λαγανάς του Γεωργίου απέκτησαν στις 21/05/2019 το πρώτο τους παιδί ένα αγοράκι.

• Η Κλειώ Παπαδημητράκη του Γρηγορίου και της Γαρυφαλιάς Ρουμελιώτη και ο Γιώργος Κουτελιέρης του Ιωάννη απέκτησαν στις 06/06/2019 ένα αγοράκι.

• Η Μαρία Μουτή του Γεωργίου και ο Αλέξης Βουνάσης του Δημητρίου απέκτησαν στις 14/06/2019 το πρώτο τους παιδί ένα αγοράκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και ευτυχημένα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Η Παναγιώτα και ο Κώστας Λαγανάς του Νικολάου βάπτισαν το αγοράκι τους στις 02/12/2018 στον Ι. Ν. του Αγίου Νικολάου στη Γλυφάδα και του έδωσαν το όνομα Νικόλαος.

• Η Ευγενία και ο Σπύρος Σμυρνίος του Κωνσταντίνου βάπτισαν στις 05/05/2019 το αγοράκι τους στην Ιερά Μονή της Ζωοδόχου Πηγής Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Κωνσταντίνος.

• Η Μαίρη Σταυροπούλου του Παναγιώτη και ο Πέτρος Ζαΐμης βάπτισαν το αγοράκι τους στις 12/05/2019 στην Ιερά Μονή της Ζωοδόχου Πηγής Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Δημήτριος-Χρήστος.

• Η Δέσποινα Ζιάβρα του Κωνσταντίνου και ο Δημήτρης Καλοπίσης βάπτισαν το αγοράκι τους στις 08/06/2019 στον Ι.Ν. της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσαν το όνομα Ιωάννης.

• Η Παναγιώτα Μαϊμώνη και ο Γεώργιος Οικονομάκης του Ιωάννη βάπτισαν το αγοράκι τους στις 9/06/2019 στην Ιερά Μονή της Ζωοδόχου Πηγής Καστρίου και του έδωσαν το όνομα Ιωάννης.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και στα νεοφώτιστα να ευτυχίσουν στη ζωή τους.

ΠΕΝΘΗ

• Η Μαρία Αναγνώστου του Δημητρίου του γένος Ιωάννη και Ελένης Βαϊδάκη πέθανε στις 10/04/2019 στην Ηλιούπολη Αττικής και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 96 ετών.

• Ο Χαράλαμπος Σαμπανιδής του Γεωργίου πέθανε στις 12/04/2019 στα Σερβέικα σε ηλικία 80 ετών.

• Ο Άγγελος Σκαρβέλης του Παντελή και της Γιώτας Ξιάρχου του Κων/νου πέθανε στις 11 Απριλίου 2019 μετά από τροχαίο ατύχημα στην Αθήνα σε ηλικία 25 ετών.

• Ο Αθανάσιος Ζιάβρας του Θεοδώρου πέθανε στις 22/04/2019 στην Αθήνα σε ηλικία 85 ετών.

• Η Άννα Γεωργιάτσου – Κορολόγου κόρη του Ευσταθίου Γεωργιάτσου πέθανε στις 05/05/2019 στο Μιζούρι της Αμερικής σε ηλικία 83 ετών.

• Ο Γιάννης Καλλιάνης του Νικολάου πέθανε στις 29/05/2019 στην Κομοτηνή σε ηλικία 60 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

E.B.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Η Αλίκη Ρουμελιώτη του Νικολάου και της Μαρίας Στελλάκου πήρε το πτυχίο της από το τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Βόλου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΠΟ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΥΣ

G.NIKITAKI	50
CR.KANTZAS	20
ΒΟΥΝΑΣΗΣ ΚΩΝ.	15
ΕΥΔΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑ	35
JAMES KOUTROUMBIS	20
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗ ΡΗΓΟΥΛΑ	30
ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	50
ΓΑΡΔΕΡΑΚΗ ΑΝΤΩΝΙΑ	15
ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ	20
ΨΩΜΑΔΑΚΗ ΕΡΜΙΟΝΗ	15
ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗ Μ.	15
ΒΥΡΗ ΜΑΡΙΑ	15
ΛΑΜΠΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	20
ΚΡΑΜΠΟΒΙΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	50
ΜΑΝΕΣΙΩΤΗ ΡΗΓΟΥΛΑ	30
ΜΥΡΙΔΟΥ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	20

Για τον βιολογικό καθαρισμό

Ο Δήμος Σπάρτης με τη ΔΕΥΑΣ, όπως μας πληροφόρησε ο Δήμαρχος κ. Βαγγέλης Βαλιώτης και ο Αντιδήμαρχος κ. Βασίλης Σκρουμπέλος, αναζητά να αγοράσει αγροτεμάχιο 1.500 έως και 2.500 τμ. Η ύπαρξη κατάλληλου αγροτεμαχίου αποτελεί απαραίτητο στοιχείο στο φάκελο της μελέτης, που κατά τα άλλα είναι πλήρης, για το βιολογικό καθαρισμό των λημμάτων στο Καστόρειο, προκειμένου με την πρώτη ευκαιρία να ενταχθεί σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Επειδή το πρόβλημα των λημμάτων είναι πολύ μεγάλο και αφορά όλους τους πολίτες του χωριού, θα πρέπει να εντεινουμε όλοι μας τις προσπάθειές μας για την ανεύρεση σύντομα κατάλληλου αγροκτήματος. Το ζητούμενο αγρόκτημα θα πρέπει να ευρίσκεται μέχρι και ένα χιλιόμετρο κάτω από τα τελευταία σπίτια προς τον κάμπο και να έχει από το χωριό φυσική ροή και πρόσβαση σε δρόμο. Η καταλληλότητά του θα ελεγχθεί από υπεύθυνο μηχανικό της ΔΕΥΑΣ.

E.B.

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

K
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣhome
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δώρων • Επιπλά εξοχής

Δαμασπίτου 35 - Άνω Ιλίσια
Τηλ./Fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καράγιαννης home, www.karagiannishome.gr

Λαμπής Κων/νος
Ξυνάντποις
καφενείο • ψητοπωλείο

Καστόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ
Πηρονο
Πενιές

Καστόρι Κεντρικη Πλατεία
Τηλ. 27310 57034 697 6734593

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218

SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ

Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
ολικούδης
Σπάρτης

Εργαστήριο Μονασιών 17 τηλ.27310 29254

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

1 ^{ος}	Πλατεία Δούκο	τηλ.27310 27180
2 ^{ος}	Καστόρι	τηλ.27310 57758
3 ^{ος}	Γεράκι	τηλ.27310 71705
4 ^{ος}	Μολάοι	τηλ.27320 22306
5 ^{ος}	Ασιπιός	τηλ.27320 83040

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ

 27310 57221

Βασιλική Βιοβή
Τηλ: 6937219636

- Φυσικοθεραπεία
- Σπονδυλοθεραπεία
- Βελονισμός
- Ηλεκτροβελονισμός
- Αγιουρβέδικη μάλαξη
- Rejouvance
- Λεμφική μάλαξη

+thesi ΤΕΧΝΙΚΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ
μελέτη • σχεδίαση • δομή

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. Msc - MBA - TQM Unipi
Κιν. 694 887 0554

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Κιν. 694 748 5651

ΜΑΡΙΑ ΓΑΒΑΛΛΑΚΗ Msc in Advanced Architectural
Αρχιτεκτών Μηχανικός Design
Κιν. 693 723 9416

- ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
- ΕΚΔΟΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ
- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ
- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
- ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ
- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΠΛΗΡΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ & ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 228, ΣΠΑΡΤΗ, ΤΚ. 23100
Τηλ. 27310 83747, 83742
www.synthesi-design.com

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΪΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» Δράσεις β' τριμήνου 2019

Νέα του Συλλόγου

Κατά τις αρχαιρεσίες που έγιναν στις 27 Απριλίου 2019 εξελέγη και συγκροτήθηκε σε σώμα το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου όπως παρακάτω: Κων. Χ. Λαγανάς-πρόεδρος, Ιωάννης Κων. Ζούζουλας-αντιπρόεδρος, Παναγιώτης Σπ. Βασιλείου-γεν. γραμματέας, Εμμανουήλ Ματθ. Μαρκουράκης-ταμίας και Παναγιώτης Χρ. Βασιλείου, μέλος. Το νέο Δ.Σ. συνεχίζει τις δράσεις του για την πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη του χωριού και της ευρύτερης περιοχής..

Δράσεις - Υποδομές

- Ξεκινήσαμε κάπως αργά λόγω των συνεχιζόμενων βροχοπτώσεων τη συντήρηση και τον καθαρισμό μονοπατιών..
- Συνεργείο του συλλόγου καθάρισε το μονοπάτι από τα Πλατάνια –είσοδος μονοπατιού Φαραγγιού των Μύλων έως τα στενά στο σημείο της μεγάλης σκάλας- και από τη γέφυρα του Καστορείου μέχρι τη βάση της μικρής σκάλα. Η προσπάθεια αντικατάστασης των δύο σκαλών

απέβη αδύνατη λόγω του μεγάλου ύψους των νερών. Θα γίνει νέα εξόρυξη για τον σκοπό αυτό τον Ιούλιο που ελπίζουμε να υποχωρήσουν τα νερά. Να παρατηρήσουμε ότι ο βαρύς χειμώνας πέραν της καταστροφής των δύο σκαλών προξένησε και μεγάλες ζημιές στο τμήμα από τη γέφυρα μέχρι τον Πισαγιάννη και κατέστρεψε μεγάλο τμήμα του πλακόστρωτου μετά τη διασταύρωση του Σταυρούλη. Στο σημείο αυτό να ευχαριστήσουμε τον Δήμο μας για την αποκατάσταση της βατότητας από τη

ράς νερού στη δεξαμενή μετά τη διασταύρωση για Αλετρέικη δέση και στη δεξαμενή και το καμαράκι στους Λάτα αφού επιδιόρθωσαν την τρύπια δεξα-

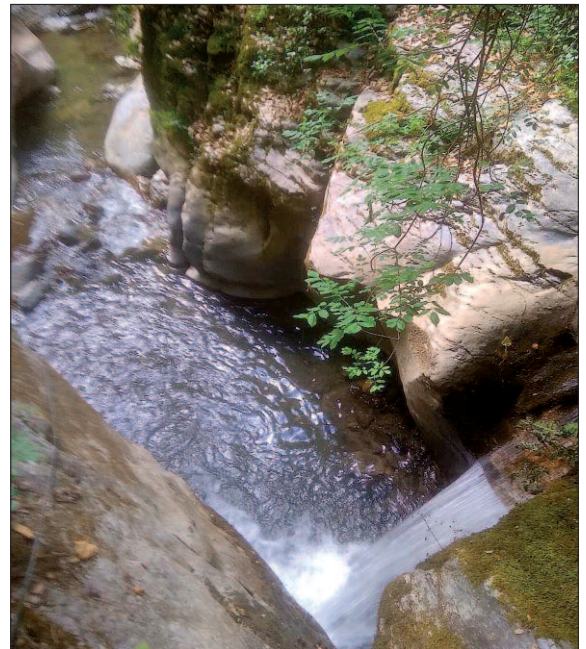
γέφυρα Καστορείου μέχρι τη διασταύρωση του Πισαγιάννη.

- Μέλη του Δ.Σ. επιδιόρθωσαν το δίκτυο μεταφο-

μενής. Θα αντικατασταθούν άμεσα και οι δύο βάνες των δεξαμενών που έσπασαν από τον πάγο.

- Καθαρίστηκε από τα χόρτα ο χώρος στη Βάγια του Άγιο Μάμα μέχρι τα παλιά σφαγεία. Η παρέμβαση-ανάπλαση του χώρου θα συνεχιστεί, αναμένοντας τη σχετική άδεια από την τεχνική υπηρεσία του Δήμου.

- Για τους μήνες Ιούλιο-Αύγουστο έχουν προγραμματιστεί συντήρηση και καθαρισμοί στα μονοπάτια: Ι.Μ. Ζωοδόχου Πηγής στο Καστρί - Γουρνίτσα - Δίρρεμα - Σταυρούλης, Βατιονιά - Μαλακάσα - Δίρρεμα, Άγιος Νικόλαος - Άγιος Παντελεήμων - Γεωργίτσι, Γεωργίτσι - Λογανικός και βέβαια στο Άγιο Μάμας-Τίκλα-Παναγία Μπρουςάγκα-

Λουσίνα-Αγιάννης Νη-στευτής στην Ξεροβούνα. Ο φεινός βαρύτατος χειμώνας τελείωσε αφήνοντας σοβαρές ζημιές στο δίκτυο των μονοπατιών και υποδομών. Εκτός από το φαράγγι των Μύλων σοβαρές παρεμβάσεις απαιτούνται στη διαδρομή Δίρρεμα-Μαλακάσα-Βατιονιά. Ο Σύλλογος θα φροντίσει για την αποκα-

τάστασή τους όπως προαναφέρθηκε, και παρακαλεί και προσκαλεί τους φίλους εθελοντές για τη συνδρομή τους. Όσοι το επιθυμούν παρακαλούμε να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλ. 6974098419.

Για τον Σύλλογο Φίλων Ταϊγέτου
"Η ΛΟΥΣΙΝΑ"
Κων. Χ. Λαγανάς

Εικόνες από τη φύση μας

ΑΚΟΥΪΛΕΓΙΑ

Φυτό πολυετές που περιλαμβάνει 60-70 είδη. Απαντάται σε λειμώνες και δασώδεις περιοχές. Προτιμά ημισκιερή μέρη και αβεστούχα εδάφη. Λουλούδι εκπληκτικής ομορφιάς. Η ακουΐλεγια καλλιεργούμενη παράγει ροδέλαιο όχι όμως ευχάριστης μυρωδιάς

Κείμενο, Φωτο: Β. Λαγανάς

